

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK XI 213

ALKOHOLSTATISTIKK

1954

Alcohol Statistics 1954

STATISTISK SENTRALBYRÅ
OSLO 1955

Norges offisielle statistikk, rekke XI
Norway's Official Statistics, series XI

Rekke XI

Trykt 1954

- Nr. 162 Norges bergverksdrift 1952 *Norway's mining industry*
— 163 Lønnsstatistikk 1952 *Wage statistics*
— 164 Skolestatistikk 1951—52 *Statistics on education*
— 165 Forsikringsselskaper 1952 *Sociétés d'assurances*
— 166 Veterinærvesenet 1951 *Service vétérinaire*
— 167 Skogavvirking 1949/50—1951/52 *Roundwood cut*
— 168 Norges postverk 1953 *Statistique postale*
— 169 Skattestatistikk 1952—53 *Tax statistics*
— 170 Skolestatistikk 1950—51 *Instruction publique*
— 171 Folkemengden i herreder og byer 1. januar 1953 *Population in rural districts and towns*
— 172 Fængselsstyrets årbok 1931—1950 *Report of the prison administration*
— 173 Norges handel 1952 Del I *Foreign trade of Norway Part I*
— 174 Norges jernbaner 1950—51 *Chemins de fer norvégiens*
— 175 Norges industri 1952 *Industrial production statistics*
— 176 Jordbruksstatistikk 1953 *Agricultural statistics*
— 177 Kommunenes gjeld og kontantbeholdning m.v. 1953 *Municipal debt and cash balance etc.*
— 178 Kriminalstatistikk 1951 og 1952 *Criminal statistics*
— 179 Statistikk over landssvik 1940—1945 *Statistics on treason and collaboration*
— 180 Stortingsvalget 1953 *Storting elections*
— 181 Meieribruket i Noreg 1952 *Norway's dairy industry*
— 182 Dødelighetstabeller 1946—1950 *Life tables according to the mortality experiences*
— 183 Statistisk årbok 1954 *Statistical yearbook of Norway*
— 184 Sinnssykehusenes virksomhet 1952 *Hospitals for mental disease*
— 185 Nasjonalregnskap 1938 og 1948—1953 *National accounts*
— 186 Fagskolestatistikk 1950—51 og 1951—52 *Ecoles professionnelles*
— 187 Norges elektrisitetsverker 1951 *Electricity plants*
— 188 Norges handel 1952 Del II *Foreign trade of Norway Part II*
— 189 Lønnsstatistikk 1953 *Wage statistics*

Rekke XI

Trykt 1955

- Nr. 190 Økonomisk utsyn over året 1954 *Economic survey*
— 191 Folkemengdens bevegelse 1952 *Vital statistics and migration statistics*
— 192 Veterinærvesenet 1952 *Service vétérinaire*
— 193 Alkoholstatistikk 1953 *Alcohol statistics*
— 194 Syketrygden 1952 *Assurance-maladie nationale*
— 195 Folkemengden i herreder og byer 1. januar 1954 *Population in rural districts and towns*
— 196 Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1952 *Medical statistical report*
— 197 Norges bergverksdrift 1953 *Norway's mining industry*

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK XI 213

ALKOHOLSTATISTIKK

1954

Alcohol Statistics 1954

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF NORWAY
OSLO 1955

Tidligere utkommet:

Alkoholstatistikk I og II. Forbruk av brændevin, vin og øl i Norge 1814—1909 V nr. 124, 1908—1911 V nr. 199.

Alkoholstatistikk III. Drukkenskapsarrestationer i Norge 1896—1912 VI nr. 63.

Drukkenskapsfirseelser 1913—1915 VI nr. 78, 1916—1917 VI nr. 143.

Alkoholstatistikk 1918—1919 VI nr. 190, 1920—1921 VII nr. 62, 1922—1923 VII nr. 129, 1924—1925 VII nr. 196, 1926—1927 VIII nr. 71, 1928—1929 VIII nr. 124, 1946 X nr. 145, 1947—1948 X nr. 192, 1949—1950 XI nr. 66, 1951—1952 XI nr. 137, 1953 XI nr. 193.

Forbudsavstemningen 18. oktober 1926 VIII nr. 14.

Tabeller og oversikter over alkoholstatistikken er for årene 1930—1945 trykt i Statistisk årbok og Statistiske meddelelser.

Forord

Alkoholstatistikken for 1954 har stort sett samme omfang som i tidligere år. Både oversiktsavsnittet og tabellene er lagt opp etter samme plan som i publikasjonen for 1953.

Arbeidet med alkoholstatistikken har vært ledet av første-sekretær Idar Møglestue som også har skrevet oversikten.

Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 31. august 1955.

Petter Jakob Bjerve

Signy Arctander

Innhold

Oversikt.	Side
Innledning	11
Priser og avgifter på brennevin, vin og øl	12
Bevillinger til salg og skjenking av brennevin, vin og øl	13
Byer og herreder med brennevins-, vin- og ølhandel	14
Tallet på salgs- og skjenkesteder for brennevin, vin og øl	17
Tilvirking, innførsel, utførsel og lager av sprit, brennevin, vin og øl	18
Forbruket av sprit, brennevin, vin og øl	20
Alkohol til teknisk og medisinsk bruk	20
Forbruket av alkoholholdige drikkevarer	20
Disponeringen av alkoholemengden	26
Forbrukernes utgifter til innkjøp av brennevin, vin og øl og statens inntekter av alkoholomsetningen	27
Forseelser mot rusdrikklovene	29
Drukkenskapsforseelser	32
Den offentlige alkoholistforsorg	36
Sammendrag på engelsk	42

Tabeller.

I. Tallet på byer med bevillinger til handel med ulike slag rusdrikk i 1953 og 1954	46
II. Tallet på herreder med bevillinger til handel med ulike slag rusdrikk i 1953 og 1954	46
III. Tallet på salgs- og skjenkesteder for brennevin, vin og øl i byene i 1954	47
IV. Tallet på salgs- og skjenkesteder for vin og øl i de enkelte herreder i 1954	48
V. Tilvirking av sprit, vin og øl 1938 og 1945—1954	53
VI. Innførsel av sprit, brennevin, vin og øl 1938 og 1945—1954	53
VII. Utførsel av sprit, brennevin, vin og øl 1938 og 1945—1954	53
VIII. Forbruket av sprit, brennevin og vin til tekniske og medisinske formål i 1951—1954	54
IX. Forbruket av brennevin og A/S Vinmonopolets samlede salg av brennevin i 1937—1939 og 1945—1954	54
X. Forbruket av vin og A/S Vinmonopolets samlede vinsalg i 1937—1939 og 1945—1954	55
XI. Forbruket av øl i 1937—1939 og 1945—1954	55
XII. Forbruket av brennevin, vin og øl pr. innbygger i 1937—1939 og 1945—1954	56
XIII. Forbruket av brennevin, vin og øl i de enkelte måneder i 1953 og 1954	56
XIV. Anslått forbruk pr. innbygger av brennevin, vin og øl i 3 større landsdeler 1950—1954	57
XV. Forbrukernes gjennomsnittsutgifter pr. liter brennevin, vin og øl i 1937—1939 og 1945—1954	57

XVI. Forbrukernes utgifter til brennevin, vin og øl i 1937—1939 og 1945—1954	58
XVII. Statens alkoholinntekter i 1950—1954 fordelt på de ulike avgifter..	58
XVIII. Statens alkoholinntekter i 1937—1939 og 1945—1954	59
XIX. Tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for de forskjellige slags rusdrikkløvforsøelser i 1937—1939 og 1945—1954	60
XX. Tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for <i>hjemmebrenning</i> i ulike landsdeler og fylker i 1952, 1953 og 1954	61
XXI. Tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for <i>smugling</i> av rusdrikk i ulike landsdeler og fylker i 1952, 1953 og 1954	62
XXII. Tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for <i>ulovlig salg og annen innenlandsk omsetning</i> av rusdrikk i ulike landsdeler og fylker i 1952, 1953 og 1954	63
XXIII. Tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for <i>ulovlig omgang med denaturert sprit</i> i ulike landsdeler og fylker i 1952, 1953 og 1954	64
XXIV. Tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for <i>ulovlige drikke- lag</i> i ulike landsdeler og fylker i 1952, 1953 og 1954.....	65
XXV. Tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for <i>ulovlig fortæring av medbrakt brennevin, ulovlig skjenking, ulovlig fortæring i foreninger o. l. og reseptmisbruk</i> i ulike landsdeler og fylker i 1952, 1953 og 1954	66
XXVI. Drukkenskapsforsøelser i de enkelte byer i 1951—1954	67
XXVII. Drukkenskapsforsøelser i bygdene i 1951—1954, fylkesvise oppgaver	68
XXVIII. Drukkenskapsforsøelser i de enkelte byer i 1953 og 1954. Tallet på forsøelser med arrestasjon, forsøelser begått av utenbysboende og forsøelser begått av menn og kvinner	69
XXIX. Drukkenskapsforsøelser i bygdene i 1953 og 1954. Fylkesvise oppgaver over tallet på forsøelser med arrestasjon, forsøelser begått av utenbygdsboende og forsøelser begått av menn og kvinner.....	70
XXX. Drukkenskapsforsøelser begått av utenbys(-bygds)-boende i 1948—1954	71
XXXI. Drukkenskapsforsøelser begått av kvinner i prosent av alle forsøelser i 1947—1954	71
XXXII. Drukkenskapsforsøelser pr. 1 000 innbyggere i de enkelte byer i 1951—1954	72
XXXIII. Drukkenskapsforsøelser pr. 1 000 innbyggere i bygdene fylkesvis i 1951—1954	73
XXXIV. Drukkenskapsforsøelser i riket, byer og bygder i 1937—1939 og 1945—1954	74
XXXV. Drukkenskapsforsøelser i byene og bygdene i hver måned 1951—1954	74
XXXVI. Drukkenskapsforsøelser i de enkelte byer i 2-måneders perioder 1953 og 1954	75
XXXVII. Drukkenskapsforsøelser i bygdene i 1953 og 1954. Fylkesvise oppgaver for 2-måneders perioder.....	76
XXXVIII. Alkoholmisbrukere meldt til edruelighetsnemndene fordelt etter hvem anmodningene om inngrep kom fra 1947—1954.....	77
XXXIX. Tallet på alkoholmisbrukere behandlet av edruelighetsnemndene fordelt etter behandlingsmåten 1947—1954	77
Bilag.	
Fortegnelse over byer med rusdrikkebevillinger i 1954	78
Fortegnelse over herreder med rusdrikkebevillinger i 1954	79

Contents

General survey.		Page
Introduction		11
Prices and excise duties on spirits, wines and beer		12
Licenses for sale and retailing of spirits, wines and beer		13
Towns and rural districts with trade in different kinds of alcoholic beverages		14
Number of establishments for sale and retailing of spirits, wines and beer..		17
Production, imports, exports and stocks of spirits, wines and beer.....		18
Consumption of spirits, wines and beer		20
Alcohol for technical and medicinal use.....		20
Consumption of alcoholic beverages		20
Quantity of alcohol available and manner of its disposal		26
Consumers' expenditure on the purchase of spirits, wines and beer. Govern- ment income from the sale of alcohol		27
Illegal distillation, smuggling, illegal sale, etc. of spirits.....		29
Drunkenness		32
Care of alcoholics by the public authorities		36
Summary		42

Tables.

I. Number of towns with licenses for trading in different kinds of alcoholic beverages in 1953 and 1954	46
II. Number of rural municipalities with licenses for trading in different kinds of alcoholic beverages in 1953 and 1954	46
III. Number of establishments for the sale in bottle and serving of spirits, wines and beer in 1954, in the towns	47
IV. Number of establishments for the sale in bottle and serving of spirits, wines and beer in 1954, in the rural districts	48
V. Production of spirits, wines and beer 1938 and 1945—1954	53
VI. Imports of spirits, wines and beer 1938 and 1945—1954	53
VII. Exports of spirits, wines and beer 1938 and 1945—1954.....	53
VIII. Consumption of spirits and wines for technical and medicinal pur- poses in 1951—1954	54
IX. Consumption of spirits and the Wine Monopoly's total sales of spirits in 1937—1939 and 1945—1954	54
X. Consumption of wines and the Wine Monopoly's total sales of wines in 1937—1939 and 1945—1954	55
XI. Consumption of beer in 1937—1939 and 1945—1954.....	55
XII. Consumption of spirits, wines and beer per capita in 1937—1939 and 1945—1954	56
XIII. Consumption of spirits, wines and beer in the different months of 1953 and 1954	56
XIV. Estimated consumption per capita of spirits, wines and beer in 3 principal parts of the country 1950—1954	57

	Page
XV. Consumers' average expenditure per litre of spirits, wines and beer in 1937—1939 and 1945—1954	57
XVI. Consumers' expenditure on spirits, wines and beer in 1937—1939 and 1945—1954	58
XVII. Government income from sale of alcoholic beverages in 1950—1954 tabulated according to the different excise duties.....	58
XVIII. Government income from the sale of alcoholic beverages in 1937—1939 and 1945—1954	59
XIX. Number of accepted fines and final sentences awarded for illegal distillation, smuggling, illegal sale etc. of spirits in 1937—1939 and 1945—1954	60
XX. Number of accepted fines and final sentences awarded for <i>illicit distillation</i> in different parts of the country and counties in 1952, 1953 and 1954	61
XXI. Number of accepted fines and final sentences awarded for the <i>smuggling</i> of intoxicants in different parts of the country and counties in 1952, 1953 and 1954	62
XXII. Number of accepted fines and final sentences awarded for <i>illegal purchase, sale and other forms of domestic trading in intoxicants</i> in different parts of the country and counties in 1952, 1953 and 1954	63
XXIII. Number of accepted fines and final sentences awarded for <i>illegal use of denatured alcohol</i> in different parts of the country and counties in 1952, 1953 and 1954	64
XXIV. Number of accepted fines and final sentences awarded for <i>illegal computation</i> in different parts of the country and counties in 1952, 1953 and 1954	65
XXV. Number of accepted fines and final sentences awarded for <i>illegal consumption in restaurants, etc., of own spirits, illegal serving, misuse of prescriptions</i> in different parts of the country and counties in 1952, 1953 and 1954	66
XXVI. Drunkenness in the various towns 1951—1954	67
XXVII. Drunkenness in the rural districts by counties 1951—1954	68
XXVIII. Drunkenness in the various towns in 1953 and 1954. Number of offences involving arrest, offences committed by non-residents and offences committed by men and women	69
XXIX. Drunkenness in the rural districts in 1953 and 1954. Number, by counties, of offences involving arrest, offences committed by non-residents and offences committed by men and women	70
XXX. Drunkenness in the various towns and rural districts 1948—1954, non-residents	71
XXXI. Offences of drunkenness committed by women, as a percentage of all offences taken together 1947—1954	71
XXXII. Drunkenness per 1 000 population in the various towns, 1951—1954	72
XXXIII. Drunkenness per 1 000 population in the rural districts, by counties, 1951—1954	73
XXXIV. Drunkenness in the whole country, towns and rural districts, 1937—1939 and 1945—1954	74
XXXV. Drunkenness in the towns and rural districts in each month 1951—1954	74
XXXVI. Drunkenness in the various towns in 2-monthly periods, 1953 and 1954	75
XXXVII. Drunkenness in the rural districts in 1953 and 1954. By counties for 2-monthly periods	76

	Page
XXXVIII. Persons reported to the boards for the prevention and treatment of alcoholism, tabulated according to the source of requests for intervention 1947—1954	77
XXXIX. Number of persons treated by the boards for the prevention and treatment of alcoholism, tabulated according to the mode of treatment, 1947—1954	77
 A p p e n d i x.	
List of towns selling alcoholic beverages in 1954	78
List of rural districts selling alcoholic beverages in 1954	79

Oversikt

Innledning.

Den offisielle alkoholstatistikk inneholder oppgaver over tilvirking, innførsel, utførsel og forbruk av etyllalkohol, alkoholpriser, forbrukernes alkoholutgifter og statens inntekter av alkoholomsetningen, rusdrikkbevillingene, forseelser mot rusdrikkloven, drukkenskapsforseelser og den offentlige alkoholistforsorg. Av disse oppgavene er det forbruket av alkohol og drukkenskapsforseelsene som i alle år har vært tillagt størst vekt i statistikken. Det var også på disse områdene en først fikk statistiske oppgaver. Om forbruket av brennevin, vin og øl har en enkelte oppgaver helt tilbake til 1814, mens statistikken over drukkenskapsforseelsene går tilbake til 1896. Siden 1918 er alkoholstatistikken utvidd til å omfatte også de andre av de ovennevnte oppgaver. For årene 1930—1945 ble alkoholstatistikken ikke offentliggjort i egne publikasjoner. Tabeller og oversikter over alkoholstatistikken for disse årene er tatt inn i Statistiske meddelelser. I publikasjonen «Alkoholstatistikk 1946» vil en imidlertid finne en del tilbakegående oversikter.

Tilvirking, kjøp, salg og bruk av alkohol er regulert ved en rekke lover og forvaltningsbestemmelser. Det er en kjent sak at det i en viss utstrekning blir tilvirket, omsatt og konsumert alkoholholdige varer i strid med disse bestemmelser. Omfanget av slike ulovlige foreteelser kan en naturlig nok ikke få inn oppgaver over. Alkoholstatistikken kan derfor ikke gi noen oversikt over de kvanta alkohol som blir tilvirket, omsatt og forbrukt i strid med gjeldende bestemmelser. Oppgavene over forseelsene mot rusdrikklovene kan gi et holdpunkt for vurderingen av omfanget av det ulovlige alkoholforbruk, men de kan ikke danne grunnlaget for beregninger av dette forbruk. Til det er oppgavene i alt for høy grad preget av politiets effektivitet, rene tilfældigheter og de enkelte lovovertræderes egen atferd. Ved legging av vin og brygging av øl i hjemmene blir det også lovlig produsert betydelige mengder alkohol. Noen statistiske oppgaver over denne tilvirkningen foreligger imidlertid heller ikke. Alkoholstatistikken gir således ingen fullstendig oversikt over tilvirking, omsetning og forbruk av alkohol her i landet. Statistikken omfatter bare de kvanta etyllalkohol som blir tilvirket og omsatt på et legalt og forretningsmessig grunnlag.

Opgavene til alkoholstatistikken blir hentet inn fra Finansdepartementet, A/S Vinmonopolet, politimesterne, Statens Edruelighetsråd og Den Norske Bryggeriforening. Om tilvirkingen av råsprit mottar Byrådet oppgavene i liter 100 prosent alkoholstyrke (liter ren alkohol). De andre kvantumsoppgavene for sprit, brennevin, vin og øl får en oppgitt i liter eller kg. I denne publikasjonen vil en imidlertid også finne oppgaver over tilvirking, lager, innførsel, utførsel og forbruk i liter 100 prosent alkoholstyrke. Disse kvantumsoppgavene er beregnede tall.

Priser og avgifter på brennevin, vin og øl.

Salgsprisene på brennevin, vin og øl er for en vesentlig del bestemt av statens avgiftspolitikkk for disse varene. I gjennomsnitt utgjorde om lag 65 prosent av prisene på alkoholholdige drikkevarer avgifter til statskassen i 1954. I publikasjonen «Alkoholstatistikk 1953» er det gjort greie for de ulike avgiftene på alkoholholdige drikkevarer i 1953. Brennevins-, vin- og ølavgiftene ble i 1954 pålagt etter de samme regler og satser som i foregående år.

Vinmonopolets utsalgspriser på brennevin var i 1954 stort sett de samme som i 1953. Pr. 1. september 1954 ble prisene på norsk likør og punsj satt ned med 1—2 kroner pr. flaske. Den 1. oktober ble det foretatt en omfattende prisregulering for originaltappet utenlandsk brennevin. For konjakk ble prisene på enkelte merker satt ned og på andre satt opp. Endringene varierte fra et nedslag på kr. 7,50 pr. flaske til en forhøyelse på kr. 12,75. For de dyreste merker originaltappet whisky ble prisene satt ned med kr. 1,50—3,50 pr. flaske. Innenfor de øvrige grupper originaltappet brennevin ble det for de fleste merker foretatt prisnedsettelse varierende fra kr. 0,50 til kr. 3,50 pr. flaske. Etter en beregning foretatt i Byrådet betyr disse prisendringer og nedsettingen av prisen på dobbeltrenset brennevin pr. 16. november 1953 at brennevinsprisene gjennomsnittlig var om lag 1 prosent lavere i 1954 enn i 1953. Mindre endringer i de relative priser på ulike brennevinsmerker og markedsføring av nye merker kan få stor betydning for sammensettingen av brennevinssalget. Markedsføringen av Hedmark Brennevin i november 1953 og Brennevin 60 % den 1. september 1954 viser tydelig hvorledes sammensettingen av brennevinskonsumet kan endres. I 4. kvartal 1954 utgjorde salget av disse merker hele 25,6 prosent av Vinmonopolets samlede brennevinsomsetning. Disse forhold skaper store vanskeligheter for beregningen av en pålitelig prisindeks for brennevin, og en må understreke at den beregnede nedgang på ca. 1 prosent i brennevinsprisene må oppfattes som et anslag.

Også for vin har Vinmonopolet foretatt enkelte prisjusteringer i 1954. Den 15. mars ble prisen på de to viktigste merker hjemmetappet madeira redusert med kr. 2,00 pr. flaske. Prisen på en rekke franske svake og musserende viner

ble satt ned fra 1. oktober. Prisreduksjonen varierte for svake viner mellom kr. 0,15 og kr. 6,50 og for musserende viner mellom kr. 0,75 og kr. 6,00. For enkelte merker innenfor de nevnte grupper av franske viner ble prisene satt opp med fra kr. 0,75 til kr. 6,75 pr. flaske. Disse prisendringer er imidlertid ikke mer omfattende enn at det er berettiget å si at vinsalget i 1954 stort sett foregikk til samme priser som i 1953.

I løpet av 1954 er det ikke foretatt noen generelle endringer i prisene på den tredje hovedgruppe av alkoholholdige drikkevarer — ølet. Salget av såvel øksportøl, pilsener- og baiereøl som lagerøl har i 1954 foregått til samme priser som i 1953.

Bevillinger til salg og skjenking av brennevin, vin og øl.

I lov av 5. april 1927 er det gitt utførlige regler for omsetningen av brennevin, vin og øl. Som hovedregel slår loven fast at salg og skjenking av brennevin, vin og øl bare er tillatt etter bevilling fra bystyret eller herredstyret. Bevilling til salg og skjenking av brennevin kan bare gis i byer med minst 4 000 innbyggere. Bystyret er forpliktet til å gi slik bevilling dersom det ved avstemning er godtgjort at det er flertall for det blant byens stemmeberettigede innbyggere. Dersom det ikke blir framsatt krav om brennevinsavstemning i en by hvor det etter tidligere avstemning er gitt bevilling, skal bystyret fornye bevillingen. Alkoholloven inneholder videre bestemmelser som gir departementet en viss adgang til å tillate handel med brennevin. Departementet kan blant annet gi restauratører på passasjerskip i fart mellom Norge og utlandet og passasjerskip i særskilte turistruter lov til å skjenke brennevin til passasjerene. Departementet har også lovhjemmel for å gi turisthoteller og høyfjellshoteller bevilling til skjenking av vin og øl til personer bosatt utenfor den kommunen hotellet ligger i. Videre nevner en at bystyret eller herredstyret kan bemyndige politimesteren eller lensmannen til for enkelte anledninger å tillate skjenking av vin og øl. Uten kommunal eller annen bevilling gir loven enhver som gjør seg en næring av å drive hotell, pensjonat eller bevertning med mat og drikke, adgang til å skjenke øl som ikke inneholder over 2,5 volumprosent alkohol. Ølbryggeriene trenger heller ikke bevilling for salg av øl umiddelbart fra bryggeriene. Herredstyret kan imidlertid forby et bryggeri å drive småsalg (flaskesalg) av øl som inneholder over 2,5 volumprosent alkohol.

Statistikken over bevillinger til handel med rusdrikk omfatter bare de kommunale årsbevillingene. Oppgaver over departementsbevillinger, sesongbevillinger, rettigheter til skjenking ved særskilte høve etter tillatelse fra politiet og agentsalg (kassesalg) av øl er ikke inkludert i tallene. En disponerer ikke oppgaver over bevertningssteder som skjenker lands- og lagerøl. Som nevnt ovenfor er skjenking av slikt øl ikke avhengig av bevilling. Diskesalg

av alkoholsvakt øl er imidlertid underlagt bevillingstvang, og Byrået innhenter oppgaver også over disse bevillingene. Siden en ikke har full oversikt over handelen med alkoholsvakt øl, har en i flere av tabellene i dette avsnittet valgt å gruppere kommuner med handel med bare alkoholsvakt øl sammen med kommuner uten rusdrikkhandel. Når en i kommentarene til tabellene snakker om byer eller herreder med eller uten rusdrikkhandel, nytter en ordet rusdrikkhandel i betydningen handel med brennevin, vin, eksportøl, pilsener- og baierøl. Denne språkbruk er en direkte følge av prinsippet for tabelloppstillingen.

Byer og herreder med brennevins-, vin- og ølhandel.

Tallet på byer med salg og/eller skjenking av brennevin, vin og øl i 1953 og 1954 framgår av tabell I. Tilsvarende tall for herredene er stilt sammen i tabell II.

I 12 av landets 66 byer var det i 1954 ingen handel med alkoholholdige drikkevarer bortsett fra skjenking av lands- og lagerøl. Dessuten var det 2 byer som hadde salg av bare alkoholsvakt øl, disse er i tabellene regnet med blant byer uten rusdrikkhandel. Tallet på byer med rusdrikkhandel var således 52. Av disse hadde 20 byer handel med brennevin, vin og alt slags øl, 22 byer hadde handel med vin og alt slags øl, mens det i 3 byer var salg og/eller skjenking av vin og øl unntatt eksportøl. De 7 andre byer med rusdrikkhandel hadde salg eller skjenking av bare øl. I 461 herreder var det ingen handel

Tabell I. Tallet på byer fordelt etter arten av byenes rusdrikkbevillinger i 1954.

Handel med øl	Salg og skjenking av alt slags øl	Salg av alt slags øl og skjenking av annet øl enn eksportøl	Salg av annet øl enn eksportøl og skjenking av alt slags øl	Skjenking av alt slags øl	Salg og skjenking av annet øl enn eksportøl	Salg av annet øl enn eksportøl	Ingen handel med øl	Til sammen
Handel med brennevin og vin								
Salg og skjenking av brennevin og vin.	11	—	1	—	—	—	—	12
Salg av brennevin og salg og skjenking av vin	1) 8	—	—	—	—	—	—	8
Salg og skjenking av vin	4	1	—	—	1	—	—	6
Skjenking av vin ..	9	2	3	3	2	—	—	19
Ingen brennevins- eller vinhandel ..	—	1	—	2	2	2	2) 14	21
Til sammen	32	4	4	5	5	2	14	66

1) Bodo er telt med her, byen hadde bare bryggerisalg av øl. 2) 2 byer med salg av bare alkoholsvakt øl er tatt med her.

med rusdrikk i 1954. Av de 219 herreder som hadde rusdrikkhandel var det gitt bevillinger til salg og/eller skjenking av vin og alt slags øl i 71. 27 herreder hadde handel med vin og øl unntatt eksportøl, mens det var gitt bevillinger til handel med bare alt slags øl i 28 landkommuner. Bevillinger til salg og skjenking, bare salg og bare skjenking av øl unntatt eksportøl var gitt i henholdsvis 28, 33 og 32 herreder.

Tabellene 1 og 2 gir en mer detaljert oversikt over sammensettingen av rusdrikkbevillingen i byene og herredene i 1954.

Av tabell 1 framgår det at den hyppigste kombinasjon av rusdrikkbevillinger i byene var salg og skjenking av brennevin, vin og alt slags øl, dvs. «fullt bevillings-system». 11 byer hadde en så omfattende rusdrikkhandel i 1954. I 9 byer var det gitt bevillinger til skjenking av vin og salg og skjenking av alt slags øl, mens 7 byer hadde så vel salg som skjenking av vin og alt slags øl pluss salg av brennevin. I herredene (se tabell 2) var skjenking av vin og alt slags øl det hyppigste bevillingssystemet, idet det var gitt slike bevillinger i 44 herreder. 33 herredstyrer hadde gitt tillatelse til salg av annet øl enn eksportøl, mens rusdrikkhandelen i nesten like mange herreder besto i skjenking av øl unntatt eksportøl. Det var også relativt sett mange herredstyrer som hadde tillatt salg og skjenking av annet øl enn eksportøl.

Tabell 2. Tallet på herreder fordelt etter arten av herredenes rusdrikkbevillinger i 1954.

Handel med øl	Salg og skjenking av alt slags øl	Salg av alt slags øl	Salg av alt slags øl og skjenking av annet øl enn eksportøl	Salg av annet øl enn eksportøl og skjenking av alt slags øl	Skjenking av alt slags øl	Salg og skjenking av annet øl enn eksportøl	Salg av annet øl enn eksportøl	Skjenking av annet øl enn eksportøl	Ingen handel med øl	Til sammen
Handel med vin										
Salg og skjenking av vin	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Skjenking av vin ..	9	—	2	15	44	19	—	8	—	97
Ingen vinhandel ...	1	6	3	—	18	28	33	32	1) 461	582
Til sammen	11	6	5	15	62	47	33	40	461	680

1) Herreder med salg av bare alkoholsvakt øl er tatt med her.

Sammensettingen av bevillingene i byene og i herredene var på flere punkter svært forskjellige. Mens de fleste byer med rusdrikkbevillinger hadde rett til handel med drikkevarer med relativt høy volumprosent alkohol, ga bevillingene i herredene for det meste rett til handel med alkoholfattige drikkevarer. Byer med bevillinger til brennevins- og vinhandel har vanligvis også salg og skjenking av alt slags øl. En slik sammenheng var det ikke mellom bevillingene i herredene. Av de 98 herreder som i 1954 hadde bevillinger til handel med vin var det bare 10 som hadde salg og skjenking av alt slags øl.

En fullstendig fortegnelse over de byer og herreder som i 1954 hadde be-
villinger til handel med rusdrikk er tatt med som bilag bakerst i publikasjo-
nen. Byene og herredene er her gruppert etter arten av deres bevillingssystem.

Tabell 3. Tallet på byer og herreder med bevillinger og uten bevillinger
til handel med rusdrikk i 1951—1954.

	Byer				Herreder			
	1951	1952	1953	1954	1951	1952	1953	1954
Brennevinshandel	20	20	20	20	—	—	—	—
Vinhandel	43	44	45	45	78	78	80	98
Handel med eksportøl	46	44	45	45	93	80	83	99
Handel med pilsener- og baierøl	50	51	52	52	180	181	196	219
Ingen rusdrikkhandel.....	16	15	14	14	499	498	484	461

Tallet på byer med handel med brennevin, vin, eksportøl og pilsener- og baierøl var uforandret fra 1953 til 1954 (se tabell I og tabell 3). Dette betyr imidlertid ikke at bevillingssystemene i de ulike byer var de samme i 1954 som i foregående år. De byer som i 1953 hadde salg og/eller skjenking av brennevin hadde riktignok slik handel også i 1954. Det var heller ikke noen by som mistet eller fikk utsalg for vin i dette tidsrommet. Skjenkerettigheten for vin ble imidlertid ikke fornyet i Namsos, mens bystyret i Tvedestrand ga bevilling til skjenking av vin. I Steinkjer ble bevillingene til salg og skjenking av eksportøl ikke fornyet. I Brevik, Risør, Narvik og Hammerfest ble rusdrikkhandelen utvidd til også å omfatte salg av eksportøl. I Kongsberg og Tønsberg som i 1953 ikke hadde skjenkerettigheter for eksportøl, er det på nytt gitt slike bevillinger i 1954. Dessuten ble bevillingssystemene i de enkelte byer forandret fra 1953 til 1954 ved at myndighetene i Mo nektet fortsatt salg av pilsener- og baierøl.

Det var 23 flere herreder med rusdrikkhandel i 1954 enn i 1953 (se tabell II og tabell 3). 28 herreder uten handel med rusdrikk i 1953 fikk slik handel i 1954. På den annen side var det 5 herreder som mistet rusdrikkbevillingene i 1954. Det var i 1954 gitt bevillinger til skjenking av vin i 18 flere herreder enn i foregående år. Vågan er fortsatt eneste herred med vinsalg. Tallet på herreder med handel med eksportøl steg fra 83 i 1953 til 99 i 1954. Denne stigning skyldes at det er blitt ett herred mer med både salg og skjenking av eksportøl, mens tallet på herreder med bare salg og bare skjenking er steget med henholdsvis 7 og 8. Etterat det i de senere år stadig er blitt færre og færre herreder med handel med eksportøl, viser tallene for 1953 og 1954 at denne tendens til innskrenking i handelen med det sterke ølet er stoppet opp. Den uavbrutte stigning i etterkrigstiden i tallet på herreder med bevillinger til salg og/eller skjenking av pilsener- og baierøl fortsatte i 1954. Det var nemlig 23 flere herreder som hadde handel med pilsener- og baierøl i 1954 enn i foregående år.

Tallet på salgs- og skjenkesteder for brennevin, vin og øl.

Tallet på salgs- og skjenkesteder for brennevin, vin og øl i de enkelte byer og herreder i 1954 framgår av tabellene III og IV. Tilsvarende sumtall for byene, herredene og hele landet for årene 1951—1954 er stilt sammen i tabell 4.

Tabell 4. Tallet på salgs- og skjenkesteder for brennevin, vin og øl i byer og herreder.

	Brennevin		Vin		Alt slags øl		Annet øl enn eksportøl		Salg av bare alkohol-svakt øl
	Salg	Skjenking	Salg	Skjenking	Salg	Skjenking	Salg	Skjenking	
<i>Hele landet</i>									
1951.....	46	68	52	630	2 566	815	929	350	485
1952.....	46	74	53	635	2 536	805	1 141	366	476
1953.....	46	81	53	660	2 417	806	1 383	451	561
1954.....	46	84	53	724	2 550	889	1 488	527	857
<i>Byer</i>									
1951.....	46	68	51	381	2 219	486	22	36	83
1952.....	46	74	52	376	2 195	504	51	56	103
1953.....	46	81	52	392	2 143	503	139	92	125
1954.....	46	84	52	401	2 220	532	71	84	179
<i>Herreder</i>									
1951.....	—	—	1	249	347	329	907	314	402
1952.....	—	—	1	259	341	301	1 090	310	373
1953.....	—	—	1	268	274	303	1 244	359	436
1954.....	—	—	1	323	330	357	1 417	443	678

I hele landet var tallet på salgssteder for så vel brennevin som vin uforandret fra 1953 til 1954. Tallet på salgssteder for alt slags øl og for annet øl enn eksportøl steg i dette tidsrom med henholdsvis 133 og 105. Tallet på skjenkesteder for brennevin steg med 3 fra 1953 til 1954, mens det for vin var en øking i tallet på skjenkesteder på 64. For alt slags øl og for annet øl enn eksportøl var det i 1954 henholdsvis 83 og 76 flere skjenkesteder enn i foregående år.

Tallet på salgssteder for alt slags øl steg fra 1953 til 1954 i både byer og i herreder. Stigningen i tallet på salgssteder for øl unntatt eksportøl refererer seg imidlertid bare til herredene. I byene var det nemlig 68 færre forretninger som solgte øl unntatt eksportøl i 1954 enn i 1953. På grunnlag av disse tallene kan en slutte at endringene i tallet på salgssteder for øl i byene stort sett har bestått i at en rekke forretninger som i 1953 solgte pilsener- og baiereøl i 1954 også har fått rett til salg av eksportøl. For herredene gir tallene uttrykk for en vesentlig stigning i tallet på salgssteder for øl.

Stigningen fra 1953 til 1954 i tallet på skjenkesteder for alkoholholdige

drikkevarer skyldes i første rekke at herredstyrene har gitt nye skjenkebevillinger. I herredene var det således hele 55 flere skjenkesteder for vin i 1954 enn i foregående år, mens det var en øking på 9 skjenkesteder i byene. Tallet på skjenkesteder med bevilling til servering av alt slags øl steg i samme tidsrom med 55 i herredene og med 29 i byene. I herredene var det 84 flere bevertningssteder med rett til servering av øl unntatt eksportøl i 1954 enn i 1953, mens det i byene var en liten nedgang i tallet på slike skjenkesteder.

Oppgavene over tallet på byer med brennevins-, vin- og ølhandel og tallet på salgs- og skjenkesteder viser at rusdrikkhandelen i byene i 1954 stort sett var basert på tilsvarende kommunale bevillinger som i 1953. De endringer som er registrert har i alt vesentlig medført en noe friere alkoholomsetning i byene. I herredene har det i 1954 vært en markert tendens til utvidd rusdrikkhandel. Både tallet på herreder med rusdrikkhandel og tallet på salgs- og skjenkesteder i disse herreder var vesentlig høyere i 1954 enn i 1953. Økingen i tallet på bevillinger gjelder så vel vin, eksportøl som pilsener- og baierøl.

Tilvirking, innførsel, utførsel og lager av sprit, brennevin, vin og øl.

I tabell V har en stilt sammen oppgaver over tilvirkingen av råsprit, vin og øl i årene 1938 og 1945—1954. Oppgavene over tilvirkingen av råsprit og øl har en fått fra Finansdepartementet. For vin mangler en produksjonsoppgaver, i tabellen har en nyttet Vinmonopolets oppgaver over omsetningen av norsk fruktvin som uttrykk for tilvirkingen. Oppgavene over tilvirket mengde vin og øl i liter 100 prosent alkohol er beregnet i Byrået.

Tilvirkingen av sprit, vin og øl utgjorde i 1954 i alt ca. 19,0 mill. liter ren alkohol mot 18,7 mill. liter i 1953. I årene før den siste verdenskrigen var produksjonen 6—7 mill. liter ren alkohol. I 1946 ble det produsert om lag 11,6 mill. liter. Med unntak av årene 1949 og 1950 viser produksjonen stadig stigning i årene etter krigen.

Produksjonen av sulfitråsprit utgjorde i 1954 ca. 14 mill. liter 100 prosent. Dette er en øking i produksjonen på 5,5 prosent fra foregående år og den største mengde sulfitråsprit som er produsert her i landet. Men helt siden 1942 har cellulosefabrikkene levert den alt overveiende del (mer enn 70 prosent) av tilvirket mengde etyllalkohol. Jordbruksbrenneriene produserte i 1954 ca. 2,0 mill. liter ren alkohol, dette er en nedgang i produsert kvantum potet-råsprit på 18 prosent fra foregående år. Bryggingen av eksportøl viste fortsatt nedgang i 1954. Det ble tilvirket 829 000 liter mindre eksportøl i 1954 enn i foregående år. Nedgangen var imidlertid langt større fra 1952 til 1953, nemlig 3 665 000 liter. Produksjonen var i 1954 om lag 25 prosent lavere enn i toppåret 1951. Tilvirkingen av pilsener- og baierøl har på den annen

side steget med 765 000 liter fra 1953 til 1954. Produksjonen av eksportøl, pilsener- og baierøl og lagerøl var tilsammen 221 000 liter eller 0,3 prosent lavere i 1954 enn i 1953. Den gjennomsnittlige alkoholprosenten for eksportøl, pilsener- og baierøl og lands- og lagerøl steg imidlertid fra henholdsvis 5,2, 4,1 og 2,1 i 1953 til 5,3, 4,2 og 2,2 i 1954. Regnet i liter ren alkohol steg således ølproduksjonen med 1,8 prosent i dette tidsrommet.

I 1954 ble det i alt innført om lag 1,7 mill. liter ren alkohol. Vel 58 prosent av dette innførselsvolum var brennevin, mens vininnførselen utgjorde 41 prosent av den samlede alkoholinnførsel. Både av brennevin og vin ble det kjøpt mer fra utlandet i 1954 enn tilfellet var i 1953. Innførselsvolumet viste en stigning på omtrent 30 prosent for begge disse varegrupper. Spritinnførselen var langt mindre i 1954 enn i foregående år. I 1953 var imidlertid spritinnførselen ekstraordinært stor.

Oppgaver over innførselen av sprit, brennevin, vin og øl i årene 1938 og 1945—1954 finner en i tabell VI.

Utførselen av sprit, brennevin, vin og øl (se tabell VII) var i 1954 ca. 2,2 mill. liter ren alkohol. Den alt overveiende del, nemlig 96 prosent av denne utførsel, besto av sprit. Denne relativt store spriteksport er det naturlig å se i sammenheng med den store innførselen av sprit i 1953. Mye tyder på at det i 1954 har foregått en omfattende reeksport av sprit. Utførselen av brennevin gikk ned fra 40 960 liter i 1953 til 31 926 liter i 1954. Det er en nedgang på 22 prosent. Regnet i liter ren alkohol var nedgangen noe mindre, nemlig 13 prosent. Eksporten av øl viste fortsatt svikt i 1954. Salget av eksportøl til utlandet var i 1954 vel 34 prosent lavere enn i foregående år. Mens det i 1951 ble solgt 5,5 mill. kg eksportøl til utlandet, ble det i 1954 bare utført 1,3 mill. kg.

Den totale mengde etyllalkohol som står til disposisjon for innenlandsk forbruk i et år er foruten av produksjonen, innførselen og utførselen bestemt av lagerbeholdningene fra foregående år. Den største lagerholder av etyllalkohol her i landet er Vinmonopolet, dessuten har industri- og jordbruksbrenneriene betydelige lagerbeholdninger. Produksjonen av øl er i alkoholstatistikken satt lik mengden av øl levert fra bryggeriene. Forbruket av øl er på den annen side definert som bryggerienes leveringer pluss innførselen minus utførselen. I dette opplegget regner en følgelig ikke med lagerbeholdninger av øl. I husholdningene er det også lagret innkjøpt brennevin og vin. Omfanget av dette lagerholdet er det ikke mulig å hente inn oppgaver over, og en regner i alkoholstatistikken alt brennevin og vin som Vinmonopolet selger innenlands i løpet av et år, med i oppgavene over forbruket for det året.

Etter lagerstatistikken og oppgaver fra Vinmonopolet har det vært mulig å stille opp tall for lagerbeholdningene til Vinmonopolet, industri- og jordbruksbrenneriene. Og med de definisjonsmessige forhold som er omtalt foran, skulle disse oppgavene gi et pålitelig bilde av lagerbeholdningene av etyllalkohol.

Pr. 1. januar 1954 utgjorde lagerbeholdningene av sprit, brennevin og vin 10,9 mill. liter ren alkohol. Tilsvarende tall for 1952 og 1953 var henholdsvis 7,9 og 7,0 mill. liter. Betydelige mengder brennevin og vin lagres som et ledd i produksjonsprosessen. Disse lager av «ikke salgsmodent» brennevin og vin er inkludert i lagertallene ovenfor.

Forbruket av sprit, brennevin, vin og øl.

Den alkoholmengde som står til disposisjon for forbruk i et år er lik tilgangen (produksjon + innførsel ÷ utførsel) pluss lagerbeholdningen fra foregående år. I avsnittet foran har en gitt en oversikt over tilvirking, innførsel, utførsel og lager av sprit, brennevin, vin og øl. I dette avsnittet skal en behandle omfanget og sammensetningen av forbruket av alkoholdige varer i 1954 og noen tidligere år.

Alkohol til teknisk og medisinsk bruk.

Sprit har etter hvert fått en stadig større betydning som råstoff i industrien, og næringslivet er i de senere år blitt landets største forbruker av alkohol. I 1954 (se tabell VIII) ble det brukt 13,5 mill. liter sprit og brennevin beregnet til 100 prosent alkoholstyrke til tekniske formål, mens forbruket i 1952 og 1953 henholdsvis var 7,9 og 11,0 mill. liter.

Til medisinsk bruk ble det i 1954 levert vel 0,5 mill. liter ren alkohol. Det medisinske alkoholforbruk var også i de tre foregående år av omtrent samme omfang (se tabell VIII).

Forbruket av alkoholdige drikkevarer.

Forbruket av brennevin, vin og øl i årene 1937—1939 og 1945—1954 framgår av tabellene IX, X og XI. Enkelte hovedtall er stilt sammen i tabell 5.

Tabell 5. Forbruket av brennevin, vin og øl i 1950—1954. 1000 liter.

	Brennevin		Vin		Øl		Tilsammen ren alkohol
	Salgs- styrke	Ren alkohol	Salgs- styrke	Ren alkohol	Salgs- styrke	Ren alkohol	
1950	9 807	3 975	3 053	487	59 215	2 618	7 080
1951	8 518	3 467	3 628	578	63 317	2 810	6 855
1952	8 729	3 541	3 904	626	65 549	2 878	7 045
1953	8 378	3 392	3 940	629	67 163	2 875	6 896
1954	8 925	3 659	4 069	643	67 616	2 963	7 265

Brennevinsforbruket steg fra 1953 til 1954 med 546 966 liter eller med 6,5 prosent. Regnet i alkoholliter var stigningen noe større, nemlig 7,9 prosent. I 1954 er det m. a. o. konsumert brennevin med et gjennomsnittlig høyere alkoholinnhold enn tilfellet var i 1953. Forklaringen på dette ligger stort sett i det relativt store salg av Brennevin 60 %, som kom i handelen høsten 1954. Vurdert så vel etter liter salgsstyrke som liter 100 prosent alkohol var brennevinsforbruket i 1954 høyere enn i noen av de tre foregående år. Også forbruket av vin er steget fra 1953 til 1954. Regnet i liter salgsstyrke og i liter ren alkohol steg vinkonsumet henholdsvis 3,3 og 2,2 prosent. Vinforbruket har steget uavbrutt i hele etterkrigstiden og utgjorde om lag 4,1 mill. liter i 1954 mot ca. 2,3 mill. liter i 1946. Ølforbruket var også større i 1954 enn i foregående år, men stigningen var bare 0,7 prosent. Da den gjennomsnittlige alkoholprosenten for både eksportøl, pilsener- og baierøl og lagerøl var større i 1954 enn i 1953, viste derfor ølforbruket omregnet til liter ren alkohol en større stigning, nemlig 3,1 prosent.

Forbruket av brennevin, vin og øl utgjorde i 1954 tilsammen 7 265 000 liter ren alkohol mot 6 896 000 liter året før. Dette vil si at forbruket av alkoholholdige drikkevarer, vurdert etter alkoholemengden, gikk opp med 5,4 prosent fra 1953 til 1954. Denne øking i det samlede forbruk av alkohol som drikkevare er i første rekke et resultat av stigningen i brennevinsforbruket.

I tabell 6 har en stilt sammen relative tall til belysning av brennevins-, vin- og ølforbrukets fordeling på varesorter. Tallene er beregnet på grunnlag av oppgaver over forbruket i liter salgsstyrke.

Tabell 6. Sammensetningen av brennevins-, vin- og ølforbruket i 1950—1954. Relative tall.

	1950	1951	1952	1953	1954
	pet.	pet.	pet.	pet.	pet.
Brennevin i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Innenlandsk brennevin	59,0	62,6	58,5	59,0	64,0
Forskåret brennevin	31,5	28,5	30,8	29,0	23,7
Utenlandsk brennevin	9,5	8,9	10,7	12,0	12,3
Vin i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Sterk vin	62,0	59,4	61,7	62,3	61,0
Svak vin	29,0	27,7	27,2	29,1	31,7
Musserende vin	2,8	2,5	2,4	2,0	1,9
Norsk fruktvin	6,2	10,4	8,7	6,6	5,4
Øl i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Eksportøl	34,6	35,0	33,0	29,4	29,0
Pilsener- og baierøl	61,2	61,4	63,5	63,4	64,1
Landsøl og lagerøl ¹⁾	4,2	3,6	3,5	7,2	6,9

¹⁾ Lagerøl kom i handelen i 1953.

64,0 prosent av brennevinforbruket i 1954 besto av norsk brennevin, mens henholdsvis 23,7 og 12,3 prosent var forskåret og utenlandsk brennevin. Jamført med foregående år viser sammensetningen en markert øking i den relative betydning av innenlandsk brennevin. Salget av denne varegruppe økte med 14,8 prosent. Denne store stigning i salget av innenlandsk brennevin må ses på bakgrunn av at Vinmonopolet i slutten av 1953 begynte salget av Hedmark Brennevin. Dette merke blir framstilt av potetsprit. Utvalget av varer framstilt av potetsprit ble ytterligere utvidd fra 1. september 1954 da merket Brennevin 60 % kom i handelen, samtidig gikk Vinmonopolet over til å levere en rekke av de viktigste merker innenlandsk brennevin med potetsprit. Dette har medført en betydelig øking i Vinmonopolets bruk av potetsprit, mens bruken av sulfittsprit er blitt fortrengt. Før Hedmark Brennevin kom i handelen, utgjorde potetspriten ca. 6 prosent av Vinmonopolets samlede forbruk av sprit til framstilling av drikkebrennevin. Etter 1. september 1954 er potetsprits andel økt til ca. 75 prosent. Fra 1953 til 1954 steg salget av utenlandsk brennevin med ca. 11 prosent. For en del skyldes dette at hjemmetappet whisky er kommet i handelen igjen. Forskåret brennevin utgjorde en mindre prosentvis andel av Vinmonopolets salg i 1954 enn i 1953. Også absolutt viste denne varegruppe en betydelig nedgang (ca. 12,8 prosent) i dette tidsrommet. Av det samlede vinsalg i 1954 utgjorde sterk vin 61 prosent, mens prosentandelen for svak vin, musserende vin og norsk fruktvin henholdsvis var 31,7, 1,9 og 5,4. Jamført med vinsalget i tidligere år viser oppgavene for 1954 at salget av svak vin relativt sett er gått opp. Salget av denne gruppe viner økte fra 1953 til 1954 med 145 000 liter eller 12,5 prosent. Ikke i noe tidligere år med normale omsetningsforhold har Vinmonopolet hatt større salg av svak vin enn i 1954. Også salget av sterk vin gikk noe opp, de to andre varegrupper viste nedgang i omsetningen fra 1953 til 1954. Salget av musserende vin gikk ned 4,8 prosent, for norsk fruktvin var nedgangen hele 14,8 prosent. Tilbakegangen i salget av fruktvin har pågått uten stans siden 1951, og det er i løpet av dette tidsrom gått ned med 41 prosent. Ølforbruket hadde i 1954 i hovedtrekkene samme sammensetning som i 1953. I de senere år har forbruket av øl vist en klar tendens til overgang fra eksportøl til pilsener- eller baierøl. Forbruket av eksportøl har stadig gått nedover siden 1951, mens forbruket av pilsener- og baierøl viser stigning i dette tidsrommet. Denne tendens til forskyvning i ølforbrukets sammensetning fortsatte i 1954. Fra 1953 til 1954 steg forbruket av pilsener- og baierøl 1,8 prosent, forbruket av eksportøl og lands- og lagerøl gikk ned med henholdsvis 0,8 og 3,3 prosent.

Restaurantenes og hotellenes skjenking av brennevin betyr relativt lite sett i relasjon til det samlede brennevinsforbruk. I 1954 ble 4,4 prosent av de konsumerte brennevinskvanta kjøpt på skjenkesteder, hele 95,6 prosent ble altså kjøpt i Vinmonopolets utsalg. Ølkonsumet er i langt høyere grad knyttet til restauranter og hoteller. 29,6 prosent av det samlede salg av eksportøl, pilsener- og baierøl foregikk i 1954 til gjester på skjenkestedene. Vin er imid-

Tabell 7. Forbruket av brennevin, vin og øl prosentvis fordelt på innkjøpsteder (skjenkesteder og utsalg) i 1950—1954.
Relative tall.

	1950	1951	1952	1953	1954
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Brennevinskonsum	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kjøpt på skjenkested	3,7	4,2	4,2	4,6	4,4
Kjøpt i utsalg	96,3	95,8	95,8	95,4	95,6
Vinkonsum	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kjøpt på skjenkested	59,6	56,8	56,0	56,4	56,3
Kjøpt i utsalg	40,4	43,2	44,0	43,6	43,7
Ølkonsum (ekskl. alkoholsvakt øl)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kjøpt på skjenkested	22,0	22,4	23,4	26,6	29,6
Kjøpt i utsalg	78,0	77,6	76,6	73,4	70,4

lertid den alkoholholdige drikk som er mest knyttet til skjenkestedene. Over halvparten (56,3 prosent) av vinkonsumet i 1954 foregikk på skjenkesteder. Den store forskjell i brennevins-, vin- og ølforbrukets fordeling etter innkjøpsmåte kan skyldes at restaurantenes kunder har en annen smak eller andre inntektsforhold enn kundene ved utsalgene. Men ulikhetene er også et resultat av de forskjellige «bindinger» på tilbudssiden. I 1954 var det f. eks. 84 skjenkesteder for brennevin her i landet, mens en kunne få skjenket vin på 724 restauranter og hoteller. Lovbestemmelsene som forbyr skjenking av brennevin på søn- og helgedager samt 1. og 17. mai og på dagene før disse dager, bevirker sikkert en vesentlig reduksjon i skjenkestedenes omsetning av brennevin. Det er vel neppe tvil om at disse regler på samme tid er en av hovedårsakene til det relativt store restaurantforbruk av vin.

I årene 1946—1953 viste omsetningen av brennevin på skjenkestedene en stigende tendens, mens detaljsalget gikk vesentlig ned. Utskjenket kvantum brennevin viste fortsatt stigning i 1954, men den alt overveiende del (97,3 prosent) av stigningen i brennevinsforbruket falt på detaljsalget. For vin viste omsetningen på skjenkestedene og detaljsalget en så å si parallell stigning. Fordelingen av ølforbruket på innkjøpstede har en før 2. halvår 1953 vært henvisning til å bestemme på grunnlag av oppgaver over innbetalt skjenkeavgift. For 2. halvår 1953 og året 1954 har Byrådet imidlertid innhentet oppgaver over bryggerienes leveranser av eksportøl, pilsener- og baiereøl til skjenkeberettigede. Oppgavene i tabell 7 over ølsalgets fordeling på skjenkesteder og utsalg i årene 1950—1952 er således beregnede tall. Det samme gjelder til en viss grad tallene for 1953. Med de forbehold det er nødvendig å ta på grunn av denne svakhet i tallmaterialet, viser oppgavene at ølkonsumet på skjenkestedene steg med vel 10 prosent fra 1953 til 1954. Detaljsalget av øl gikk i samme tidsrom ned med om lag 3 prosent.

Ved vurdering av alkoholforbruket må en ved siden av forbrukte mengder

og forbrukets sammensetning også ta endringer i befolkningens størrelse og fordeling på aldersklasser i betraktning. For delvis å imøtekomme dette krav har en i tabell XII stilt sammen oppgaver over forbruket av brennevin, vin og øl pr. innbygger.

Det gjennomsnittlige alkoholforbruk var i 1954 2,14 liter ren alkohol pr. innbygger. Av dette var 1,08 liter brennevinsforbruk, 0,19 liter vinforbruk og 0,87 ølforbruk. Tilsvarende tall for 1953 var 2,05, 1,01, 0,19 og 0,85. Fra 1953 til 1954 steg følgelig forbruket av alkoholholdige drikkevarer med 0,09 liter ren alkohol pr. innbygger. Stigningen er i alt vesentlig en følge av økningen i brennevinsforbruket. I 1946 var forbruket av alkohol pr. innbygger 2,41 liter. I de senere år fram til 1954 har alkoholforbruket med unntak av årene 1949 og 1952, stadig gått nedover. Forbruket i 1954 var noe lavere enn det i 1950, men høyere enn i noen av de mellomliggende år. På grunn av endringer i forbrukets sammensetning og alkoholinnholdet i drikkevarene, viser oppgavene over forbruket av brennevin, vin og øl i liter salgsstyrke pr. innbygger ikke helt samme bevegelse som oppgavene i liter ren alkohol. Brennevinsforbruket utgjorde i 1954 2,63 vareliter pr. innbygger. Av vin og øl ble det henholdsvis konsumert 1,2 og 19,9 liter pr. innbygger i samme år. Tilsvarende tall for 1953 var 2,49 liter brennevin, 1,17 liter vin og 20,0 liter øl.

Opgaver over forbruket av brennevin, vin og øl i de enkelte måneder i 1953 og 1954 er stilt sammen i tabell XIII. Da alkoholforbruket er større på fredager, lørdager og helgedager enn på andre ukedager, vil omfanget av forbruket i en måned være påvirket av tallet på fredager, lørdager og helgedager i måneden. Dersom en i stedet for månedsoppgaver nytter oppgaver for to og to måneder, vil en delvis få eliminert virkningen av at tallet på fredager, lørdager og helgedager i observasjonsperioden veksler fra år til år. En har derfor valgt å nytte oppgaver for to-måneders perioder til beskrivelsen av sesongvariasjonene i alkoholforbruket. Tallene for 1953 og 1954 framgår av tabell 8.

Tabell 8. Forbruket av brennevin, vin og øl i 2-måneders perioder i 1953 og 1954. 1000 liter beregnet til 100 pct. alkoholstyrke.

	Brennevin		Vin		Øl	
	1953	1954	1953	1954	1953	1954
Hele året	3 392	3 659	629	643	2 875	2 963
Januar — februar	447	463	77	77	305	307
Mars — april	535	598	98	103	452	459
Mai — juni	544	568	119	120	618	607
Juli — august	581	618	113	115	599	627
September — oktober	526	589	99	99	442	460
November — desember	759	823	123	129	459	503

Sesongindeksene i tabell 9 er beregnet på grunnlag av oppgaver for årene 1947—1954. Beregningene viser at brennevinsforbruket er absolutt størst i november—desember (juletrafikken) og lavest i januar—februar. Forbruket

Tabell 9. Sesongindekser for brennevin-, vin- og ølforbruket.

	Brennevin	Vin	Øl
Januar — februar.....	80,9	76,8	60,8
Mars — april.....	99,9	93,3	94,3
Mai — juni.....	99,4	111,5	125,7
Juli — august.....	103,7	107,4	130,5
September — oktober.....	92,0	94,0	88,3
November — desember.....	124,1	117,0	100,4
Gjennomsnitt.....	100,0	100,0	100,0

av brennevin ligger også relativt høyt i juli—august (ferietiden). Vinforbruket har en liknende bevegelse i året som brennevinsforbruket når en unntar at vinforbruket viser en sterk stigning fra mars—april til mai—juni. Ølforbruket viser en utpreget stigning i vår- og sommermånedene, sterkt fall om høsten og en liten stigning mot jul.

Forbruket av brennevin i de enkelte to-måneders perioder i 1954 viste stort sett samme bevegelse som det vanlige. Forbruket var imidlertid relativt noe høyere i årets fire siste måneder enn tilfellet har vært i tidligere år. Bevegelsen i vin- og ølforbruket i 1954 skilte seg svært lite fra den vanlige sesongbevegelse i omsetningen av disse varer.

På grunnlag av oppgaver fra A/S Vinmonopolet og Den Norske Bryggeriforening har en regnet ut forbruket av brennevin, vin og øl i liter 100 prosent alkoholstyrke pr. innbygger i følgende tre salgsområder: Oslo salgsområde, Bergen salgsområde og Trondheim salgsområde. Resultatene av beregningene er ført opp i tabell XIV. En forklaring på hvorledes landet er delt inn i disse områder finner en i noter til tabellen.

Alkoholforbruket er vesentlig høyere i Oslo salgsområde enn i Bergen salgsområde, som igjen har større alkoholforbruk pr. innbygger enn Trondheim salgsområde. Tallene for 1954 var henholdsvis 2,81, 1,56 og 1,23 liter ren alkohol pr. innbygger. I samtlige salgsområder var brennevinsforbruket større enn ølforbruket, som igjen var større enn vinforbruket. Relativt sett var brennevinsforbruket størst innen Trondheim salgsområde, mens vinforbruket hadde større relativ betydning i Oslo salgsområde enn i de andre landsdeler. I Bergen salgsområde ble det konsumert mer øl i forhold til det samlede alkoholforbruk enn tilfellet var i de andre salgsområdene.

Brennevinsforbruket pr. innbygger var større i 1954 enn i 1953 i alle landsdeler. Vinforbruket steg fra 0,27 til 0,28 liter ren alkohol pr. innbygger i Oslo salgsområde, i de andre salgsområdene var vinforbruket uforandret. Ølforbruket pr. innbygger steg både i Bergen og Trondheim salgsområder, mens det i Oslo salgsområde var uforandret fra foregående år. Det samlede forbruk av alkoholholdige drikkevarer viste relativt størst stigning i Trondheim salgsområde. Fra 1953 til 1954 steg alkoholforbruket pr. innbygger i dette området ca. 8 prosent. I Bergen og Oslo salgsområder var stigningen henholdsvis 4,7 og 3,7 prosent.

Disponeringen av alkoholemengden.

I tabell 10 har en stilt sammen oppgavene over tilvirking, lager, innførsels-overskott og forbruket av sprit, brennevin, vin og øl i årene 1952—1954.

Tabell 10. Tilvirking, lager, innførsel, utførsel og bruken av sprit, brennevin, vin og øl. 1000 liter beregnet til 100 prosent alkoholstyrke.

	1952		1953		1954	
	Absolutte tall	Relative tall	Absolutte tall	Relative tall	Absolutte tall	Relative tall
Lager pr. 1/1.....	7 894	33,9	6 976	23,1	10 901	37,2
Tilvirking	15 677	67,3	18 668	62,0	18 968	64,6
Innførsel ÷ utførsel ..	÷ 289	÷ 1,2	4 484	14,9	÷ 530	÷ 1,8
Til disposisjon for innenlandsk bruk ...	23 282	100,0	30 128	100,0	29 339	100,0
Teknisk bruk	7 862	33,8	11 006	36,5	13 476	45,9
Medisinsk bruk	552	2,4	532	1,8	540	1,8
Forbruk av drikkevarer	7 045	30,3	6 896	22,9	7 265	24,8
Svinn ved destilering o. l., solgt til legasjoner, til skipsbruk m. v.	847	3,5	793	2,6	603	2,1
Lager pr. 31/12.....	6 976	30,0	10 901	36,2	7 455	25,4
Disponert innenlands	23 282	100,0	30 128	100,0	29 339	100,0

I 1954 var ca. 29,3 mill. liter ren alkohol disponibel for innenlandsk forbruk mot henholdsvis ca. 23,3 og 30,1 mill. liter i 1952 og 1953. Den disponible alkoholemengde var i disse årene i alt vesentlig bestemt av den løpende innenlandske produksjon og lagerbeholdningene fra foregående år. Produksjonen av sprit, vin og øl utgjorde i 1954 64,6 prosent av den tilgjengelige alkoholemengde mot henholdsvis 67,3 og 62,0 prosent i 1952 og 1953. Lagerbeholdningene fra foregående år utgjorde henholdsvis 33,9, 23,1 og 37,2 prosent av den disponible mengde alkohol i 1952, 1953 og 1954. Varebyttet med utlandet betyr relativt lite for landets «alkoholforsyning». I 1953 var riktignok nettotilgangen på alkohol til landet relativt betydelig. En har tidligere pekt på at dette skyldes en ekstraordinær stor innførsel av sprit, som sannsynligvis for en meget stor del ble reeksportert i 1954.

45,9 prosent av den disponible alkoholemengde gikk i 1954 til teknisk bruk. Både relativt og absolutt viser bruken av alkohol til tekniske formål en sterk stigning fra 1953 til 1954. Forbruket av alkoholholdige drikkevarer gikk i samme tidsrom opp med 369 000 liter ren alkohol. I 1954 ble 24,8 prosent av den tilgjengelige alkoholemengde nyttet som nytelses- og beruselsesmiddel mot 22,9 prosent i 1953. Av tabell 10 framgår det også at lagrene av alkohol

økte sterkt i 1953. I 1954 var imidlertid forbruket større enn tilgangen, og lagerbeholdningene ble derfor redusert vesentlig i løpet av året. I forhold til den alkoholemengde som er brukt i løpet av året, var lagerbeholdningene av sprit, brennevin og vin mindre ved utgangen av 1954 enn tilfellet var i de tre foregående år.

Forbrukernes utgifter til innkjøp av brennevin, vin og øl og statens inntekter av alkoholomsetningen.

Forbrukernes utgifter til innkjøp av brennevin, vin og øl er, foruten av prisene og de innkjøpte mengder av de ulike varesorter, bestemt av innkjøpernes fordeling på salgs- og skjenkesteder. Skjenkeprisene er jo vesentlig høyere enn prisene i utsalgene, og en forskyvning i forbrukets sammensetning på innkjøpsmåte vil straks slå ut i utgiftstallene selv om forbruket kvantitativt har vært konstant.

Oppgavene over forbrukernes utgifter til brennevin og vin blir gitt av A/S Vinmonopolet. Forbrukernes ølgifter blir beregnet i Statistisk Sentralbyrå. Beregningene bygger på prisoppgaver innhentet gjennom Byråets pris-korrespondenter. En får oppgaver over utsalgsprisene på øl i de tre skatteklasser i 53 byer og industristeder, mens skjenkeprisene innhentes for 35 byer. Mangelen på direkte oppgaver over ølsalgets fordeling på skjenkesteder og salgssteder har betydd et vesentlig usikkerhetsmoment i utgiftsberegningene. En har vært henvist til å nytte oppgavene over innbetalt skjenkeavgift som beregningsgrunnlag. Siden juli måned 1953 har Byrådet imidlertid innhentet oppgaver over bryggerienes leveringer av øl til skjenkestedene. Dermed har en fått et sikrere grunnlag for utgiftsberegningene for øl enn i tidligere år.

Forbrukernes gjennomsnittsutgifter pr. liter brennevin, vin og øl i årene 1937—1939 og 1945—1954 framgår av tabell XV, mens forbrukernes samlede utgifter til innkjøp av alkoholholdige drikkevarer i de samme årene er stilt sammen i tabell XVI.

Gjennomsnittsutgiftene pr. liter brennevin gikk ned med 42 øre fra 1953 til 1954. Dette skyldes i første rekke markedsføringen av Hedmark Brennevin i slutten av 1953 og de prisjusteringer som er foretatt i løpet av 1953 og 1954. Utgiftene pr. liter vin gikk ned med 32 øre fra 1953 til 1954. Denne nedgang skyldes for en del at det i 1954 ble konsumert relativt mindre sterk vin og mer svak vin enn i 1953. Dessuten viser oppgavene over vinsalgets fordeling på kjøpsted en tendens til nedgang i skjenkestedenes andel av vinomsetningen. Ølkonsumet på restauranter og hoteller var både absolutt og relativt større i 1954 enn i foregående år. Da skjenkeprisene på øl ble satt opp med om lag 25 prosent fra 1. juli 1953, kan endringen i ølforbrukets sammensetning etter innkjøpsmåte forklare stigningen på 7 øre i forbrukernes gjennomsnittsutgifter pr. liter øl fra 1953 til 1954.

Forbrukernes utgifter til innkjøp av brennevin, vin og øl som viste en tendens til nedgang fra 1952 til 1953, gikk i 1954 opp til et nytt toppnivå. Publikums alkoholregning for det året lød på nesten 672 mill. kroner. Dette var om lag 29 mill. kroner mer enn i 1953. Denne utgiftsstigning fordeler seg på alle tre varegrupper med ca. 17 mill. kroner for brennevin, 2 mill. kroner for vin og 10 mill. kroner for øl.

Publikums utgifter til alkoholholdige drikkevarer utgjorde i de første etterkrigsår en betydelig større del av det samlede private konsum i Norge enn før krigen. I 1938 og 1939 utgjorde alkoholutgiftene 4,7 prosent av det private konsum mot 7,0 prosent i 1947 og 1948. Siden 1948 er alkoholutgiftenes prosentvise del av det private konsum gått suksessivt ned. I 1954 gikk 4,8 prosent av publikums samlede forbruksutgifter i Norge til alkoholholdige drikkevarer. Tilsvarende tall for 1953 var 4,9 prosent.

I tabellene XVII og XVIII finner en oppgaver over statens inntekter av alkoholomsetningen. Fra 1953 til 1954 økte statens alkoholinntekter fra 451 til 470 mill. kroner, det vil si med 19 mill. kroner. Det vesentligste (16 mill. kroner) av denne inntektsøkningen skyldes oppgangen i brennevins- og vinomsetningen. Statens inntekter på salget av brennevin og vin var i 1954 kommet opp på akkurat samme nivå som i 1952. Ølavgiftene tilførte statskassen vel 3 mill. kroner mer i 1954 enn i 1953.

Tabell 11. Statens inntekter og forbrukernes utgifter på omsetningen av sprit, brennevin, vin og øl i 1950—1954.

	Statens inntekter			Forbrukernes utgifter ¹⁾			Statens inntekter i prosent av forbrukernes utgifter		
	Brennevin, vin og sprit	Øl	Til-sammen	Brennevin, vin og sprit	Øl	Til-sammen	Brennevin, vin og sprit	Øl	I alt
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	pct.	pct.	pct.
1950.....	338 502	87 558	426 060	405 396	167 333	573 229	83,4	52,3	74,3
1951.....	344 696	101 783	446 479	420 497	194 100	614 597	82,0	52,4	72,6
1952.....	361 631	105 321	466 952	447 149	209 200	656 349	80,9	50,3	71,1
1953.....	345 943	104 683	450 626	437 041	218 300	655 341	79,2	48,0	68,8
1954.....	361 631	107 957	469 588	456 603	228 200	684 803	79,2	47,3	68,6

¹⁾ Inkl. utgifter til innkjøp av sprit, brennevin og vin til teknisk og medisinsk bruk.

Statens inntekter av alkoholomsetningen i prosent av forbrukernes utgifter til sprit, brennevin, vin og øl viste en fortsatt tendens til nedgang fra 1953 til 1954, idet statens inntektsandel gikk ned fra 68,8 til 68,6 prosent (se tabell 11). Statens inntekter av sprit-, brennevins- og vinomsetningen utgjorde 79,2 prosent av omsetningsbeløpet for disse varene så vel i 1953 som i 1954. For øl gikk imidlertid statens inntektsandel ned fra 48,0 prosent til 47,3 prosent. Dette skyldes i første rekke den relative øking i restaurantforbruket av øl. Avgiftene utgjør nemlig en mindre prosentvis del av skjenkeprisene enn av detaljprisene på øl.

Forseelser mot rusdrikklovene.

Statistikken omfatter oppgaver over følgende forseelser mot rusdrikklovene:

- 1) Overtredelser av §§ 2 og 17 i lov nr. 8 av 15. august 1908 og § 54 i lov av 5. april 1927, som omhandler retten til å tilvirke og omdestillere brennevin, retten til å besitte apparater bestemt for, eller tjenlig til, brennevins-tilvirking eller omdestillering av brennevin og retten til å tilvirke og besitte sats. I det følgende vil disse forseelsene bli omtalt som hjemmebrenning.
- 2) I §§ 47—52 i lov av 5. april 1927 er det bestemt at den som ikke retter seg etter lovens bestemmelser om innførsel, sjøtransport og utlossing av sprit og brennevin skal straffes. Handlinger som ifølge disse bestemmelsene er straffbare, kalles i alkoholstatistikken smugling.
- 3) Ulovlig salg og annen ulovlig innenlandsk omsetning av rusdrikk i henhold til § 47 i lov av 5. april 1927.
- 4) Ulovlig skjenking, utdeling eller fortæring av rusdrikk ved kirke, forsamlingshus eller ved lokale hvor det holdes offentlig forsamling. Se § 62 i lov av 5. april 1927.
- 5) Ulovlige drikkelag etter lov av 5. april 1927, § 65.
- 6) Ulovlig fortæring av medbrakt sprit og brennevin på bevertningssteder. Se lov av 5. april 1927, § 66.
- 7) Ulovlig fortæring av rusdrikk i foreninger i henhold til § 67 i lov av 5. april 1927.
- 8) Overtredelser av bestemmelsene om utdeling og anvendelse av resepter på brennevin. Jfr. lov av 30. november 1923, §§ 2, 4 og 6.
- 9) Ulovlig omgang med denaturert sprit ifølge § 59 i lov av 5. april 1927 og lov nr. 8 av 15. august 1908.

Oppgaven over tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for de nevnte forseelser hentes inn fra politimesterene. Dersom et forelegg eller en dom omfatter mer enn en forseelse, blir den i statistikken telt med i alle de grupper den gjelder.

Tabell 12. Tallet på forelegg og dommer for overtredelser av rusdrikklovene.

	Riket	Bygder	Byer
1938	4 340	2 762	1 578
1945	2 706	529	2 177
1946	2 310	716	1 594
1947	2 460	802	1 658
1948	2 517	821	1 696
1949	2 496	666	1 830
1950	2 300	625	1 675
1951	2 190	736	1 454
1952	2 289	779	1 510
1953	2 571	1 051	1 520
1954	2 672	1 153	1 519

I 1954 var tallet på forelegg og dommer for overtredelser av rusdrikklovgivningen 2 672 mot 2 571 i 1953 (se tabell 12). I byene var tallet på forseelser uforandret, stigningen i forseelsestallet skyldes derfor økingen i tallet for bygdene. Dette gikk opp med 102 forseelser eller ca. 10 prosent fra 1953 til 1954.

Tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for de forskjellige slags rusdrikklovforselser i 1937—1939 og 1945—1954 er stilt sammen i tabell XIX. For årene 1952—1954 er enkelte hovedtall satt opp i tabell 13.

Tabell 13. Tallet på forelegg og dommer for de ulike forseelser.

Forselsens art	1952			1953			1954		
	Riket	Bygder	Byer	Riket	Bygder	Byer	Riket	Bygder	Byer
Hjemmebrenning ...	309	212	97	671	507	164	775	589	186
Smugling	389	104	285	557	124	433	564	91	473
Ulovlig salg	366	122	244	386	137	249	450	155	295
Ulovlig omgang med denaturert sprit ..	592	179	413	436	144	292	358	122	236
Ulovlig drikkelag ...	412	48	364	346	30	316	318	66	252
Ulovlig fortæring av medbrakt br.vin på bevertningssted .	106	33	73	87	37	50	82	41	41
Ulovlig skjenking ved off. forsamlings- lokale	103	77	26	82	67	15	118	89	29
Ulovlig fortæring i foreninger o. l. ...	5	3	2	1	1	—	6	—	6
Reseptmisbruk	7	1	6	5	4	1	1	—	1
Tilsammen.....	2 289	779	1 510	2 571	1 051	1 520	2 672	1 153	1 519

Tallet på registrerte tilfelle av hjemmebrenning viste fortsatt stigning i 1954. I alt ble det i det året vedtatt forelegg eller avsagt endelig dom i 775 hjemmebrenningssaker. Tilsvarende tall for 1953 var 671. I bygdene som har de fleste tilfelle av hjemmebrenning, steg tallet på hjemmebrenningssaker med vel 16 prosent fra 1953 til 1954. Stigningen i byene var noe mindre, nemlig vel 13 prosent. Siden 1949, det året som hadde de færreste tilfelle av hjemmebrenning i etterkrigstiden, er tallet på forelegg og dommer for hjemmebrenning mer enn sjudoblet. Tross denne sterke stigning i de senere år var imidlertid tallet på registrerte hjemmebrenningssaker i 1954 en tredjedel lavere enn i 1939. Tallet på avgjorte saker for smugling var bare ubetydelig høyere i 1954 enn i 1953. I byene viste imidlertid smuglingen fortsatt betydelig stigning i 1954, mens altså tallet på registrerte tilfelle av smugling gikk vesentlig ned i bygdene. For smugling var tallet på forelegg og dommer i 1954 mer enn dobbelt så høyt som i 1939. Tallene for ulovlig salg av rusdrikk viste også en markert stigning fra 1953 til 1954. Den mest utpregede nedgang i forseelsestallene gjelder ulovlig omgang med denaturert sprit. I hele landet

viste tallet på forelegg og dommer for denne forseelsen en nedgang på 78 fra 1953 til 1954, dvs. om lag 18 prosent. Relativt sett var nedgangen større i byene enn i bygdene.

Tabell 14 gir en oversikt over forseelsene i ulike landsdeler. I tabellene XX—XXV vil en dessuten finne fylkesvise oppgaver.

Tabell 14. Forseelser i ulike landsdeler.

Forseelsenes art	Eggen om Oslofjorden ¹⁾	Opplandene ²⁾	Telemark	Sørvest-Norge ³⁾	Møre og Trøndelag	Nord-Norge ⁴⁾	
Hjemmebrenning	1952	118	58	17	15	29	72
	1953	211	129	34	49	99	149
	1954	234	94	33	56	130	228
Smugling	1952	108	2	18	120	13	128
	1953	181	—	21	160	52	143
	1954	173	—	25	177	49	140
Ulovlig salg av sprit og brennevin	1952	101	18	8	112	80	47
	1953	134	28	3	104	72	45
	1954	136	21	22	119	107	45
Ulovlig omgang med denaturert sprit	1952	227	45	48	71	92	109
	1953	155	17	35	108	57	64
	1954	160	15	14	55	66	48
Ulovlig drikkelag	1952	232	9	39	88	16	28
	1953	189	3	21	90	21	22
	1954	151	15	18	82	22	30
Andre forseelser	1952	39	21	4	48	75	34
	1953	39	16	3	27	59	31
	1954	46	16	6	41	59	39
Tilsammen	1952	825	153	134	454	305	418
	1953	909	193	117	538	360	454
	1954	900	161	118	530	433	530

¹⁾ Østfold, Akershus, Oslo, Buskerud og Vestfold.

²⁾ Hedmark og Oppland.

³⁾ Fylkene langs kysten fra Aust-Agder til Sogn og Fjordane.

⁴⁾ De tre nordligste fylker.

I eggen om Oslofjorden, Telemark og Sørvest-Norge var tallet på forseelser mot rusdrikklovgivningen så å si uforandret fra 1953 til 1954. Det var i Møre og Trøndelag og i Nord-Norge at forseelsestallene viste en betydelig stigning. Stigningen i disse landsdelene var henholdsvis på om lag 20 og 17 prosent. I Opplandene var tallet på forseelser i 1954 om lag 17 prosent lavere enn i 1953. Tallet på forelegg og dommer for hjemmebrenning steg fra 1953 til 1954 i alle landsdeler bortsett fra Opplandene og Telemark. Stigningen var størst i Nord-Norge, her gikk tallet på hjemmebrenningssaker opp med 53 prosent fra 1953 til 1954.

Sett i relasjon til folketallet hadde Nord-Norge i 1954 det høyeste forseel-

sestall. Tallet på forelegg og dommer for rusdrikkløvforsøelser pr. 1000 innbyggere var i denne landsdelen 1,27. I Telemark, Møre og Trøndelag og egnen om Oslofjorden var tilsvarende tall 0,85, 0,84 og 0,78. Forsøelseshyppigheten var lavest i Opplandene (0,48 forsøelser pr. 1000 innbyggere). Tallet på forsøelser for hjemmebrenning pr. 1000 innbyggere var høyest i Nord-Norge og lavest i Sørvest-Norge. I Nord-Norge var tallet på hjemmebrenningsaker pr. 1000 innbyggere 0,55, det er om lag dobbelt så høy forsøelseshyppighet som i gjennomsnitt for hele landet. I Sørvest-Norge var hyppigheten mindre enn en tredjedel av den for hele landet. Også når det gjelder smugling var tallet på forsøelser pr. 1000 innbyggere relativt høyt i Nord-Norge.

Drukkenskapsforsøelser.

Tall som viser drukkenskapsforsøelsene i 1953 og 1954 og i en del tidligere år er stilt sammen i tabellene XXVI—XXXVII. De gir opplysninger om drukkenskapsforsøelsene i de enkelte byer, fylkesvise oppgaver over forsøelsene i bygdene, oppgaver over hvorledes forsøelsene fordeler seg på innenbys (-bygds)- og utenbys (-bygds)-boende og på menn og kvinner, tallet på arrestasjoner for drukkenskap m. v.

Tallet på drukkenskapsforsøelser i riket, byer og bygder i årene 1946—1954 finner en i tabell 15. Tabellen inneholder også oppgaver over forsøelsene fordelt på innenbys (-bygds)- og utenbys (-bygds)-boende.

Tabell 15. Tallet på drukkenskapsforsøelser i riket, byer og bygder.

	Riket	Byer	Fordelt på:		Bygder	Fordelt på:	
			forsøelser begått av innenbys-boende	forsøelser begått av utenbys-boende		forsøelser begått av innenbygds-boende	forsøelser begått av utenbygds-boende
1946	42 515	38 060	4 455
1947	39 421	34 838	4 583
1948	40 907	36 387	24 474	11 913	4 520	3 383	1 137
1949	37 831	33 529	21 892	11 637	4 302	3 143	1 159
1950	32 764	28 474	18 170	10 304	4 290	3 079	1 211
1951	31 648	27 905	17 360	10 545	3 743	2 670	1 073
1952	33 728	29 963	18 818	11 145	3 765	2 685	1 080
1953	34 985	30 838	19 832	11 006	4 147	2 928	1 219
1954	33 086	28 653	18 009	10 644	4 433	3 135	1 298

I 1954 var det 33 086 drukkenskapsforsøelser i hele landet. 28 653 eller ca. 87 prosent av disse forsøelser ble begått i byene, mens forsøelsetallet for bygdene var 4 433 eller ca. 13 prosent av alle drukkenskapsforsøelsene. I årene 1946—1951 viste tallet på drukkenskapsforsøelser, med unntak av 1948, ned-

gang fra år til år. I 1952 og 1953 var tallet på drukkenskapsforseelser stigende. Oppgavene for 1954 viser på nytt nedgang i tallet på drukkenskapsforseelser. Tallet på forseelser i 1954 var 5,4 prosent lavere enn tilsvarende tall for 1953. I hovedtrekkene viser forseelsestallene for byer og bygder samme bevegelse i etterkrigstiden. Fra 1953 til 1954 viser tallene for byer og bygder imidlertid motsatt bevegelse. Tallet på forseelser i byene gikk i dette tidsrom ned med ca. 7 prosent, mens forseelsestallet for bygdene viste en tilsvarende prosentvis stigning.

37,1 prosent av drukkenskapsforseelsene i byene i 1954 ble begått av utenbysboende. Tilsvarende prosenttall for bygdene var 29,3. Forholdet mellom tallet på forseelser begått av personer bosatt utenfor forseelseskommunen og dem som var bosatt i denne, var for bygdene uendret fra foregående år. For byene ble imidlertid relativt flere drukkenskapsforseelser begått av utenbysboende i 1954 enn tilfellet var i 1953. Nedgangen fra 1953 til 1954 i tallet på drukkenskapsforseelser skyldtes m. a. o. i første rekke at det ble begått færre forseelser av de innenbysboende.

I tabell 16 har en stilt sammen enkelte hovedtall til belysning av hyppigheten av arrestasjoner for drukkenskap og hyppigheten av drukkenskapsforseelser blant kvinner.

Tabell 16. Drukenskapsforseelser med arrestasjon og forseelser begått av kvinner.

	Alle forseelser	Forseelser med arrestasjon		Forseelser begått av kvinner		Forseelser begått av kvinner i Oslo	
		I alt	I pct. av alle forseelser	I alt	I pct. av alle forseelser	I alt	I pct. av alle forseelser begått i Oslo
1946	42 515	35 650	83,9	1 937	4,6	1 116	7,3
1947	39 421	32 808	83,2	1 692	4,3	966	6,3
1948	40 907	35 312	86,3	1 874	4,6	1 241	7,3
1949	37 831	32 733	86,5	1 513	4,0	918	6,2
1950	32 764	28 927	88,3	1 274	3,9	726	6,0
1951	31 648	26 737	84,5	1 753	5,5	1 241	9,9
1952	33 728	28 266	83,8	2 068	6,1	1 479	10,8
1953	34 985	28 911	82,6	2 200	6,3	1 604	10,9
1954	33 086	28 440	86,0	1 825	5,5	1 323	10,4

I den alt overveiende del av drukkenskapssakene går politiet til arrestasjon. I 1954 ble arrestasjon aaevndt i 86,0 prosent av alle tilfelle av drukkenskapsforseelser. Tilsvarende prosenttall for 1953 var 82,6.

Tallet på drukkenskapsforseelser begått av kvinner gikk ned fra 2 200 i 1953 til 1 825 i 1954. Relativt sett var dette en betydelig større nedgang enn i tallet på forseelser begått av menn (17,0 mot 4,6 prosent). Tallet på forseelser begått av kvinner i prosent av alle forseelser gikk ned fra 6,3 til 5,5 fra 1953 til 1954. Den alt overveiende del av forseelser blant kvinner blir be-

gått i Oslo, i 1954 utgjorde forseelser blant kvinner i Oslo ca. 72 prosent av alle forseelser begått av kvinner. Mens 10,4 prosent av forseelsene i Oslo ble begått av kvinner, utgjorde forseelsene blant kvinner i landet ellers 2,5 prosent av alle forseelsene. Hovedstaden står m. a. o. i en klar særstilling når det gjelder drukkenskapsforseelser begått av kvinner.

For bl. a. å lette en eventuell sammenlikning mellom tallet på drukkenskapsforseelser i ulike geografiske områder, har en i tabellene XXXII og XXXIII stilt sammen oppgaver over drukkenskapsforseelser pr. 1000 innbyggere i de enkelte byer og bygdene fylkesvis for 1951—1954. For tidligere år vil en finne enkelte hovedtall i tabell XXXIV og tabell 17.

Tabell 17. Drukkskapsforseelser pr. 1000 innbyggere i riket, byer og bygder.

	Riket	Byer		Bygder	
		Alle forseelser	Forseelser begått av innenbysboende	Alle forseelser	Forseelser begått av innenbygdsboende
1946	13,7	43,8	..	2,0	..
1947	12,5	39,6	..	2,0	..
1948	12,9	35,5	23,9	2,1	1,6
1949	11,8	32,4	21,1	2,0	1,4
1950	10,1	27,2	17,2	1,9	1,4
1951	9,6	26,5	16,5	1,7	1,2
1952	10,2	28,0	17,6	1,7	1,2
1953	10,5	28,6	18,4	1,8	1,3
1954	9,8	26,3	16,6	1,9	1,4

Forselestallene pr. 1000 innbyggere viser samme bevegelse i årene 1946—1954 som totaltallene. Pr. 1000 innbyggere ble det i 1954 i byene begått 26,3 drukkenskapsforseelser mot 1,9 i bygdene. Tilsvarende tall for 1953 var henholdsvis 28,6 og 1,8.

I tabell 18 finner en oppgaver over drukkenskapsforseelsene begått av innenbysboende pr. 1000 innbyggere i byer av forskjellig størrelse. Tallene for alle år (1951—1954) viser en sammenheng mellom byenes størrelse og forseelseshyppighetene. Tallet på drukkenskapsforseelser pr. 1000 innbyggere stiger med byenes størrelse. Den samme sammenheng finner en både i byer med og uten lovlig brennevinsetning.

Tallet på forseelser begått av innenbysboende pr. 1000 innbyggere er vesentlig høyere i byer med brennevinshandel enn i byer uten handel med brennevin. En stor del av denne forskjellen skyldes at byer med brennevinsetning gjennomgående er langt større enn dem som ikke har slik omsetning.

Månedlige oppgaver over drukkenskapsforseelsene i byer og bygder i 1951—1954 finner en i tabell XXXV. Disse tallene kan imidlertid vise en nokså ujevn bevegelse på grunn av de ulike tall på fredager og lørdager i månedene. Drukkskapsforseelsene er som regel høyest på disse ukedagene. Dessuten er tallene påvirket av at de bevegelige helgedager kan falle i de og de

Tabell 18. Drukkenskapsforseelser begått av innenbysboende pr. 1000 innbyggere i byer av forskjellig størrelse.

Folketall	Tallet på byer 1954	1951	1952	1953	1954
Alle byer	66	16,5	17,6	18,4	16,6
Under 2 000	14	2,8	2,1	5,5	6,7
2 000 — 4 999	22	6,1	6,9	6,6	6,7
5 000 — 9 999	9	8,9	8,5	7,1	7,5
10 000 — 49 999	17	12,6	13,4	13,6	12,9
50 000 og mer	4	20,2	21,7	23,1	20,2
Byer med lovlig brennevinshandel	20	18,2	19,7	20,7	18,3
Under 2 000	—
2 000 — 4 999	1	12,1	10,4
5 000 — 9 999	5	7,7	8,1	6,5	7,4
10 000 — 49 999	10	12,8	13,7	14,4	13,3
50 000 og mer	4	20,2	21,7	23,1	20,2
Byer uten lovlig brennevinshandel	46	8,9	9,4	9,1	9,4
Under 2 000	14	2,8	2,1	5,5	6,7
2 000 — 4 999	21	6,1	6,9	6,3	6,5
5 000 — 9 999	4	10,6	9,1	7,9	7,7
10 000 — 49 999	7	12,2	12,9	12,3	12,3
50 000 og mer	—

måneder et år og i andre måneder et annet år. I statistikken nytter en oppgaver for 2-måneders perioder til analysen av sesongvariasjonene, da tallet på fredager, lørdager og bevegelige helgedager i disse perioder så å si er konstant fra år til år. I tabellene XXXVI og XXXVII finner en oppgaver over forseelsene i de enkelte byer og bygdene fylkesvis for 2-måneders perioder. Enkelte hovedtall er stilt sammen i tabell 19.

Tabell 19. Drukkenskapsforseelser i riket, byer og bygder i 2-måneders perioder.

	Riket			Byer			Bygder		
	1952	1953	1954	1952	1953	1954	1952	1953	1954
Januar — februar	4 723	4 725	4 157	4 162	4 146	3 620	561	579	537
Mars — april ..	5 534	5 812	5 574	4 901	5 208	5 010	633	604	564
Mai — juni ...	5 927	6 128	6 293	5 260	5 252	5 442	667	876	851
Juli — august .	6 658	6 791	6 478	5 996	6 046	5 524	662	745	954
September — oktober	5 686	6 165	5 344	4 985	5 465	4 565	701	700	779
November — desemb.	5 200	5 364	5 240	4 659	4 721	4 492	541	643	748
Gjennomsnitt	5 621	5 831	5 514	4 994	5 140	4 776	628	691	739

Tabell 20. Sesongindekser for drukkenskapsforseelser i riket, byer og bygder.

	Riket	Byer	Bygder
Januar — februar	82,4	82,3	83,3
Mars — april	101,3	102,2	94,7
Mai — juni	103,7	103,1	108,5
Juli — august	116,5	116,5	116,4
September — oktober	103,7	103,0	108,8
November — desember	92,4	92,9	88,3
Gjennomsnitt	100,0	100,0	100,0

Indeksene i tabell 20 er beregnet etter oppgaver for årene 1946—1954. Beregningene viser at drukkenskapsforseelsene har en klar sesongvariasjon. Forseelsestallene er normalt lavest i januar og februar, stiger så opp til et maksimum i juli og august. I månedene september, oktober, november og desember faller tallet på forseelser jamt ned mot minimumsmånedene januar og februar. I hovedtrekkene viser tallet på drukkenskapsforseelser i byer og i bygder samme variasjon gjennom året.

Sesongvariasjonen i forseelsestallene for 1954 var stort sett i samsvar med den bevegelsen indeksene gir uttrykk for. Både i byene og i bygdene ble det i 1954 relativt sett begått flere drukkenskapsforseelser i mai og juni enn det har vært vanlig i de senere år.

Den offentlige alkoholistsorg.

Noen særskilt forsorgsordning for alkoholister med egne offentlige organer til å ta seg av edruelighetsarbeid fikk en ikke før loven av 26. februar 1932 om edruelighetsnemnder og behandling av drikkfeldige ble satt i verk. Lovens bestemmelser om oppnevning av kommunale edruelighetsnemnder ble med visse modifikasjoner satt ut i livet fra 1. juli 1933. De øvrige bestemmelser ble først satt i verk fra 1. juli 1939.

Sosialdepartementet har den sentrale og øverste administrative ledelse av alkoholistsorgen. Som medisinsk konsulent for departementet er det opprettet en stilling som overlege for alkoholistsorgen. Overlegen har til oppgave å lede og kontrollere behandlingen av pasientene i kurstedene. Han avgjør også søknader om innleggelse i kursted. Statens Edruelighetsråd er det tredje sentrale organ i alkoholistsorgen. Rådet har til oppgave å fremme edruelighetsarbeidet i vårt land, og det er statens sakkyndige organ i edruelighetsspørsmål. Rådets praktiske arbeid har, ved siden av konsulentvirksomheten for Sosialdepartementet, for det meste bestått i rettleiding og bistand til de lokale organer — edruelighetsnemndene.

Ifølge loven av 27. februar 1932 skal det i hver kommune være en egen edruelighetsnemnd som har til oppgave å virke for bedre edruelighetsforhold og ta seg av drikkfeldige personer. Hvor særlige forhold taler for det, kan

Sosialdepartementet samtykke i at forsorgsstyret varetar de oppgaver som skulle høre under nemnda.

Fra og med 1938 har edrueighetsnemndene gitt oppgaver til Statens Edrueighetsråd. Rådet bearbeider disse opplysningene og publiserer resultatene i en liten trykksak med titelen «Edrueighetsnemndene». Oppgavene i dette avsnittet er hentet fra disse meldingene.

Tabell 21. Edrueighetsnemndene i 1946—1954.

	Tallet på edrueighetsnemnder	Tallet på nemnder som har gitt melding om virksomheten	Fordelt på:		
			nemnder som har hatt alkoholmisbrukere til behandling	nemnder som har vært i virksomhet på annen måte	nemnder som ikke har vært i virksomhet
1946.....	675	628	209	94	325
1947.....	698	631	226	126	279
1948.....	734	640	307	143	190
1949.....	744	645	448	78	119
1950.....	744	665	452	93	120
1951.....	744	625	411	88	126
1952.....	744	666	480	66	120
1953.....	744	681	490	107	84
1954.....	744	695	508	124	63

Siden 1949 har det vært edrueighetsnemnder i alle landets kommuner. I 1954 fungerte imidlertid forsorgsstyret i 4 kommuner som edrueighetsnemnd. I 1952 og 1953 var det henholdsvis 11 og 5 kommuner som hadde tillatelse til å la forsorgsstyret utføre de plikter loven pålegger edrueighetsnemndene.

Aktiviteten i nemndene har steget sterkt i etterkrigstiden. Av nemnder som har gitt årsmelding var det i 1946 vel halvparten som ikke hadde vært i virksomhet det året. I 1954 gikk om lag 9 prosent av svarene fra nemndene ut på at de ikke hadde vært i virksomhet det året. Tilsvarende tall for 1953

Tabell 22. Tallet på alkoholmisbrukere meldt til edrueighetsnemndene i 1946—1954.

	Tallet på personer meldt til nemndene			Av disse meldt for første gang					
				I alt			25 år og yngre		
	Menn	Kvinner	Tils.	Menn	Kvinner	Tils.	Menn	Kvinner	Tils.
1946..	15 318	429	15 747	6 489	133	6 622	1 179	25	1 204
1947..	14 705	473	15 178	5 145	233	5 378	820	20	840
1948..	16 442	1 333	17 775	7 517	332	7 849	1 179	38	1 217
1949..	21 263	1 041	22 304	7 616	250	7 866	1 180	30	1 210
1950..	19 362	955	20 317	6 271	207	6 478	1 153	34	1 187
1951..	16 310	888	17 198	5 034	160	5 194	961	21	982
1952..	15 796	544	16 340	4 899	156	5 055	973	34	1 007
1953..	17 302	650	17 952	4 651	185	4 836	979	39	1 018
1954..	17 307	938	18 245	4 738	183	4 921	976	27	1 003

var 12 prosent. Vel 33 prosent av de nemndene Edruehghetsrådet fikk oppgaver fra hadde i 1946 alkoholmisbrukere til behandling, mens 73 prosent av nemndene hadde alkoholmisbrukere til behandling i 1954.

I alt ble 18 245 personer meldt til edruehghetsnemndene i 1954. 94,9 prosent av de meldte var menn mot 5,1 prosent kvinner. Tallet på menn meldt til nemndene var så å si uforandret fra foregående år. Av kvinner ble det meldt 288 flere, i 1954 enn i 1953. Av de personer som ble meldt til nemndene i 1954 var 4 921, eller 27 prosent ikke meldt til en edruehghetsnemnd tidligere. I 1953 var det noen færre førstegangsannmeldte, men sammenliknet med tidligere år hadde også i 1954 så vel absolutt som relativt mange av de tilmeldte vært i kontakt med edruehghetsnemndene tidligere.

I tabell 23 finnes en oversikt over hvem det er som har bedt edruehghetsnemndene å gripe inn overfor alkoholmisbrukere. Tilsvarende oppgaver spesifisert for menn og kvinner finner en i tabell XXXVIII.

Tabell 23. Alkoholmisbrukere meldt til edruehghetsnemndene fordelt etter hvem anmodningene om inngrep kom fra 1946—1954.

	Tallet på personer meldt til nemndene	Anmodning om inngrep kom fra:						inngrep etter nemndenes eget tiltak
		den drikkfeldige selv	den drikkfeldiges familie	politiet	forsorgsvesenet	leger og prester	andre nemnder	
1946.....	15 747	63	2 098	13 150	80	83	75	198
1947.....	15 178	72	2 073	12 344	88	133	63	405
1948.....	17 775	99	1 903	14 947	124	102	93	507
1949.....	22 304	167	2 114	19 195	124	135	197	372
1950.....	20 317	251	1 958	17 271	123	139	186	389
1951.....	17 198	221	1 405	14 904	45	121	180	322
1952.....	16 340	306	1 362	13 999	43	146	179	305
1953.....	17 952	418	1 345	15 570	46	123	173	277
1954.....	18 245	505	1 155	15 981	54	178	124	248

Den alt overveiende del av anmodningene til edruehghetsnemndene om inngrep overfor en alkoholmisbruker kommer fra politiet. Politiet har i henhold til lov plikt til å gi melding til nemndene om alle personer som blir ilagt straff for beruselse. Denne meldeplikt omfatter likevel ikke personer som politiet finner at det er åpenbart hensiktsløst kommer under behandling av nemndene. I 1954 kom ca. 88 prosent av anmodningene fra politiet. Nest etter politiet kom flest anmodninger fra den drikkfeldiges familie (6,3 prosent) og den drikkfeldige selv (2,8 prosent). Anmodning om inngrep fra de drikkfeldige selv er blitt mer alminnelig fra år til år i etterkrigstiden. Mens 0,4 prosent av anmodningene i 1946 kom fra de drikkfeldige selv, var forholdstallene i 1952, 1953 og 1954 henholdsvis 1,9, 2,3 og 2,8 prosent. På den annen side viser tallet på anmodninger fra den drikkfeldiges familie en markert nedgang i de senere år. Tallet på anmodninger fra politiet, forsorgs-

vesenet, leger og prester, andre edruelighetsnemnder og inngrepene etter nemndenes egne tiltak har variert noe fra år til år, men stort sett har deres prosentvise del av anmodningene om inngrep vært uforandret i årene 1946—1954.

Ved en nærmere undersøkelse av de innkomne anmodninger om inngrep mot alkoholmisbrukere har edruelighetsnemndene i de senere år funnet at om lag halvparten av tilfellene egner seg for nemndbehandling. I 1954 grep nemndene inn overfor 8 674 personer, mens 18 245 personer ble meldt til nemndene i samme år. De sakene som blir henlagt av nemndene gjelder personer som det, etter nemndenes vurdering og gjeldende bestemmelser, ikke er tilstrekkelig grunnlag for inngrep mot, saker der en mangler tilstrekkelige opplysninger og tilfelle som ikke anses egnet til behandling av nemndene.

Tallet på personer behandlet av edruelighetsnemndene i 1946—1954 og opplysninger om den viktigste behandling disse har fått er stilt sammen i tabell 24. Tilsvarende oppgaver spesifisert for menn og kvinner finner en i tabell XXXIX.

Tabell 24. Tallet på personer behandlet av edruelighetsnemndene fordelt etter behandlingsmåten.¹⁾

	Tallet på behandlede i alt	Gitt advarsel	Satt under tilsyn	Gitt aversanbehandling	Meldt inn i avholdslag eller -losje	Skaffet arbeid	Fratatt rådighet over lønn		Besluttet innlagt i kursted	
							Frivillig	Tvang	Frivillig	Tvang
1946..	7 754	6 479	759	—	176	98	23	5	189	25
1947..	7 044	5 874	607	—	205	63	24	6	235	30
1948..	6 838	5 730	443	—	165	155	30	8	286	21
1949..	8 102	6 500	706	—	232	209	30	13	379	33
1950..	8 808	6 692	516	606	257	163	33	7	507	27
1951..	8 226	6 229	476	557	239	171	20	12	495	27
1952..	8 637	6 248	709	825	203	195	27	9	401	20
1953..	9 372	7 390	636	447	142	167	30	6	525	29
1954..	8 674	6 246	804	453	170	184	23	6	763	25

¹⁾ De behandlede er ført opp under den viktigste av de forholdsregler som er truffet overfor dem.

Edruelighetsnemndene behandlet 8 674 personer i 1954 mot 9 372 i 1953. I den alt overveiende del av tilfellene består nemndbehandlingen i å innkalle alkoholmisbrukere til drøfting av og advaring mot de problemer et fortsatt alkoholmisbruk kan medføre. I 1954 ble advarsel nyttet som den viktigste forholdsregel overfor 72 prosent av de behandlede. En noe strengere foranstaltning ble truffet overfor 9,3 prosent av de behandlede, de ble nemlig besluttet satt under tilsyn, mens 5,2 prosent fikk aversanbehandling. Den strengeste form for inngrep mot alkoholmisbrukere som loven, under bestemte forutsetninger, gir nemndene adgang til å bruke er tvangsinngjøring i kursted. I 1954 fant nemndene å måtte gå til et så avgjørende inngrep overfor 25 drikkfelde. Nemndene besluttet dessuten, etter å ha innhentet de drikkfelde samtykke, å sende 763 personer til kursted. I alt ble således 788 per-

soner besluttet innlagt i kursted for drikkfeldige i 1954. Tilsvarende tall for 1953 var 554.

Staten driver 3 kursteder for drikkfeldige, nemlig Bjørnebekk, Hovelsåsen og Ørje. Dessuten har en disse godkjente, private kurstedene: Blåkorshjemmet, Framnes, Veslelien, Løken, Dybvad, Lolandsheimen, Kamerat-Heimen og Hasselbakken. I tabell 25 kan en finne noen opplysninger om belegget ved kurstedene.

Tabell 25. Pasienter i offentlige og godkjente, private kursteder for alkoholikere.

	Tallet på kursteder	Effektive plasser	Innlagte pasienter	Av disse:		Innlagte pasienter som trygdekassene betaler for	Tallet på pasienter pr. 31/12
				innlagt av nemndene	innlagt privat		
1949 ...	9	286	527	417	22	178	279
1950 ...	9	297	617	490	54	222	259
1951 ...	9	288	671	586	48	198	266
1952 ...	9	280	634	551	16	230	272
1953 ...	11	321	692	569	23	213	296
1954 ...	11	348	786	651	24	259	319

Som en følge av aktiviseringen av edruelighetsnemndene er nemndenes utgifter stadig steget i de senere år. Mens utgiftene i budsjettåret 1948/49 beløp seg til kr. 699 200, var nemndenes utbetalinger i 1953/54 kommet opp i kr. 1 803 300 (se tabell 26). For budsjettåret 1954/55 var det i alt bevilget kr. 1 979 700 til edruelighetsnemndenes virksomhet. Regnskapene viser stigning fra 1952/53 til 1953/54 for alle de spesifiserte postene. I kroner var stigningen størst for «Kuropphold». Relativt sett viser imidlertid utgiftsposten

Tabell 26. Edruelighetsnemndenes utgifter i budsjettårene 1949/50—1954/55.

	Regnskap					Bevilget
	1949/50	1950/51	1951/52	1952/53	1953/54	1954/55
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
Kuropphold	414 184	376 020	628 905	650 650	874 900	863 800
Hjelp til familien ...	179 546	300 030	237 108	228 400	252 260	363 600
Hjelp til utskrevne pasienter	19 486	47 190	16 691	35 450	57 700	77 450
Administrasjon	213 407	239 890	204 151	331 650	381 800	354 670
Andre utgifter	139 423	108 235	280 912	200 450	236 640	320 180
I alt	966 046	1 071 365	1 367 767	1 446 600	1 803 300	1 979 700
Refusjon fra staten for utlegg til kuropphold, administrasjon og opplysningsvirks. ...	381 164	424 963	589 146	552 347	669 539	687 100
Kommunenes netto-utgifter	584 882	646 402	778 621	894 253	1 133 761	1 292 600

«Hjelp til utskrevne pasienter» den største stigningen (ca. 63 prosent), mens utgiftene til kuropphold og administrasjon steg henholdsvis 35 og 15 prosent.

Edruelighetsnemndenes største utgiftspost er «Kuropphold». I 1953/54 gikk 49 prosent av nemndenes samlede utgifter til dette formål. 21 prosent av utgiftene gikk til administrasjon, mens det i økonomisk hjelp til drikkfeldiges familie ble utbetalt et beløp som utgjorde 14 prosent av nemndenes samlede utgifter. I budsjettåret 1953/54 ble 37 prosent av utgiftene dekket av staten, kommunene betalte de resterende 63 prosent.

Summary.

«Alcohol Statistics» are statistics relating to the manufacture, stocks, export, import and use of ethyl alcohol. They give information concerning the licenses for sale of intoxicating beverages, the prices of and duties on spirituous liquors, wines and beer, the consumers' expenditure on and the State's revenues from the sale of alcohol. Returns are obtained and collected respecting infractions of the Intoxicants Act, recorded cases of intoxication and the activity of the temperance boards. These returns come from the Ministry of Finance, A/S Vinmonopolet, the police authorities, the State Temperance Council and the Norwegian Brewers' Association. No statistics are available concerning the amount of alcohol made, sold and consumed in connection with the home production of wine and beer, illegal distillation and smuggling. Thus the statistics only provide a survey of the amount of alcohol produced and sold on a legal and commercial basis.

On the whole prices for spirituous liquors, wines and beer were in 1954 the same as in 1953. Some adjustments were made in 1954 in respect of certain brands of spirituous liquor and wine, but the changes were not so extensive that they had any appreciable effect on the general price level of these commodities.

The number of establishments for the sale of spirituous liquor and wine was in 1954 unchanged since the previous year. From 1953 to 1954 the number of establishments selling all kinds of beer and all kinds except export beer rose by 133 and 105 respectively. In the same period the number of establishments licensed for serving spirituous liquor increased by 3, while the number of those licensed for serving wine increased by no less than 64. Establishments for the serving of all kinds of beer and all kinds except export beer showed an increase in number of 83 and 76 respectively.

The production of spirit, wine and beer in 1954 amounted to 19.0 mill. liters in all, reckoned in terms of pure alcohol. This figure represents a maximum for the production in one year in this country. 73 % of the ethyl alcohol production consisted of sulphite spirit. The amount of potato spirit and beer produced, in terms of pure alcohol, was 10 and 16 % respectively of the

whole alcohol production. Approximately 1.7 mill. liters spirit, spirituous liquor, wine and beer, reckoned in terms of pure alcohol, were imported in 1954. In the same year approximately 2.2 mill. liters pure alcohol were exported.

Spirit has in course of time acquired an ever increasing importance in industry, and industrial firms have in recent years been the largest consumers of ethyl alcohol in Norway. In 1954 13.5 mill. liters spirit and spirituous liquor, calculated at 100 % alcohol strength, were used for technical purposes. In the same year 0.5 mill. liters pure alcohol were used for medical purposes.

In 1954 approximately 7.3 mill. liters pure alcohol were used for human consumption, as compared with approximately 6.9 mill. liters in 1953. This means that the consumption of alcoholic beverages, reckoned in terms of alcohol content, rose by 5.4 % between 1953 and 1954. The consumption per head in 1953 and 1954 was 2.05 and 2.14 liters pure alcohol respectively. The rise in the total consumption of alcoholic beverages comes mainly from an increase in the consumption of spirituous liquor. This was in 1954 546 966 liters higher than in 1953, representing a rise of 6.5 %. Reckoned in liters alcohol the rise was somewhat greater, namely 7.9 %. From 1953 to 1954 the consumption of wine, in terms of liters salestrength and in liters pure alcohol, increased by 3.3 and 2.2 % respectively. In the same period the consumption of beer rose by 0.7 %. In terms of pure alcohol this denotes a rise of 3.1 %.

Consumers' expenditure on spirituous liquor, wine and beer, which showed a tendency to fall between 1952 and 1953, rose in 1954 to a new peak. The people's alcohol bill for the whole year amounted to nearly 672 mill. kroner. This is some 29 mill. kroner more than in 1953. The increase extends to all three groups of commodity, being about 17 mill. kroner for spirituous liquor, 2 mill. kroner for wine and 10 mill. kroner for beer. The State's revenues from the sale of spirituous liquor, wine and beer rose from 451 mill. kroner in 1953 to 470 mill. kroner in 1954. The chief part (16 mill. kroner) of this increase is due to the rise in the sale of spirituous liquor and wine. Approximately 79 % of consumers' expenditure on these commodities went into the State Treasury in 1954. Of the total proceeds from the sale of beer, 47 % consisted of duties to the State Treasury.

In 1954 the number of fines and convictions for infraction of the Intoxicants Act was 2 672, as compared with 2 571 in 1953. In the towns the number was practically unchanged, so that the increase in number is due to a rise in the number of infractions in the rural districts. These increased about 10 % between 1953 and 1954. The number of recorded cases of illegal distillation continued to rise in 1954. In the course of the year fines were imposed or sentences passed in 775 cases. The corresponding figure for 1953 was 671. In the rural districts the rise in the number of fines and sentences for illegal distillation rose by slightly more than 16 %. In the towns the rise was 13 %.

The number of convictions for smuggling was only slightly higher in 1954 than in 1953. In the towns, however, smuggling continued to show a considerable increase, while in the rural districts the records showed a fall. The figures for illegal sale of intoxicants also show a distinct rise between 1953 and 1954. The most marked decline in the number of infractions relates to illegal use of denatured spirit. In the whole country the number of fines and sentences for this offence showed a fall between 1953 and 1954 of some 18 %.

In 1954 33 086 misdemeanours for drunkenness have been reported in the Kingdom. Of these, 28 653, or about 87 %, occurred in the towns, while the figure for the rural districts was 4 433, or about 13 %. In the period 1946—51 the number of cases of intoxication showed a decline, from year to year, except in 1948. In 1952 and 1953 the number was rising. The returns for 1954 again show a fall in the number of cases. Cases of intoxication were in 1954 5.4 % fewer than in 1953. In the main the figures for towns and rural districts reveal the same tendency in the postwar years. From 1953 to 1954, however, the figures for towns and rural districts show an opposite tendency, the number of cases of intoxication in the towns being lower by about 7 %, while in the rural districts they show a corresponding percentual rise. The number of cases per 1 000 inhabitants shows the same tendency in the period 1946—54 as the total figures. In 1954 the number of cases per 1 000 inhabitants was, in the towns 26.3, and in the rural districts 1.9. The corresponding figures for 1953 were 28.6 and 1.8 respectively.

Pursuant to the Act of 26th February 1932 a Temperance Board shall be established in each municipality, whose office it is to promote better temperance conditions and to take charge of habitual drunkards. Since 1949 there have been temperance boards in all the municipalities of the Kingdom, and the activity of these boards has increased greatly in the postwar years. More than half the boards were inactive in 1946. In 1954 approximately 9 % of the answers from the boards were to the effect that they had not been in activity in that year. Of the boards which sent in returns, a good 33 % had had alcoholics for handling in 1946, while 73 % of the boards had had alcoholics for handling in 1954. In 1954 a total of 18 245 persons were reported to the boards. Of these, 94.9 % were men and 5.1 % women. The number of men reported was practically unchanged from the previous year, while of the women 288 more cases were notified than in 1953. 88 % of the requests for intervention in respect of alcoholics came in 1954 from the police. After these most of the requests came from the families of the alcoholics (6.3 %) or the alcoholics themselves (2.8 %). Of the persons reported, 8 674 were taken under handling by the boards in 1954, as compared with 9 372 in 1953. In the great majority of cases the handling takes the form of asking the alcoholic to attend, when the dangers involved in continued abuse of alcohol are pointed out to him. In 1954 such admonition was given in respect of

about 72 % of the cases. A somewhat stricter procedure was followed in respect of 9.3 %. In the case of these it was resolved to place them under supervision. 5.2 % received aversan treatment. The most stringent intervention which the Act allows the boards to take is, under certain circumstances, to have them placed in an institute for alcoholics. In 1954 the boards found it necessary to take such decisive step in 25 cases. Further, they resolved, with the consent of the alcoholics themselves, to send 763 such persons to an institute for treatment. Thus altogether 788 persons were placed by the boards in institutes for alcoholics in 1954. The corresponding figure for 1953 was 554.

Tabell I. Tallet på byer med bevillinger¹⁾ til handel med ulike slag rusdrikk i 1953 og 1954.

	1953		1954	
	Tallet på byer	Hjemmehørende folke- meng. pr. $\frac{1}{1}$	Tallet på byer	Hjemmehørende folke- meng. pr. $\frac{1}{1}$
Alle byer	66	1 078 230	66	1 087 409
Byer med brennevinshandel	20	862 791	20	868 688
Både salg og skjenking	12	768 979	12	773 806
Bare salg	8	93 812	8	94 882
Byer med vinhandel	45	995 948	45	1 000 473
Både salg og skjenking	26	900 453	26	906 382
Bare salg	—	—	—	—
Bare skjenking	19	95 495	19	94 091
Byer med handel med eksportøl ²⁾	45	995 483	45	1 002 319
Både salg og skjenking	29	901 534	32	940 684
Bare salg	4	25 430	4	9 849
Bare skjenking	12	68 519	9	51 786
Byer med handel med pilsener- og baierøl ²⁾	52	1 013 056	52	1 021 714
Både salg og skjenking	44	969 291	45	985 353
Bare salg	2	1 313	2	1 302
Bare skjenking	6	42 452	5	35 059
Byer uten rusdrikkhandel ³⁾	14	65 174	14	65 695

¹⁾ Sesong- og departementsbevillinger er ikke medregnet. ²⁾ Inklusive byer med salg fra bryggeri. ³⁾ Byer med handel med bare alkoholsvakt øl er gruppert som byer uten rusdrikkhandel.

Tabell II. Tallet på herreder med bevillinger¹⁾ til handel med ulike slag rusdrikk i 1953 og 1954.

	1953		1954	
	Tallet på herreder	Hjemmehørende folke- meng. pr. $\frac{1}{1}$	Tallet på herreder	Hjemmehørende folke- meng. pr. $\frac{1}{1}$
Alle herreder	680	2 264 524	680	2 288 461
Herreder med vinhandel	80	476 935	98	553 095
Både salg og skjenking	1	5 498	1	5 496
Bare salg	—	—	—	—
Bare skjenking	79	471 437	97	547 599
Herreder med handel med eksportøl	83	439 338	99	486 940
Både salg og skjenking	10	99 842	11	117 906
Bare salg	4	29 626	11	57 660
Bare skjenking	69	309 870	77	311 374
Herreder med handel med pilsener- og baierøl	196	954 517	219	1 070 487
Både salg og skjenking	63	466 094	78	564 902
Bare salg	39	173 563	39	173 866
Bare skjenking	94	314 860	102	331 719
Herreder uten rusdrikkhandel ²⁾	484	1 310 007	461	1 217 974

¹⁾ Sesong- og departementsbevillinger er ikke medregnet. ²⁾ Herreder med handel med bare alkoholsvakt øl er tatt med her.

Tabell III. Tallet på salgs- og skjenkesteder for brennevin, vin og øl¹⁾ i byene i 1954.

	Salgssteder					Skjenkesteder					
	Brennevin og vin	Bare vin	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	Til sammen	Brennevin, vin og alt slags øl	Vin og øl unntatt eksportøl	Vin og øl unntatt eksportøl	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	Til sammen
Halde	—	—	2	—	2	—	10	—	—	—	10
Sarpsborg	—	—	35	—	35	—	4	—	1	1	6
Fredrikstad	3	—	32	—	35	—	11	2)1	—	—	12
Moss	1	—	37	2	40	1	5	—	—	5	11
Son	—	—	4	—	4	—	2	—	1	—	3
Hvitsten	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Drobak	—	1	—	11	12	—	—	2	—	—	2
Oslo	14	—	1 400	1	1 415	45	129	—	66	5	245
Hamar	1	—	30	—	31	5	5	—	3	3	16
Kongsvinger	—	1	10	—	11	—	5	—	—	1	6
Lillehammer	1	—	1	16	18	1	9	—	—	1	11
Gjøvik	1	—	—	6	7	1	3	—	—	3	7
Hønefoss	—	1	1	—	2	—	—	4	—	1	5
Drammen	2	—	89	—	91	2	11	—	20	4	37
Holmsbu	—	—	—	2	2	—	—	—	—	3	3
Kongsberg	2	—	5	—	7	1	—	4	—	2	7
Svelvik	—	—	—	5	5	—	—	—	—	—	—
Holmestrand	—	1	11	—	12	—	1	—	1	—	2
Horten	1	—	25	—	26	—	6	—	5	—	11
Åsgårdstrand	—	—	3	—	3	—	2	—	—	—	2
Tønsberg	1	—	67	—	68	8	1	—	8	1	18
Sandefjord	1	—	1	—	2	—	8	—	—	6	14
Larvik	1	—	1	—	2	—	5	—	2	2	9
Stavern	—	—	—	4	4	—	2	—	—	1	3
Kragerø	—	—	—	4	4	—	—	2	—	4	6
Langesund	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	1
Brevik	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	1
Porsgrunn	—	—	4	—	4	—	1	—	1	1	3
Skien	—	1	4	—	5	—	5	—	7	—	12
Notodden	—	—	—	7	7	—	—	—	—	5	5
Risør	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	1
Tvedestrand	—	—	2	—	2	—	—	1	—	—	1
Arendal	—	1	25	—	26	—	6	—	—	1	7
Grimstad	—	—	—	2	2	—	1	—	—	—	1
Lillesand	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristiansand S.	1	—	29	5	35	—	9	—	9	—	18
Mandal	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Stavanger	2	—	47	—	49	2	2	—	—	5	9
Bergen	6	—	244	—	250	10	14	—	11	—	35
Ålesund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Molde	—	—	—	1	1	—	2	—	—	—	2
Kristiansund N.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Trondheim	4	—	101	—	105	7	21	—	6	—	34
Levanger	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	1
Steinkjer	—	—	—	3	3	—	—	1	—	1	2
Namsos	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Mosjøen	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2
Mo	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	3
Bodo	1	—	3)	—	1	—	2	2	—	—	4
Narvik	1	—	1	—	2	1	2	—	—	5	8
Svolvær	—	—	1	—	1	—	2	—	—	—	2
Harstad	1	—	2	—	3	—	6	—	2	—	8
Tromsø	1	—	1	—	2	—	1	—	3	—	4
Hammerfest	—	—	1	—	1	—	1	—	—	2	3
Til sammen	46	6	2 220	71	2 343	84	299	18	149	67	617

1) Salgs- og skjenkesteder for bare alkoholvakt øl er ikke tatt med. 2) Skjenking av bare vin.

3) Bodo har bryggerisalg av alt slags øl.

Tabell IV. Tallet på salgs- og skjenkesteder for vin og øl¹⁾ i de enkelte herreder i 1954.

	Salgssteder			Skjenkesteder				
	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	Tilsammen	Vin og alt slags øl	Vin og øl unntatt eksportøl	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	Tilsammen
Østfold	—	115	115	3	4	—	4	11
Mysen	—	8	8	—	—	—	1	1
Askim	—	19	19	—	4	—	—	4
Trogstad	—	15	15	—	—	—	—	—
Rødenes	—	4	4	—	—	—	—	—
Rakkestad	—	14	14	—	—	—	2	2
Onsøy	—	24	24	1	—	—	—	1
Rygge	—	11	11	2	—	—	1	3
Hobøl	—	8	8	—	—	—	—	—
Våler	—	6	6	—	—	—	—	—
Spydeberg	—	6	6	—	—	—	—	—
Akershus	195	374	569	18	5	11	44	78
Setskog	—	4	4	—	—	—	—	—
Sorum	—	12	12	—	—	—	1	1
Nittedal	22	—	22	—	—	—	—	—
Hurdal	—	9	9	—	—	—	1	1
Lørenskog	—	26	26	—	—	—	—	—
Skedsmo	—	29	29	—	—	—	1	1
Aurskog	—	9	9	—	—	—	—	—
Rælingen	—	13	13	—	—	—	—	—
Nordre Høland ..	—	11	11	—	—	—	—	—
Ullensaker	—	29	29	—	—	—	—	—
Gjerdrum	—	6	6	—	—	—	—	—
Lillestrøm	—	27	27	—	—	—	5	5
Søndre Høland ..	—	6	6	—	—	—	—	—
Nannestad	—	15	15	1	—	—	1	2
Eidsvoll	—	37	37	—	—	—	8	8
Fet	—	12	12	—	—	—	—	—
Enebakk	16	16	32	—	—	—	—	—
Nes	—	36	36	—	—	—	—	—
Blaker	—	9	9	—	—	—	—	—
Nesodden	—	25	25	—	—	—	3	3
Kråkstad	—	6	6	—	—	—	—	—
Ås	—	9	9	—	3	—	8	11
Frogn	—	11	11	—	—	—	—	—
Oppegård	14	—	14	1	1	—	3	5
Vestby	—	11	11	2	—	—	5	7
Ski	13	2	15	—	1	6	3	10
Feiring	—	4	4	—	—	—	—	—
Bærum	89	—	89	7	—	4	—	11
Asker	41	—	41	7	—	1	5	13
Hedmark	43	212	255	24	7	34	46	111
Nord-Odal	—	23	23	—	—	—	—	—
Sør-Odal	—	26	26	—	—	—	2	2
Åsnes	—	5	5	—	—	—	1	1
Våler	—	2	2	—	—	—	1	1
Hof	—	1	1	—	—	—	—	—
Grue	—	20	20	—	—	—	2	2
Brandval	—	18	18	—	—	—	—	—
Eidskog	—	23	23	—	—	—	4	4

1) Salgs- og skjenkesteder for bare alkoholvakt øl er ikke tatt med.

Tabell IV (forts.). Tallet på salgs- og skjenkesteder for vin og øl¹⁾ i de enkelte herreder i 1954.

	Salgssteder			Skjenkesteder				
	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	Tilsammen	Vin og alt slags øl	Vin og øl unntatt eksportøl	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	Tilsammen
Hedmark (forts.)								
Vinger	—	13	13	—	—	—	1	1
Folldal	—	—	—	—	—	—	1	1
Alvdal	—	—	—	1	—	—	—	1
Sollia	—	—	—	—	—	2	—	2
Amot	—	1	1	—	1	—	1	2
Engerdal	—	—	—	—	—	1	—	1
Stor-Elvdal	—	3	3	—	—	—	13	13
Tolga	—	—	—	—	—	—	1	1
Ytre Rendal	—	—	—	—	—	2	—	2
Os	—	—	—	—	—	—	2	2
Tynset	—	—	—	—	2	—	3	5
Elverum	31	—	31	6	—	3	—	9
Løten	—	4	4	—	—	—	4	4
Stange	—	21	21	—	4	—	2	6
Romedal	—	—	—	—	—	—	5	5
Ringsaker	—	29	29	13	—	22	—	35
Vang	12	—	12	1	—	4	—	5
Nes	—	14	14	—	—	—	—	—
Furnes	—	9	9	3	—	—	3	6
Oppland	2	123	125	107	24	27	59	217
Sør-Aurdal	—	1	1	—	1	—	10	11
Nord-Aurdal	—	20	20	—	4	—	4	8
Etnedal	—	1	1	—	—	—	1	1
Vestre Slidre	—	—	—	3	—	—	—	3
Brandbu	—	24	24	—	3	—	4	7
Gran	—	17	17	—	1	—	5	6
Eina	—	1	1	—	—	—	—	—
Jevnaker	—	12	12	—	2	—	2	4
Lunner	—	27	27	—	—	—	4	4
Fluberg	—	—	—	—	2	—	—	2
Vardal	—	—	—	—	—	—	15	15
Østre Toten	—	—	—	—	—	—	1	1
Vang	—	—	—	12	—	3	—	15
Søndre Land	—	12	12	4	—	—	—	4
Øystre Slidre	—	—	—	9	—	—	—	9
Skjåk	—	—	—	4	—	—	—	4
Lom	—	—	—	11	—	6	—	17
Vågå	—	—	—	3	—	2	—	5
Dovre	—	—	—	5	—	4	—	9
Lesja	—	—	—	2	—	1	—	3
Sel	1	—	1	15	—	1	1	17
Nord-Fron	—	—	—	8	—	4	—	12
Sør-Fron	—	—	—	7	—	—	3	10
Ringebu	—	—	—	—	8	—	7	15
Øyer	—	—	—	7	—	3	—	10
Vestre Gausdal	—	—	—	2	—	2	—	4
Østre Gausdal	—	—	—	5	—	—	—	5
Snertingdal	—	—	—	1	—	—	—	1
Biri	—	—	—	1	—	—	—	1
Fåberg	—	5	5	8	—	1	—	9
Nordre Land	1	3	4	—	3	—	2	5

1) Se note side 48.

Tabell IV (forts.). Tallet på salgs- og skjenkesteder for vin og øl¹⁾ i de enkelte herreder i 1954.

	Salgssteder			Skjenkesteder				
	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	Tilsammen	Vin og alt slags øl	Vin og øl unntatt eksportøl	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	Tilsammen
Buskerud	6	295	301	33	22	16	116	187
Hurum	—	26	26	—	4	—	3	7
Uvdal	—	—	—	3	—	—	—	3
Nore	—	—	—	—	—	—	6	6
Røllag	—	—	—	—	—	—	2	2
Norderhov	—	39	39	7	—	—	11	18
Ytre Sandsvær ..	—	10	10	—	1	—	2	3
Øvre Sandsvær ..	—	7	7	—	—	—	—	—
Øvre Eiker	—	29	29	—	—	—	10	10
Nedre Eiker	—	24	24	—	—	—	1	1
Røyken	—	25	25	—	—	—	1	1
Lier	—	32	32	—	1	—	6	7
Ådal	—	10	10	—	—	—	5	5
Hole	—	10	10	—	—	7	6	13
Tyristrand	6	—	6	—	—	—	—	—
Modum	—	32	32	—	3	—	11	14
Sigdal	—	17	17	—	—	—	4	4
Krødsherad	—	10	10	4	—	1	7	12
Flå	—	—	—	1	—	5	—	6
Nes	—	—	—	—	1	—	15	16
Gol	—	10	10	—	5	—	16	21
Hemsedal	—	—	—	—	—	—	8	8
Ål	—	—	—	2	—	1	1	4
Hol	—	14	14	16	—	9	1	26
Vestfold	54	188	242	3	17	1	14	35
Våle	—	12	12	—	—	—	1	1
Strømm	4	—	4	—	—	1	—	1
Sande	—	11	11	—	—	—	1	1
Ramnes	—	9	9	—	—	—	—	—
Hof	—	10	10	—	—	—	—	—
Botne	—	12	12	—	—	—	—	—
Borre	—	14	14	—	—	—	2	2
Tjøme	—	21	21	—	14	—	5	19
Sem	—	40	40	—	3	—	2	5
Nøtterøy	50	—	50	3	—	—	—	3
Stokke	—	16	16	—	—	—	—	—
Andebu	—	15	15	—	—	—	—	—
Skoger	—	28	28	—	—	—	2	2
Lardal	—	—	—	—	—	—	1	1
Telemark	—	20	20	5	2	5	21	33
Gransherad	—	—	—	1	—	—	1	2
Hjartdal	—	—	—	1	—	—	5	6
Seljord	—	—	—	—	—	—	2	2
Sauherad	—	—	—	1	—	—	1	2
Rauland	—	—	—	—	—	—	4	4
Vinje	—	—	—	2	—	5	—	7
Tinn	—	20	20	—	2	—	8	10

1) Se note side 48.

Tabell IV (forts.). Tallet på salgs- og skjenkesteder for vin og øl¹⁾ i de enkelte herreder i 1954.

	Salgssteder			Skjenkesteder				
	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	Tilsammen	Vin og alt slags øl	Vin og øl unntatt eksportøl	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	Tilsammen
Aust-Agder	4	20	24	1	—	2	2	5
Hisøy	4	—	4	—	—	—	—	—
Fløsta	—	5	5	—	—	—	—	—
Tromøy	—	6	6	1	—	—	1	2
Helt	—	—	—	—	—	—	1	1
Fjære	—	—	—	—	—	1	—	1
Dypsvåg	—	9	9	—	—	—	—	—
Bykle	—	—	—	—	—	1	—	1
Vest-Agder	—	—	—	—	—	—	—	—
Rogaland	—	—	—	5	—	1	—	6
Sola	—	—	—	3	—	—	—	3
Sanda	—	—	—	1	—	1	—	2
Suldal	—	—	—	1	—	—	—	1
Hordaland	13	26	39	17	—	3	2	22
Eidfjord	—	5	5	1	—	—	—	1
Tysnes	—	—	—	1	—	—	—	1
Os	—	—	—	1	—	—	—	1
Fana	—	21	21	—	—	—	—	—
Vossestrand	—	—	—	1	—	—	—	1
Samnanger	—	—	—	—	—	1	—	1
Voss	—	—	—	6	—	—	—	6
Laksevåg	13	—	13	—	—	—	—	—
Ulvik	—	—	—	3	—	2	—	5
Ølde	—	—	—	3	—	—	2	5
Kimsarvik	—	—	—	1	—	—	—	1
Sogn og Fjordane..	—	—	—	4	—	—	3	7
Kyrkjebø	—	—	—	2	—	—	—	2
Aurland	—	—	—	—	—	—	2	2
Borgund	—	—	—	2	—	—	1	3
Møre og Romsdal..	—	—	—	1	—	1	—	2
Hjørundfjord ...	—	—	—	1	—	1	—	2
Sør-Trøndelag	—	41	41	4	—	4	10	18
Tiller	—	2	2	1	—	—	—	1
Tydal	—	—	—	—	—	3	—	3
Glåmos	—	—	—	—	—	—	1	1
Haltdalen	—	—	—	—	—	1	—	1
Oppdal	—	—	—	1	—	—	—	1
Roros	—	—	—	1	—	—	2	3
Sirinda	—	39	39	1	—	—	—	1
Orkanger	—	—	—	—	—	—	7	7

¹⁾ Se note side 48.

Tabell IV (forts.). Tallet på salgs- og skjenkesteder for vin og øl¹⁾ i de enkelte herreder i 1954.

	Salgssteder			Skjenkesteder				
	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	Tilsammen	Vin og alt slags øl	Vin og øl unntatt eksportøl	Alt slags øl	Øl unntatt eksportøl	Tilsammen
Nord-Trøndelag . . .	—	—	—	1	—	—	6	7
Skogn	—	—	—	—	—	—	1	1
Snåsa	—	—	—	—	—	—	1	1
Verdal	—	—	—	—	—	—	1	1
Inderøy	—	—	—	1	—	—	—	1
Namsskogan	—	—	—	—	—	—	2	2
Grong	—	—	—	—	—	—	1	1
Nordland ²⁾	6	3	9	5	4	4	9	22
Fauske	1	—	1	—	—	—	1	1
Bodin	—	—	—	—	1	—	—	1
Ankenes	—	—	—	—	—	—	1	1
Tysfjord	2	—	2	—	—	—	—	—
Hamarøy	—	—	—	—	—	—	2	2
Bjørnskinn	—	—	—	—	—	1	—	1
Sortland	2	—	2	1	—	—	1	2
Hadsel	—	2	2	—	2	—	—	2
Vågan ²⁾	1	—	1	1	—	—	—	1
Hol	—	—	—	1	—	—	—	1
Buksnes	—	1	1	—	—	—	2	2
Moskenes	—	—	—	—	—	1	—	1
Flakstad	—	—	—	—	—	1	—	1
Hattfjellidal	—	—	—	—	1	—	1	2
Sandnessjøen	—	—	—	2	—	—	—	2
Saltdal	—	—	—	—	—	1	1	2
Troms	1	—	1	3	—	6	9	18
Kvenangen	—	—	—	—	—	1	—	1
Nordreisa	—	—	—	1	—	—	—	1
Balsfjord	—	—	—	—	—	—	1	1
Målselv	—	—	—	—	—	1	2	3
Øverbygd	—	—	—	—	—	1	—	1
Kåfjord	—	—	—	—	—	1	—	1
Storfjord	—	—	—	1	—	—	—	1
Lyngen	—	—	—	—	—	2	—	2
Salangen	—	—	—	—	—	—	1	1
Lavangen	—	—	—	—	—	—	1	1
Gratangen	—	—	—	1	—	—	—	1
Kvæfjord	1	—	1	—	—	—	3	3
Trondenes	—	—	—	—	—	—	1	1
Finmark	6	—	6	1	3	7	10	21
Sør-Varanger	5	—	5	1	—	6	—	7
Karasjok	—	—	—	—	—	—	1	1
Polmak	—	—	—	—	—	—	2	2
Tana	—	—	—	—	—	—	1	1
Lebesby	1	—	1	—	—	—	1	1
Alta	—	—	—	—	1	—	—	1
Kistrand	—	—	—	—	—	—	2	2
Kautokeino	—	—	—	—	—	—	1	1
Nordkapp	—	—	—	—	—	1	2	3
Kvalsund	—	—	—	—	2	—	—	2
Bygder i alt ²⁾	330	1 417	1 747	235	88	122	355	800

1) Se note side 48. 2) I Vågan herred i Nordland var det dessuten et salgssted for vin.

Tabell V. Tilvirking av sprit, vin og øl 1938 og 1945—1954. 1000 liter.

	Råsprit, ren alkohol				Vin ¹⁾		Øl				I alt tilvirket ren alkohol
	Sul-fitt-	Gjær-	Potet-	Til-sam-men	Salgs-styrke	Ren alko-hol	Salgsstyrke			Ren alkohol, til-sammen	
							Eksport-(bukk-)	Pilsener-og baier-	Lands-og lager-		
1938	485	625	3 142	4 252	403	71	12 344	34 895	1 140	2 293	6 616
1945	5 734	144	336	6 214	365	64	—	432	44 687	634	6 912
1946	7 915	212	1 854	9 980	384	68	—	44 085	6 075	1 576	11 624
1947	8 736	236	888	9 860	281	43	3 607	47 191	3 801	1 926	11 829
1948	9 112	269	1 098	10 479	127	19	392	45 144	3 130	1 710	12 208
1949	7 657	152	945	8 753	113	17	23 596	31 017	2 799	2 478	11 248
1950	8 791	97	—	8 888	192	29	24 349	36 248	2 503	2 824	11 741
1951	11 181	95	—	11 276	383	59	27 708	38 873	2 281	3 104	14 439
1952	11 920	107	521	12 548	347	53	25 393	41 734	2 270	3 076	15 677
1953	13 117	110	2 422	15 649	264	40	21 728	42 643	4 806	2 979	18 668
1954	13 832	85	1 984	15 901	225	34	20 899	43 408	4 649	3 033	18 968

¹⁾ Som uttrykk for tilvirkingen av vin har en nyttet A/S Vinmonopolets oppgaver over omsetningen av norsk fruktvin.

Tabell VI. Innførsel av sprit, brennevin, vin og øl 1938 og 1945—1954. Liter.

	Sprit		Brennevin		Vin			Øl, porter m.v.		I alt innført ren alkohol
	Import-styrke	Ren alkohol	Import styrke	Ren alkohol	Importstyrke		Til-sammen ren alkohol	Im-port-styrke	Ren alko-hol	
					Over 14 pct.	Under 14 pct.				
1938	641 463	612 597	1 437 857	747 690	3 751 537	1 139 832	826 775	2 224	178	2 187 240
1945	615	590	2 615	1 519	31 699	20 921	8 115	53	4	10 228
1946	2 024	1 943	986 097	511 784	952 103	1 496 582	330 558	—	—	844 285
1947	5 178	4 971	1 094 244	575 572	2 473 613	1 380 829	608 070	158	13	1 188 626
1948	19 676	18 889	1 563 236	866 033	1 341 142	610 098	315 826	951	76	1 200 824
1949	10 937	10 500	1 018 466	557 101	1 040 873	1 292 155	326 981	—	—	894 582
1950	21 358	20 504	1 479 615	807 870	1 574 257	1 848 433	483 952	—	—	1 312 326
1951	11 106	10 662	1 045 596	562 531	2 044 313	2 068 588	595 278	—	—	1 168 471
1952	5 360	5 146	1 117 390	623 504	2 472 992	2 022 755	672 143	—	—	1 300 793
1953	3 476 000	3 320 000	1 391 105	759 543	2 173 722	1 131 771	526 184	1 900	152	4 605 879
1954	14 014	13 453	1 772 736	983 868	2 781 552	1 675 624	696 051	4 110	329	1 693 701

Tabell VII. Utførsel av sprit, brennevin, vin og øl 1938 og 1945—1954.

	Sprit		Brennevin		Vin		Øl				I alt utført ren alkohol i liter
	Liter ren alko-hol	Liter	Liter ren alko-hol	Liter ren alko-hol	Kg	Liter ren alko-hol	Kg			Til-sammen liter ren alkohol	
							Eksport-(bukk-)	Pilsener-og baier-	Lands-og lager-		
1938	5 952	40 537	15 907	1 479	186	18 467	139 169	403	7 187	29 232	
1945	—	27 449	11 222	30	5	—	—	6 077	85	11 312	
1946	3 395	110 841	43 573	1 114	196	—	147 880	175	4 884	52 048	
1947	2 192 997	83 796	32 058	771	118	222 937	349 726	35	24 502	2 249 675	
1948	2 991	88 984	34 147	410	63	189 689	155 783	280	16 047	53 248	
1949	571 114	67 079	26 050	140	21	962 055	21 448	3 133	52 807	649 996	
1950	2 726 912	55 403	21 758	590	90	3 877 601	5 989	370	205 766	2 954 526	
1951	599 651	31 320	12 346	—	—	5 532 868	3 396	9 744	293 556	905 553	
1952	1 375 284	39 394	15 564	40	6	3 776 978	70 849	92	199 310	1 590 164	
1953	1 334	40 960	15 774	—	—	1 985 593	27 494	1 260	104 404	121 512	
1954	2 139 674	31 926	13 728	—	—	1 302 348	36 718	874	70 586	2 223 988	

Tabell VIII. Forbruket av sprit, brennevin og vin til tekniske og medisinske formål i 1951—1954. Liter beregnet til 100 prosent alkoholstyrke.

	1951	1952	1953	1954
Sprit til teknisk bruk	7 546 900	7 851 200	10 992 200	13 460 458
Brennevin til teknisk bruk	8 800	8 700	11 800	13 573
Vin til teknisk bruk	2 000	2 200	1 800	2 168
Sprit, brennevin og vin til tekn. bruk	7 557 700	7 862 100	11 005 800	13 476 199
Sprit til medisinsk bruk	530 500	545 100	525 800	533 677
Brennevin til medisinsk bruk	3 900	4 000	3 900	4 139
Vin til medisinsk bruk	2 600	2 800	2 300	2 084
Sprit, brennevin og vin til med. bruk	537 000	551 900	532 000	539 900

Tabell IX. Forbruket av brennevin og A/S Vinmonopolets samlede salg av brennevin i 1937—1939 og 1945—1954. Liter.

	Vinmonopolets samlede salg av:			Av dette:		Innenlandsk forbruk av brennevin som drikkevarer	
	innenlandsk brennevin	forskåret brennevin ¹⁾	utenlandsk brennevin	solgt på skjenkestedene	solgt i utsalgene	Salgsstyrke	Ren alkohol
1937	4 581 983	1 868 453	1 028 485	153 890	7 205 631	7 359 521	3 064 000
1938	4 668 817	1 822 862	1 169 526	151 341	7 377 518	7 528 859	3 201 000
1939	4 726 965	1 474 684	1 679 108	167 366	7 562 195	7 729 561	3 253 000
1945	8 087 204	256 648	186 827	314 230	7 742 697	8 056 927	3 424 000
1946	13 224 147	397 238	837 461	369 096	13 836 709	14 205 805	5 645 000
1947	9 671 142	2 995 676	731 697	339 519	12 889 731	13 229 250	5 135 000
1948	8 629 672	3 793 429	815 028	372 902	12 667 977	13 040 879	5 176 000
1949	6 951 259	4 149 943	335 305	355 516	10 910 562	11 266 078	4 514 000
1950	5 910 037	3 145 909	948 210	360 339	9 446 401	9 806 740	3 975 000
1951	5 484 788	2 483 081	779 485	354 833	8 163 639	8 518 472	3 467 285
1952	5 265 148	2 756 725	952 350	364 820	8 364 308	8 729 128	3 540 500
1953	5 105 000	2 482 008	1 025 551	380 172	7 997 603	8 377 775	3 392 109
1954	5 861 812	2 165 365	1 130 220	395 133	8 529 608	8 924 741	3 658 973

¹⁾ Utenlandsk brennevin blandet med norsk sprit.

Tabell X. Forbruket av vin og A/S Vinmonopolets samlede vinsalg i 1937—1939 og 1945—1954. Liter.

	Vinmonopolets samlede salg ¹⁾ av:				Av dette:		Innenlandsk forbruk av vin som drikkevare	
	sterk vin	svak vin	muss. vin	norsk fruktvin	solgt til skjenkesteder	solgt i utsalgene ¹⁾	Salgsstyrke	Ren alkohol
1937 ²⁾	3 685 585	1 066 161	169 935	180 321	2 246 604	2 962 704	5 209 308	875 000
1938 ²⁾	3 631 770	989 475	160 438	303 349	2 536 699	2 740 908	5 277 607	891 000
1939...	3 457 019	1 061 982	173 205	400 975	2 683 872	2 349 865	5 033 737	841 000
1945...	24 966	245 239	32 400	364 619	506 673	79 545	586 218	86 000
1946...	513 250	1 372 810	42 268	383 713	1 150 457	1 106 974	2 257 431	299 000
1947...	1 474 499	861 975	56 149	281 439	1 484 197	1 133 637	2 617 834	407 000
1948...	1 961 833	872 603	61 236	126 609	1 815 616	1 158 275	2 973 891	478 000
1949...	1 871 865	847 042	75 837	112 807	1 733 831	1 119 317	2 853 148	457 000
1950...	1 929 703	904 590	87 842	191 967	1 819 266	1 233 407	3 052 673	487 000
1951...	2 191 106	1 020 533	94 453	383 444	2 061 536	1 566 421	3 627 957	578 000
1952...	2 447 940	1 081 367	93 738	346 809	2 188 123	1 716 051	3 904 174	626 000
1953...	2 492 220	1 162 653	81 116	264 399	2 220 999	1 718 534	3 939 533	629 000
1954...	2 518 845	1 307 649	77 201	225 192	2 291 741	1 777 445	4 069 186	642 689

¹⁾ Privatimportert vin er regnet med. I 1953 og 1954 ble det av privat importert henholdsvis 29 583 og 42 429 liter vin. ²⁾ 1 3938 liter vin som ble solgt av samlagene er ikke fordelt på vinsorter. ³⁾ 258 107 liter vin som ble solgt av samlagene er ikke fordelt på vinsorter.

Tabell XI. Forbruket av øl i 1937—1939 og 1945—1954. 1000 liter.

	Eksportøl ¹⁾		Pilsener- og baierøl		Lands- og lagerøl		Tilsammen	
	Salgsstyrke	Ren alkohol	Salgsstyrke	Ren alkohol	Salgsstyrke	Ren alkohol	Salgsstyrke	Ren alkohol
1937....	11 352	692	35 040	1 507	1 086	23	47 478	2 222
1938....	12 327	749	34 757	1 512	1 140	24	48 224	2 285
1939....	13 600	827	35 725	1 543	1 235	26	50 560	2 396
1945....	3	—	9	—	38 248	536	38 260	536
1946....	—	—	43 937	1 450	6 075	121	50 012	1 571
1947....	3 384	186	46 841	1 640	3 801	76	54 026	1 902
1948....	203	11	44 988	1 574	3 130	63	48 321	1 648
1949....	22 634	1 222	30 995	1 147	2 796	56	56 425	2 425
1950....	20 471	1 085	36 242	1 486	2 502	47	59 215	2 618
1951....	22 175	1 175	38 870	1 594	2 272	41	63 317	2 810
1952....	21 616	1 124	41 663	1 708	2 270	46	65 549	2 878
1953....	19 743	1 027	42 615	1 747	4 805	101	67 163	2 875
1954....	19 596	1 039	43 372	1 822	4 648	102	67 616	2 963

¹⁾ I årene 1937—1939 og 1945—1948 bokkøl.

Tabell XII. Forbruket av brennevin, vin og øl pr. innbygger¹⁾ i 1937—1939 og 1945—1954. Liter.

	Brennevin		Vin		Øl		Til- sammen ren alkohol
	Salgs- styrke	Ren alkohol	Salgs- styrke	Ren alkohol	Salgs- styrke	Ren alkohol	
1937	2,51	1,05	1,78	0,30	16,3	0,76	2,11
1938	2,59	1,09	1,80	0,30	16,4	0,78	2,17
1939	2,62	1,10	1,70	0,29	17,1	0,81	2,20
1945	2,61	1,11	0,19	0,03	12,4	0,17	1,31
1946	4,55	1,81	0,72	0,10	16,0	0,50	2,41
1947	4,20	1,62	0,83	0,13	17,1	0,60	2,35
1948	4,08	1,62	0,93	0,15	15,1	0,51	2,28
1949	3,48	1,40	0,88	0,14	17,5	0,75	2,29
1950	3,00	1,22	0,94	0,15	18,1	0,80	2,17
1951	2,59	1,05	1,10	0,18	19,2	0,85	2,08
1952	2,62	1,06	1,17	0,19	19,7	0,87	2,12
1953	2,49	1,01	1,17	0,19	20,0	0,85	2,05
1954	2,63	1,08	1,20	0,19	19,9	0,87	2,14

¹⁾ Beregnet etter hjemmehørende middelfolkemengde.

Tabell XIII. Forbruket av brennevin, vin og øl i de enkelte måneder i 1953 og 1954. 1000 liter beregnet til 100 pct. alkoholstyrke.

	1953				1954			
	I alt	Brennevin	Vin	Øl	I alt	Brennevin	Vin	Øl
Januar	428	228	39	161	421	229	38	154
Februar	401	219	38	144	426	234	39	153
Mars	541	254	47	240	520	267	47	206
April	544	281	51	212	640	331	56	253
Mai	596	281	60	255	625	273	61	291
Juni	685	263	59	363	670	295	59	316
Juli	707	312	62	333	745	342	63	340
August	586	269	51	266	615	276	52	287
September	527	256	48	223	570	285	47	238
Oktober	540	270	51	219	578	304	52	222
November	480	251	45	184	556	294	54	208
Desember	861	508	78	275	899	529	75	295
Tilsammen	6 896	3 392	629	2 875	7 265	3 659	643	2 963

**Tabell XIV. Anslått forbruk pr. innbygger av brennevin, vin og øl
i 3 større landsdeler 1950—1954.
Liter pr. innbygger beregnet til 100 pct. alkoholstyrke.**

	1950	1951	1952	1953	1954
<i>Oslo salgsområde¹⁾</i>					
Alkoholholdige drikkevarer.....	2,85	2,76	2,82	2,71	2,81
Brennevin	1,55	1,35	1,36	1,29	1,38
Vin.....	0,22	0,26	0,28	0,27	0,28
Øl.....	1,08	1,15	1,18	1,15	1,15
<i>Bergen salgsområde²⁾</i>					
Alkoholholdige drikkevarer.....	1,58	1,54	1,53	1,49	1,56
Brennevin	0,88	0,76	0,77	0,72	0,75
Vin.....	0,07	0,09	0,09	0,09	0,09
Øl.....	0,63	0,69	0,67	0,68	0,72
<i>Trøndheim salgsområde³⁾</i>					
Alkoholholdige drikkevarer.....	1,15	1,11	1,14	1,14	1,23
Brennevin	0,76	0,68	0,70	0,67	0,73
Vin.....	0,05	0,07	0,08	0,09	0,09
Øl.....	0,34	0,36	0,36	0,38	0,41

Merknad: Tallene for 1950 og 1951 er beregnet etter folketallet pr. 1/12 1950. Tallene for de andre år er beregnet etter folketallet pr. 1/1 i vedkommende år.

¹⁾ Østfold, Akershus, Oslo, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder og 5 herreder i Møre og Romsdal. ²⁾ Rogaland, Hordaland, Bergen, Sogn og Fjordane, Ålesund og 24 herreder i Møre og Romsdal. ³⁾ Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms, Finnmark, Molde, Kristiansund og 36 herreder i Møre og Romsdal.

Tabell XV. Forbrukernes gjennomsnittsutgifter pr. liter brennevin, vin og øl i 1937—1939 og 1945—1954.

	Kr. pr. vareliter			Kr. pr. alkoholliter		
	Brennevin ¹⁾	Vin ¹⁾	Øl ²⁾	Brennevin	Vin	Øl
1937	9,30	7,32	1,40	22,23	43,58	29,93
1938	9,58	7,43	1,42	22,79	44,03	30,02
1939	10,42	8,36	1,45	24,77	50,00	30,61
1945	17,70	25,38	1,81	41,65	172,36	128,99
1946	20,53	19,11	2,24	51,67	144,28	71,28
1947	26,71	27,40	2,38	68,80	176,23	67,50
1948	28,43	29,51	2,33	71,62	183,59	68,33
1949	28,72	29,67	2,77	71,73	185,19	64,36
1950	31,07	29,25	2,83	76,66	183,57	63,92
1951	35,72	28,65	3,07	87,78	179,81	69,07
1952	36,78	29,12	3,19	90,67	181,56	72,69
1953	37,00	29,08	3,25	91,39	182,00	75,92
1954	36,58	28,76	3,37	89,22	182,08	77,02

¹⁾ Brennevin og vin til medisinsk og teknisk bruk er ikke regnet med. ²⁾ Øl av de 3 skatteklasser kom i 1938 og 1952—1954 forbrukerne på kr.:

	Sk.kl. I	Sk.kl. II	Sk.kl. III
1938	1,14	1,33	1,71
1952	1,87	2,86	3,98
1953	1,77	2,93	4,30
1954	1,82	3,04	4,49

Tabell XVI. Forbrukernes utgifter til brennevin, vin og øl i 1937—1939 og 1945—1954.¹⁾ 1000 kr.

	I alt	Brennevin	Vin	Øl
1937	172 740	68 118	38 116	66 506
1938	180 791	72 949	39 219	68 623
1939	195 959	80 562	42 063	73 334
1945	226 568	142 591	14 878	69 099
1946	446 814	291 687	43 145	111 982
1947	553 423	353 303	71 744	128 376
1948	571 105	370 719	87 772	112 614
1949	564 313	323 584	84 644	156 985
1950	561 327	304 697	89 297	167 333
1951	602 368	304 340	103 928	194 100
1952	643 924	321 033	113 691	209 200
1953	642 852	309 996	114 556	218 300
1954	671 693	326 471	117 022	228 200

¹⁾ Brennevin og vin til medisinsk og teknisk bruk er ikke regnet med.

Tabell XVII. Statens alkoholinntekter i 1950—1954, fordelt på de ulike avgifter. 1000 kr.

	1950	1951	1952	1953	1954 ¹⁾
Tilvirkingsavgift av brennevin	19 837	18 038	18 061	17 011	18 118
Fruktvinavgift	106	212	194	154	138
Toll av brennevin	4 363	3 569	4 152	4 204	4 462
Toll av vin	1 579	1 803	2 036	2 145	2 272
Brennevinomsetningsavgift (25 pct.)	36 646	31 260	32 990	31 824	33 482
Avgift av sprit til medisinsk bruk	63	62	64	64	64
Alminnelig omsetningsavgift	17 799	16 254	17 341	16 967	17 797
Tilleggsavgift	188 086	215 254	228 970	222 307	232 556
Overskott av A/S Vinmonopolets drift	34 000	26 000	28 700	26 100	25 000
Statsskatt og alderstrygd (A/S Vinmonopolet)	24 456	21 804	19 856	17 060	18 850
Avgift etter rusdrikkelovens ²⁾ § 33	10 696	9 417	8 333	7 138	7 900
Avgift av bevilling til salg ³⁾ og skjenking ...	871	1 023	934	969	992
Inntekter av brennevin og vinomsetningen ..	338 502	344 696	361 631	345 943	361 631
Tilvirkingsavgift av øl	33 327	35 752	56 593	74 366	74 819
Toll av øl	—	—	—	4	8
Alminnelig omsetningsavgift	8 224	12 935	15 570	16 077	16 138
Skjenkeavgift	10 032	11 847	12 497	14 236	16 992
Tilleggsavgift	35 975	41 249	20 661	—	—
Inntekter av ølomsetningen	87 558	101 783	105 321	104 683	107 957
Statens samlede inntekter av brennevin-, vin- og ølomsetning	426 060	446 479	466 952	450 626	469 588

¹⁾ Foreløpige tall. ²⁾ Skal delvis anvendes til helseformål i kommunene, etter Stortingets nærmere bestemmelser. ³⁾ Inkl. bevillingsavgifter til kommunene for vin og øl.

Tabell XVIII. Statens alkoholinntekter i 1937—1939 og 1945—1954. 1000 kr.

	I alt	Brennevin og vin	Øl
1937	84 614	66 651	17 963
1938	90 616	72 159	18 457
1939	100 931	81 383	19 548
1945	180 168	142 181	37 987
1946	346 292	284 597	61 695
1947	452 545	382 258	70 287
1948	449 530	389 596	59 934
1949	431 441	350 303	81 138
1950	426 060	338 502	87 558
1951	446 479	344 696	101 783
1952	466 952	361 631	105 321
1953	450 626	345 943	104 683
1954 ¹⁾	469 588	361 631	107 957

¹⁾ Foreløpige tall.

Tabell XIX. Tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for de forskjellige slags rusdrikklovforselsler i 1937—1939 og 1945—1954.

	1	2	3			4	5	6	7	8	9		
			Ulovlig salg av:								Ulovlig skjening ved off. forsamlingslokale	Ulovlig drikke- lag	Ulovlig for- tæring av med- brakt br.vin på be- vertn.- steder
Hjem- bren- ning	Smug- ling	sprit og bren- nevvin	essen- ser	vin, øl og sats	Ulov- lig rena- turer- ing eller drikk	Ulov- lig salg	Ulov- lig besitt- else						
Riket:													
1937	1 271	263	1 048	..	299	353	..	303	15	17	638	70	..
1938	1 135	234	914	..	348	513	..	282	37	36	783	58	..
1939	1 161	255	880	..	316	611	209	303	46	39	768	71	..
1945	161	9	222	..	9	51	97	250	7	10	1 663	227	..
1946	267	55	678	..	41	36	111	243	20	4	677	91	87
1947	226	136	1 019	..	52	66	163	219	6	15	474	53	31
1948	128	181	1 015	..	71	85	355	169	1	2	452	43	15
1949	103	143	891	..	75	123	607	87	3	4	422	24	14
1950	131	147	620	26	85	125	543	116	2	3	477	12	13
1951	196	259	388	26	79	112	384	136	3	4	528	49	26
1952	309	389	278	23	65	103	412	106	5	7	528	30	34
1953	671	557	300	23	63	82	346	87	1	5	389	27	20
1954	775	564	351	15	84	118	318	82	6	1	321	20	17
Bygder:													
1937	1 186	69	642	..	160	307	..	142	11	14	149	21	..
1938	1 060	63	531	..	190	416	..	159	37	29	256	21	..
1939	1 094	67	500	..	184	526	47	150	41	25	297	26	..
1945	85	1	77	..	2	42	25	37	—	6	212	42	..
1946	175	22	148	..	24	15	43	62	8	—	156	37	26
1947	165	50	241	..	36	37	14	56	1	12	160	26	4
1948	89	69	290	..	38	51	29	57	—	1	176	19	2
1949	70	39	185	..	59	96	38	23	—	2	142	7	5
1950	78	18	99	19	59	86	42	45	2	2	171	1	3
1951	142	38	87	16	61	68	60	51	1	4	195	8	5
1952	212	104	68	12	42	77	48	33	3	1	169	7	3
1953	507	124	95	9	33	67	30	37	1	4	141	1	2
1954	589	91	93	5	57	89	66	41	—	—	117	4	1
Byer:													
1937	85	194	406	..	139	46	..	161	4	3	489	49	..
1938	75	171	383	..	158	97	..	123	—	7	527	37	..
1939	67	188	380	..	132	85	162	153	5	14	471	45	..
1945	76	8	145	..	7	9	72	213	7	4	1 451	185	..
1946	92	33	530	..	17	21	68	181	12	4	521	54	61
1947	61	86	778	..	16	29	149	163	5	3	314	27	27
1948	39	112	725	..	33	34	326	112	1	1	276	24	13
1949	33	104	706	..	16	27	569	64	3	2	280	17	9
1950	53	129	521	7	26	39	501	71	—	1	306	11	10
1951	54	221	301	10	18	44	324	85	2	—	333	41	21
1952	97	285	210	11	23	26	364	73	2	6	359	23	31
1953	164	433	205	14	30	15	316	50	—	1	248	26	18
1954	186	473	258	10	27	29	252	41	6	1	204	16	16

Merknad: Nummereringen av rubrikkene gjelder som henvisning til tilsvarende punkter på side 29.

Tabell XX. Tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for hjemmebrenning i ulike landsdeler og fylker i 1952, 1953 og 1954.

	1952			1953			1954		
	Bygder	Byer	Tilsammen	Bygder	Byer	Tilsammen	Bygder	Byer	Tilsammen
I. Riket.	212	97	309	507	164	671	589	186	775
II. Landsdeler.									
Eggen om Oslofj. ¹⁾	62	56	118	129	82	211	141	93	234
Opplandene ²⁾	58	—	58	127	2	129	94	—	94
Telemark	10	7	17	31	3	34	30	3	33
Sørvest-Norge ³⁾	11	4	15	39	10	49	44	12	56
Møre-Trøndelag	19	10	29	62	37	99	88	42	130
Nord-Norge ⁴⁾	52	20	72	119	30	149	192	36	228
III. Fylker.									
Østfold	15	1	16	24	4	28	16	4	20
Akershus	24	—	24	49	—	49	62	1	63
Vestfold	10	5	15	14	10	24	14	7	21
Oslo	—	49	49	—	63	63	—	78	78
Buskerud	13	1	14	42	5	47	49	3	52
Hedmark	42	—	42	91	2	93	66	—	66
Oppland	16	—	16	36	—	36	28	—	28
Telemark	10	7	17	31	3	34	30	3	33
Aust-Agder	2	—	2	11	2	13	10	2	12
Vest-Agder	1	—	1	5	4	9	3	2	5
Rogaland	1	—	1	5	2	7	10	7	17
Hordaland	2	—	2	5	—	5	11	—	11
Bergen	—	4	4	—	2	2	—	1	1
Sogn og Fjordane ..	5	—	5	13	—	13	10	—	10
Møre og Romsdal ..	4	7	11	18	17	35	28	21	49
Sør-Trøndelag	2	3	5	23	20	43	18	18	36
Nord-Trøndelag	13	—	13	21	—	21	42	3	45
Nordland	20	2	22	35	13	48	60	8	68
Troms	13	5	18	16	4	20	44	—	44
Finmark	19	13	32	68	13	81	88	28	116

¹⁾ Østfold, Akershus, Oslo, Buskerud og Vestfold. ²⁾ Hedmark og Oppland. ³⁾ Fylkene langs kysten fra Aust-Agder til Sogn og Fjordane. ⁴⁾ De tre nordligste fylker.

Tabell XXI. Tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for smugling av rusdrikk i ulike landsdeler og fylker i 1952, 1953 og 1954.

	1952			1953			1954		
	Bygder	Byer	Tilsammen	Bygder	Byer	Tilsammen	Bygder	Byer	Tilsammen
I. Riket.	104	285	389	124	433	557	91	473	564
II. Landsdeler. ¹⁾									
Eggen om Oslofj. ...	19	89	108	19	162	181	7	166	173
Opplandene	2	—	2	—	—	—	—	—	—
Telemark	15	3	18	13	8	21	13	12	25
Sørvest-Norge	40	80	120	37	123	160	42	135	177
Møre-Trøndelag	5	8	13	10	42	52	7	42	49
Nord-Norge	23	105	128	45	98	143	22	118	140
III. Fylker.									
Østfold	—	12	12	3	15	18	4	14	18
Akershus	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vestfold	19	1	20	13	4	17	3	15	18
Oslo	—	75	75	—	142	142	—	137	137
Buskerud	—	1	1	3	1	4	—	—	—
Hedmark	2	—	2	—	—	—	—	—	—
Oppland	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Telemark	15	3	18	13	8	21	13	12	25
Aust-Agder	—	1	1	—	—	—	—	1	1
Vest-Agder	1	5	6	—	12	12	—	6	6
Rogaland	20	44	64	24	55	79	7	82	89
Hordaland	11	—	11	11	—	11	25	—	25
Bergen	—	30	30	—	56	56	—	46	46
Sogn og Fjordane ..	8	—	8	2	—	2	10	—	10
Møre og Romsdal ..	—	7	7	3	31	34	7	36	43
Sør-Trøndelag	2	1	3	2	9	11	—	6	6
Nord-Trøndelag	3	—	3	5	2	7	—	—	—
Nordland	—	89	89	4	93	97	3	112	115
Troms	—	16	16	1	3	4	—	2	2
Finmark	23	—	23	40	2	42	19	4	23

¹⁾ Se noter til tabell XX.

Tabell XXII. Tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for ulovlig salg og annen innenlandsk omsetning av rusdrikk i ulike landsdeler og fylker i 1952, 1953 og 1954.

	1952			1953			1954		
	Bygder	Byer	Tilsammen	Bygder	Byer	Tilsammen	Bygder	Byer	Tilsammen
I. Retet.	122	244	366	137	249	386	155	295	450
II. Landsdeler.¹⁾									
Eggen om Oslofj. ...	31	70	101	35	99	134	32	104	136
Opplandene	17	1	18	28	—	28	21	—	21
Telemark	4	4	8	3	—	3	13	9	22
Sørvest-Norge	23	89	112	21	83	104	17	102	119
Møre-Trøndelag	25	55	80	24	48	72	40	67	107
Nord-Norge	22	25	47	26	19	45	32	13	45
III. Fylker.									
Østfold	9	20	29	9	21	30	5	24	29
Akershus	6	—	6	5	—	5	11	—	11
Vestfold	5	9	14	3	5	8	2	2	4
Oslo	—	38	38	—	70	70	—	78	78
Buskerud	11	3	14	18	3	21	14	—	14
Hedmark	5	—	5	17	—	17	12	—	12
Oppland	12	1	13	11	—	11	9	—	9
Telemark	4	4	8	3	—	3	13	9	22
Aust-Agder	—	—	—	1	2	3	—	1	1
Vest-Agder	—	6	6	1	11	12	1	11	12
Rogaland	7	73	80	10	50	60	5	78	83
Hordaland	11	—	11	4	—	4	9	—	9
Bergen	—	10	10	—	20	20	—	12	12
Sogn og Fjordane ..	5	—	5	5	—	5	2	—	2
Møre og Romsdal ..	12	38	50	11	29	40	14	46	60
Sør-Trøndelag	8	17	25	10	18	28	7	19	26
Nord-Trøndelag	5	—	5	3	1	4	19	2	21
Nordland	8	3	11	4	5	9	13	4	17
Troms	6	15	21	5	9	14	4	3	7
Finmark	8	7	15	17	5	22	15	6	21

¹⁾ Se noter til tabell XX.

Tabell XXIII. Tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for ulovlig omgang med denaturert sprit i ulike landsdeler og fylker i 1952, 1953 og 1954.

	1952			1953			1954		
	Bygder	Byer	Tilsammen	Bygder	Byer	Tilsammen	Bygder	Byer	Tilsammen
I. Riket.	179	413	592	144	292	436	122	236	358
II. Landsdeler. ¹⁾									
Eggen om Oslofj. ...	64	163	227	43	112	155	50	110	160
Opplandene	34	11	45	17	—	17	14	1	15
Telemark	5	43	48	9	26	35	3	11	14
Sørvest-Norge	28	43	71	27	81	108	12	43	55
Møre-Trøndelag	15	77	92	11	46	57	15	51	66
Nord-Norge	33	76	109	37	27	64	28	20	48
III. Fylker.									
Østfold	29	37	66	8	20	28	29	21	50
Akershus	23	3	26	18	—	18	21	1	22
Vestfold	1	12	13	—	4	4	—	2	2
Oslo	—	110	110	—	87	87	—	86	86
Buskerud	11	1	12	17	1	18	—	—	—
Hedmark	21	4	25	13	—	13	5	—	5
Oppland	13	7	20	4	—	4	9	1	10
Telemark	5	43	48	9	26	35	3	11	14
Aust-Agder	8	2	10	7	6	13	1	5	6
Vest-Agder	2	3	5	4	15	19	1	4	5
Rogaland	14	34	48	11	57	68	6	29	35
Hordaland	4	—	4	4	—	4	4	—	4
Bergen	—	1	1	—	1	1	—	4	4
Sogn og Fjordane ..	—	3	3	1	2	3	—	1	1
Møre og Romsdal ..	6	31	37	1	11	12	6	29	35
Sør-Trøndelag	9	46	55	9	34	43	9	22	31
Nord-Trøndelag	—	—	—	1	1	2	—	—	—
Nordland	11	14	25	7	8	15	8	5	13
Troms	2	13	15	5	8	13	4	3	7
Finnmark	20	49	69	25	11	36	16	12	28

¹⁾ Se noter til tabell XX.

Tabell XXIV. Tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for ulovlige drikkelag i ulike landsdeler og fylker i 1952, 1953 og 1954.

	1952			1953			1954		
	Bygder	Byer	Tilsammen	Bygder	Byer	Tilsammen	Bygder	Byer	Tilsammen
I. <i>Riket.</i>	48	364	412	30	316	346	66	252	318
II. <i>Landsdeler.</i> ¹⁾									
Eggen om Oslofj. . .	24	208	232	10	179	189	24	127	151
Opplandene	3	6	9	3	—	3	15	—	15
Telemark	—	39	39	5	16	21	3	15	18
Sørvest-Norge	14	74	88	4	86	90	8	74	82
Møre-Trøndelag	—	16	16	2	19	21	2	20	22
Nord-Norge	7	21	28	6	16	22	14	16	30
III. <i>Fylker.</i>									
Ostfold	15	24	39	3	32	35	3	50	53
Akershus	9	—	9	7	—	7	5	—	5
Vestfold	—	15	15	—	—	—	16	8	24
Oslo	—	165	165	—	147	147	—	66	66
Buskerud	—	4	4	—	—	—	—	3	3
Hedmark	3	6	9	3	—	3	15	—	15
Oppland	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Telemark	—	39	39	5	16	21	3	15	18
Aust-Agder	—	10	10	2	20	22	—	8	8
Vest-Agder	1	5	6	—	4	4	—	6	6
Rogaland	7	36	43	1	51	52	4	57	61
Hordaland	5	—	5	1	—	1	4	—	4
Bergen	—	23	23	—	11	11	—	3	3
Sogn og Fjordane .	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Møre og Romsdal .	—	1	1	2	—	2	2	1	3
Sør-Trøndelag	—	15	15	—	19	19	—	18	18
Nord-Trøndelag	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Nordland	—	1	1	2	3	5	—	6	6
Trøndelag	7	16	23	1	11	12	3	10	13
Hinnmark	—	4	4	3	2	5	11	—	11

¹⁾ Se noter til tabell XX.

Tabell XXV. Tallet på vedtatte forelegg og endelige dommer for ulovlig fortæring av medbrakt brennevin, ulovlig skjenking, ulovlig fortæring i foreninger o. l. og reseptmisbruk i ulike landsdeler og fylker i 1952, 1953 og 1954.

	1952			1953			1954		
	Bygder	Byer	Tilsammen	Bygder	Byer	Tilsammen	Bygder	Byer	Tilsammen
I. Riket.	114	107	221	109	66	175	130	77	207
II. Landsdeler. ¹⁾									
Egnen om Oslofj. ...	17	22	39	23	16	39	10	36	46
Opplandene	20	1	21	15	1	16	15	1	16
Telemark	4	—	4	2	1	3	2	4	6
Sørvest-Norge	20	28	48	14	13	27	25	16	41
Møre-Trøndelag	35	40	75	41	18	59	48	11	59
Nord-Norge	18	16	34	14	17	31	30	9	39
III. Fylker.									
Østfold	6	12	18	9	9	18	8	19	27
Akershus	10	—	10	6	—	6	2	—	2
Vestfold	—	3	3	4	1	5	—	12	12
Oslo	—	6	6	—	4	4	—	4	4
Buskerud	1	1	2	4	2	6	—	1	1
Hedmark	18	1	19	10	1	11	6	—	6
Oppland	2	—	2	5	—	5	9	1	10
Telemark	4	—	4	2	1	3	2	4	6
Aust-Agder	—	2	2	—	—	—	1	4	5
Vest-Agder	4	14	18	1	4	5	—	5	5
Rogaland	12	11	23	3	6	9	10	7	17
Hordaland	3	—	3	9	—	9	10	—	10
Bergen	—	1	1	—	2	2	—	—	—
Sogn og Fjordane ..	1	—	1	1	1	2	4	—	4
Møre og Romsdal ..	2	22	24	—	10	10	11	7	18
Sør-Trøndelag	29	15	44	26	8	34	13	—	13
Nord-Trøndelag	4	3	7	15	—	15	24	4	28
Nordland	12	2	14	7	5	12	18	3	21
Troms	—	10	10	2	4	6	1	—	1
Finnmark	6	4	10	5	8	13	11	6	17

¹⁾ Se noter til tabell XX.

Tabell XXVI. Drukkenskapsforsøelser i de enkelte byer
i 1951—1954.

	Alle forsøelser				Forsøelser begått av innenbysboende			
	1951	1952	1953	1954	1951	1952	1953	1954
I. Alle byer	27 905	29 963	30 838	28 653	17 360	18 818	19 832	18 009
II. Byer med lovlig brennevinnsomsetning ¹⁾	24 135	25 605	26 877	24 485	15 586	16 792	17 876	15 946
Fredrikstad	732	673	703	759	283	261	337	338
Moss	393	482	451	409	242	278	284	285
Oslo	12 504	13 730	14 753	12 672	9 754	10 645	11 456	9 981
Hamar	280	257	223	191	96	90	64	55
Gjøvik	129	109	79	106	54	46	28	46
Lillehammer	185	182	151	166	29	14	16	23
Drammen	584	582	595	572	159	178	215	147
Kongsberg	172	181	144	177	93	102	77	54
Horten	378	359	338	399	183	205	225	269
Tønsberg	596	590	490	520	245	227	204	205
Sandefjord	234	248	271	317	61	84	80	90
Larvik	213	204	191	252	106	108	101	143
Arendal ¹⁾	425	.	.	.	88	.	.	.
Kristiansand S.	766	941	935	884	390	468	501	321
Stavanger	1 278	1 363	1 481	1 297	775	811	933	858
Bergen	2 867	2 980	3 078	2 609	1 743	1 900	1 982	1 625
Trondheim	1 425	1 566	1 566	1 595	932	977	938	1 032
Bodø	102	116	120	162	34	42	34	59
Narvik	465	527	616	548	176	188	200	202
Tromsø	407	515	428	556	143	168	150	170
Harstad ¹⁾	264	294	.	.	51	43
III. Byer uten lovlig brennevinnsomsetning ¹⁾	3 770	4 358	3 961	4 168	1 774	2 026	1 956	2 063
Halden	182	195	163	140	91	80	77	55
Sarpsborg	408	478	456	429	191	198	287	203
Son	2	1	3	3	1	1	3	1
Hvitsten	—	—	—	—	—	—	—	—
Drøbak	83	70	44	26	11	10	6	7
Kongsvinger	49	77	53	55	5	5	3	4
Hønefoss	84	78	80	86	70	63	68	69
Holmsbu	—	1	—	—	—	1	—	—
Svelvik	11	1	3	2	5	1	3	2
Holmestrand	81	61	72	83	11	15	20	36
Åsgårdstrand	13	5	8	21	5	—	—	5
Stavern	4	11	6	4	3	1	2	2
Kragero	54	60	43	45	17	29	19	23
Langesund	6	21	6	17	3	12	4	14
Stathelle	6	5	7	—	—	1	—	—
Brevik	13	15	30	27	4	9	11	8
Porsgrunn	239	234	216	216	62	56	44	52
Skien	447	478	392	350	201	168	161	172
Notodden	188	185	145	163	124	104	91	97
Risør	15	16	28	16	11	10	16	11
Tvedestrand	19	29	12	23	2	2	—	9
Arendal ¹⁾	317	294	287	.	102	86	78
Grimstad	78	32	42	37	8	8	9	5
Lillesand	12	12	13	13	—	—	1	1
Mandal	97	111	112	71	59	65	55	39

¹⁾ Arendal hadde lovlig brennevinnsomsetning ut 1951. Harstad fikk lovlig brennevinnsomsetning fra 13. oktober 1952.

Tabell XXVI (forts.). Drukkenskapsforseelser i de enkelte byer i 1951—1954.

	Alle forseelser				Forseelser begått av innenbysboende			
	1951	1952	1953	1954	1951	1952	1953	1954
Farsund	10	4	14	4	5	2	6	2
Flekkefjord	15	16	45	32	6	11	25	15
Egersund	45	64	46	51	10	36	15	16
Sandnes	136	113	170	177	21	23	44	42
Skudeneshavn	5	5	42	44	5	4	38	44
Kopervik	39	24	40	54	11	16	26	27
Haugesund	245	340	278	340	180	255	223	271
Florø	17	9	42	44	2	1	7	9
Ålesund	356	415	340	424	215	247	199	267
Molde	32	51	35	49	11	18	14	19
Kristiansund N.	265	297	273	353	190	227	201	241
Levanger	12	17	19	23	3	4	8	5
Steinkjer	156	63	32	31	69	32	7	8
Namsos	19	29	29	48	14	23	25	39
Brønnøysund	4	2	—	4	4	2	—	4
Mosjøen	21	45	38	70	13	29	16	30
Mo	53	63	80	89	37	39	46	61
Svolvær	64	65	75	95	5	8	8	13
Harstad ¹⁾	76	128	—	—	16	21	—	—
Hammerfest	52	52	68	71	31	30	28	24
Vadsø	17	19	31	21	12	18	26	11
Vardø	40	44	36	30	30	39	28	22

¹⁾ Se note side 67.

Tabell XXVII. Drukkenskapsforseelser i bygdene i 1951—1954, fylkesvise oppgaver.

	Alle forseelser				Forseelser begått av innenbygdsboende			
	1951	1952	1953	1954	1951	1952	1953	1954
Østfold	304	410	401	420	213	286	266	306
Akershus	715	708	726	764	495	505	524	536
Hedmark	238	277	273	241	199	214	194	193
Oppland	199	209	175	230	163	190	161	190
Buskerud ¹⁾	197	146	173	145	120	105	109	94
Vestfold ¹⁾	172	165	175	219	81	58	95	97
Telemark	258	236	249	325	162	165	154	219
Aust-Agder ²⁾	43	71	96	143	31	54	52	96
Vest-Agder ²⁾	131	116	136	143	105	83	93	89
Rogaland	352	340	369	313	235	268	296	232
Hordaland	277	247	308	376	237	184	238	302
Sogn og Fjordane	111	121	147	144	93	59	118	95
Møre og Romsdal	139	123	213	162	75	73	131	129
Sør-Trøndelag	115	133	138	170	70	62	69	78
Nord-Trøndelag	76	58	100	68	60	49	63	47
Nordland	111	101	119	176	88	84	107	145
Troms	58	43	103	117	39	29	45	75
Finnmark	247	261	246	277	204	217	213	212
Tilsammen	3 743	3 765	4 147	4 433	2 670	2 685	2 928	3 135

¹⁾ Skoger er for 1952 tatt med på Buskerud. I 1952 var det i Skoger 4 forseelser, alle begått av utenbygdsboende mot 7 forseelser begått av utenbygdsboende og 6 av innenbygdsboende i 1953. ²⁾ Setesdal er for 1952 tatt med på Vest-Agder. I Setesdal var det i 1952 i alt 39 forseelser mot 30 forseelser i 1953. Av dette var henholdsvis 34 og 20 begått av innenbygdsboende.

Tabell XXVIII. Drukkenskapsforseelser i de enkelte byer i 1953 og 1954. Tallet på forseelser med arrestasjon, forseelser begått av utenbysboende og forseelser begått av menn og kvinner.

	Alle forseelser		Forseelser med arrestasjon		Forseelser begått av utenbysboende		Forseelser begått av:			
							menn		kvinner	
	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954
I. Alle byer	30 838	28 653	26 744	26 169	11 006	10 644	28 699	26 888	2 139	1 765
II. Byer med lovlig brennevinnsomsetning	26 877	24 485	23 584	22 736	9 001	8 539	24 812	22 770	2 065	1 715
Fredrikstad	703	759	682	750	366	421	688	742	15	17
Moss	451	409	425	380	167	124	441	401	10	8
Oslo	14 753	12 672	12 371	11 538	3 297	2 691	13 149	11 349	1 604	1 323
Hamar	223	191	219	186	159	136	218	189	5	2
Gjøvik	79	106	65	89	51	60	79	106	—	—
Lillehammer	151	166	135	156	135	143	149	165	2	1
Drammen	595	572	586	568	380	425	575	561	20	11
Kongsberg	144	177	144	168	67	123	143	174	1	3
Horten	338	399	322	370	113	130	331	395	7	4
Tønsberg	490	520	465	496	286	315	478	508	12	12
Sandefjord	271	317	264	300	191	227	266	314	5	3
Larvik	191	252	162	238	90	109	183	231	8	21
Kristiansand S.	935	884	934	882	434	563	927	873	8	11
Stavanger	1 481	1 297	1 159	1 242	548	439	1 413	1 209	68	88
Bergen	3 078	2 609	3 014	2 558	1 096	984	2 853	2 486	225	123
Trondheim	1 566	1 595	1 513	1 533	628	563	1 507	1 520	59	75
Bodø	120	162	103	135	86	103	120	162	—	—
Narvik	616	548	540	507	416	346	610	539	6	9
Tromsø	428	556	339	418	278	386	418	553	10	3
Harstad	264	294	142	222	213	251	264	293	—	1
III. Byer uten lovlig brennevinnsomsetning	3 961	4 168	3 160	3 433	2 005	2 105	3 887	4 118	74	50
Halden	163	140	150	132	86	85	159	138	4	2
Sarpsborg	456	429	319	331	169	226	453	427	3	2
Son	3	3	3	3	—	2	3	3	—	—
Hvitsten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Drøbak	44	26	30	21	38	19	44	25	—	1
Kongsvinger	53	55	28	41	50	51	53	55	—	—
Hønefoss	80	86	72	82	12	17	80	86	—	—
Holmsbu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svelvik	3	2	2	2	—	—	3	2	—	—
Holmestrand	72	83	67	78	52	47	68	81	4	2
Åsgårdstrand	8	21	7	18	8	16	7	21	1	—
Stavern	6	4	5	4	4	2	6	3	—	1
Kragersø	43	45	26	30	24	22	42	44	1	1
Langesund	6	17	4	7	2	3	6	17	—	—
Stathelle	7	—	7	—	7	—	6	—	1	—
Brevik	30	27	14	18	19	19	30	23	—	4
Porsgrunn	216	216	216	183	172	164	216	211	—	5
Skien	392	350	380	339	231	178	377	346	15	4
Notodden	145	163	118	130	54	66	144	163	1	—
Risør	28	16	11	9	12	5	26	16	2	—
Ivedstrand	12	23	6	6	12	14	11	23	1	—
Arendal	294	287	284	276	208	209	290	284	4	3

Tabell XXVIII (forts.). Drukkenskapsforseelser i de enkelte byer i 1953 og 1954. Tallet på forseelser med arrestasjon, forseelser begått av utenbysboende og forseelser begått av menn og kvinner.

	Alle forseelser		Forseelser med arrestasjon		Forseelser begått av utenbysboende		Forseelser begått av:			
							menn		kvinner	
	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954
Grimstad.....	42	37	34	36	33	32	36	36	6	1
Lillesand.....	13	13	10	5	12	12	12	12	1	1
Mandal.....	112	71	61	47	57	32	112	71	—	—
Farsund.....	14	4	7	3	8	2	14	4	—	—
Flekkefjord.....	45	32	20	10	20	17	44	32	1	—
Egersund.....	46	51	27	31	31	35	45	50	1	1
Sandnes.....	170	177	153	163	126	135	170	177	—	—
Skudeneshavn.....	42	44	5	8	4	—	42	44	—	—
Kopervik.....	40	54	23	37	14	27	40	54	—	—
Haugesund.....	278	340	257	328	55	69	271	333	7	7
Florø.....	42	44	42	38	35	35	42	44	—	—
Ålesund.....	340	424	313	406	141	157	326	417	14	7
Molde.....	35	49	10	27	21	30	35	49	—	—
Kristiansund N.....	273	353	224	295	72	112	266	349	7	4
Levanger.....	19	23	7	15	11	18	19	23	—	—
Steinkjer.....	32	31	22	13	25	23	32	31	—	—
Namsos.....	29	48	11	24	4	9	29	46	—	2
Brønnøysund.....	—	4	—	—	—	—	—	4	—	—
Mosjøen.....	38	70	21	44	22	40	38	69	—	1
Mo.....	80	89	46	46	34	28	80	88	—	1
Svolvær.....	75	95	61	66	67	82	75	95	—	—
Hammerfest.....	68	71	39	52	40	47	68	71	—	—
Vadsø.....	31	21	10	12	5	10	31	21	—	—
Vardø.....	36	30	8	17	8	8	36	30	—	—

Tabell XXIX. Drukkenskapsforseelser i bygdene i 1953 og 1954. Fylkesvisse oppgaver over tallet på forseelser med arrestasjon, forseelser begått av utenbygdsboende og forseelser begått av menn og kvinner.

	Alle forseelser		Forseelser med arrestasjon		Forseelser begått av utenbygdsboende		Forseelser begått av:			
							menn		kvinner	
	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954
Bygdene i alt.....	4 147	4 433	2 167	2 271	1 219	1 298	4 086	4 373	61	60
Østfold.....	401	420	264	285	135	114	397	419	4	1
Akershus.....	726	764	527	523	202	228	708	739	18	25
Hedmark.....	273	241	141	122	79	48	271	240	2	1
Oppland.....	175	230	19	37	14	40	175	230	—	—
Buskerud.....	173	145	142	107	64	51	169	140	4	5
Vestfold.....	175	219	141	179	80	122	171	214	4	5
Telemark.....	249	325	102	128	95	106	243	323	6	2
Aust-Agder.....	96	143	48	66	44	47	94	140	2	3
Vest-Agder.....	136	143	85	96	43	54	130	140	6	3
Rogaland.....	369	313	251	202	73	81	366	309	3	4
Hordaland.....	308	376	125	161	70	74	307	374	1	2
Sogn og Fjordane.....	147	144	66	77	29	49	146	144	1	—
Møre og Romsdal.....	213	162	27	20	82	33	211	161	2	1
Sør-Trøndelag.....	138	170	71	105	69	92	138	167	—	3
Nord-Trøndelag.....	100	68	26	20	37	21	100	68	—	—
Nordland.....	119	176	10	42	12	31	119	176	—	—
Troms.....	103	117	26	25	58	42	103	116	—	1
Finnmark.....	246	277	96	76	33	65	238	273	8	4

Tabell XXX. Drukkenskapsforseelser begått av utenbys (-bygds)-boende i 1948—1954.

	Bygder			Byer			Oslo			Byer utenfor Oslo		
	For-seelser	Av uten-bygdsboende		For-seelser	Av uten-bysboende		For-seelser	Av uten-bysboende		For-seelser	Av uten-bysboende	
		I alt	Pct.		I alt	Pct.		I alt	Pct.		I alt	Pct.
1948.....	4 520	1 137	25,2	36 387	11 913	32,7	17 101	2 693	15,7	19 286	9 220	47,8
1949.....	4 302	1 159	26,9	33 529	11 637	34,7	14 766	2 329	15,8	18 763	9 308	49,6
1950.....	4 290	1 211	28,2	28 474	10 304	36,2	12 009	2 030	16,9	16 465	8 274	50,3
1951.....	3 743	1 073	28,7	27 905	10 545	37,8	12 504	2 750	22,0	15 401	7 795	50,6
1952.....	3 765	1 080	28,7	29 963	11 145	37,2	13 730	3 085	22,5	16 233	8 060	49,7
1953.....	4 147	1 219	29,4	30 838	11 006	35,7	14 753	3 297	22,3	16 085	7 709	47,9
1954.....	4 433	1 298	29,3	28 653	10 644	37,1	12 672	2 691	21,2	15 981	7 953	49,8

Tabell XXXI. Drukkenskapsforseelser begått av kvinner i prosent av alle forseelser i 1947—1954.

	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954
Riket	4,29	4,58	4,00	3,89	1) 5,54	6,13	6,29	5,52
Byene	4,56	5,00	4,37	4,21	6,11	6,73	6,94	6,16
Oslo	6,32	7,26	6,21	6,05	9,92	10,77	10,87	10,44
Andre byer	3,18	3,01	2,92	2,87	3,02	3,31	3,33	2,77
Bygdene	2,25	1,17	1,12	1,75	1,26	1,35	1,47	1,35

1) Stigningen 1950—1951 skyldes Oslostallene som for 1/2 1951 var noe ufullstendige.

**Tabell XXXII. Drukkenskapsforseelser pr. 1000 innbyggere¹⁾
i de enkelte byer i 1951—1954.**

	Alle forseelser				Forseelser begått av innenbysboende			
	1951	1952	1953	1954	1951	1952	1953	1954
I. Alle byer	26,4	28,0	28,6	26,3	16,5	17,6	18,4	16,6
II. Byer med lovlig brennevin- omsetning ²⁾	28,2	30,0	31,2	28,2	18,2	19,7	20,7	18,3
Fredrikstad	51,0	46,3	48,8	52,8	19,7	17,9	23,4	23,5
Moss	21,2	25,7	23,9	21,5	13,1	14,8	15,1	15,0
Oslo	28,8	31,4	33,5	28,5	22,5	24,3	26,0	22,5
Hamar	24,3	22,2	19,2	16,1	8,3	7,8	5,5	4,6
Gjøvik	21,2	17,8	12,9	17,3	8,9	7,5	4,6	7,5
Lillehammer	27,9	27,4	23,0	25,6	4,4	2,1	2,4	3,6
Drammen	21,4	19,3	19,8	19,0	5,8	5,9	7,2	4,9
Kongsberg	20,7	21,5	16,9	20,4	11,2	12,1	9,0	6,2
Horten	33,1	29,2	26,9	31,1	16,0	16,7	17,9	21,0
Tonsberg	48,8	48,1	40,0	42,2	20,1	18,5	16,6	16,6
Sandefjord	34,8	37,1	40,3	46,5	9,1	12,6	11,9	13,2
Larvik	20,6	19,6	18,2	23,9	10,3	10,4	9,6	13,5
Arendal ²⁾	36,2	.	.	.	7,5	.	.	.
Kristiansand S.	29,7	36,3	35,6	33,3	15,1	18,0	19,1	12,1
Stavanger	25,2	26,8	28,9	24,8	15,3	15,9	18,2	16,4
Bergen	25,4	26,4	27,2	23,1	15,4	16,8	17,5	14,4
Trondheim	25,2	26,7	26,8	27,2	16,5	16,7	16,1	17,6
Bodø	13,5	14,8	14,6	18,5	4,5	5,4	4,1	6,7
Narvik	41,7	46,8	54,0	46,4	15,8	16,7	17,5	17,1
Tromsø	37,2	46,5	39,2	51,4	13,1	15,2	13,7	15,7
Harstad ²⁾	62,6	71,1	.	.	12,1	10,4
III. Byer uten lovlig brennevin- omsetning ²⁾	18,8	20,1	18,4	19,1	8,9	9,4	9,1	9,4
Halden	18,3	19,7	16,4	14,1	9,1	8,1	7,8	5,6
Sarpsborg	30,8	35,8	33,8	31,6	14,4	14,8	21,3	14,9
Son	3,6	1,9	5,6	5,6	1,8	1,9	5,6	1,9
Hvitsten	—	—	—	—	—	—	—	—
Drøbak	37,8	31,5	19,9	11,9	5,0	4,5	2,7	3,2
Kongsvinger	22,7	35,4	23,6	24,6	2,3	2,3	1,3	1,8
Hønefoss	23,1	21,3	21,6	23,0	19,3	17,2	18,4	18,4
Holmsbu	—	2,5	—	—	—	2,5	—	—
Svelvik	9,2	0,8	2,4	1,6	4,2	0,8	2,4	1,6
Holmestrand	34,5	26,7	31,0	36,7	4,7	6,6	8,6	15,9
Åsgårdstrand	25,4	9,5	15,5	39,4	9,8	—	—	9,4
Stavern	3,0	8,2	4,2	2,7	2,3	0,7	1,4	1,1
Kragerø	12,5	13,7	9,9	10,2	3,9	6,6	4,4	5,2
Langesund	2,8	9,7	2,8	7,8	1,4	5,5	1,8	6,4
Stathelle	8,1	6,7	9,2	—	—	1,3	—	—
Brevik	5,8	6,6	13,1	11,7	1,8	4,0	4,8	3,5
Porsgrunn	25,2	24,1	21,8	21,6	6,5	5,8	4,4	6,2
Skien	29,5	31,1	25,3	22,5	13,2	10,9	10,4	11,1
Notodden	28,2	27,1	20,7	22,7	18,6	15,2	13,0	13,5
Risør	5,2	5,5	9,5	5,5	3,8	3,4	5,4	3,8
Tvedestrand	19,0	29,2	13,0	25,7	2,0	2,0	—	10,0
Arendal ²⁾	27,1	25,1	24,5	.	8,7	7,3	6,7
Grimstad	33,4	13,9	18,3	16,3	3,4	3,5	3,9	2,2

¹⁾ Tallene er beregnet etter folketallet pr. 1/1 i vedkommende år. ²⁾ Arendal hadde lovlig brennevinomsetning ut 1951. Harstad fikk lovlig brennevinomsetning 13. oktober 1952.

**Tabell XXXII (forts.). Drukkenskapsforseelser pr. 1000 innbyggere¹⁾
i de enkelte byer i 1951—1954.**

	Alle forseelser				Forseelser begått av innenbysboende			
	1951	1952	1953	1954	1951	1952	1953	1954
Lillesand	11,4	11,0	12,0	11,7	—	—	0,9	0,9
Mandal	22,1	25,1	24,8	15,4	13,4	14,7	12,2	8,5
Farsund	5,3	2,1	7,4	2,0	2,6	1,1	3,2	1,0
Flekkefjord	5,3	5,6	15,4	10,9	2,1	3,8	8,5	5,1
Egersund	11,1	15,7	11,3	12,6	2,5	8,8	3,7	4,0
Sandnes	32,6	27,2	41,1	44,0	5,0	5,5	10,6	10,4
Skudeneshavn	3,8	3,7	31,8	33,1	3,8	3,0	28,7	33,1
Kopervik	22,6	13,7	22,7	30,5	6,4	9,1	14,7	15,3
Haugesund	13,1	18,1	14,7	17,8	9,6	13,6	11,8	14,2
Florø	9,4	4,7	21,7	21,9	1,1	0,5	3,6	4,5
Ålesund	19,2	22,1	18,0	22,5	11,6	13,2	10,6	14,2
Molde	7,7	8,1	5,3	7,1	2,6	2,9	2,1	2,8
Kristiansund N.	18,1	19,9	17,8	22,5	13,0	15,2	13,1	15,4
Levanger	7,5	10,9	11,8	14,6	1,9	2,6	5,0	3,2
Steinkjer	45,1	17,9	8,7	8,0	20,0	9,1	1,9	2,1
Namsos	4,1	6,4	6,2	9,9	3,1	5,0	5,3	8,1
Brønnøysund	2,8	1,4	—	2,4	2,8	1,4	—	2,4
Mosjøen	6,3	13,1	10,8	19,1	3,9	8,5	4,5	8,2
Mo	12,6	13,4	15,2	14,2	8,8	8,3	8,7	9,7
Svolvær	18,7	18,6	21,3	27,0	1,5	2,3	2,3	3,7
Harstad ²⁾	17,9	30,3	.	.	3,8	5,0	.	.
Hammerfest	12,6	12,1	15,6	15,6	7,5	7,0	6,4	5,3
Vadsø	6,5	7,2	11,8	7,7	4,6	6,8	9,9	4,0
Vardø	12,2	13,2	10,9	8,9	9,1	11,7	8,4	6,6

¹⁾ Se note side 72. ²⁾ Se note side 72.

**Tabell XXXIII. Drukkenskapsforseelser pr. 1000 innbyggere¹⁾
i bygdene fylkesvis i 1951—1954.**

	Alle forseelser				Forseelser begått av innenbygdsboende			
	1951	1952	1953	1954	1951	1952	1953	1954
Bygder i alt	1,7	1,7	1,8	1,9	1,2	1,2	1,3	1,4
Østfold	2,3	3,1	3,0	3,1	1,6	2,2	2,0	2,3
Akershus	4,0	3,8	3,9	4,0	2,7	2,7	2,8	2,8
Hedmark	1,5	1,7	1,7	1,5	1,2	1,3	1,2	1,2
Oppland	1,3	1,4	1,2	1,5	1,1	1,3	1,1	1,3
Buskerud	1,7	1,3	1,5	1,2	1,0	0,9	0,9	0,8
Vestfold	1,6	1,5	1,6	1,9	0,7	0,5	0,9	0,9
Telemark	2,7	2,5	2,6	3,3	1,7	1,7	1,6	2,2
Aust-Agder	0,8	1,2	1,7	2,5	0,5	0,9	0,9	1,7
Vest-Agder	2,1	1,9	2,1	2,2	1,7	1,3	1,5	1,4
Rogaland	2,7	2,6	2,7	2,3	1,8	2,0	2,2	1,7
Hordaland	1,4	1,2	1,5	1,8	1,2	0,9	1,2	1,5
Sogn og Fjordane	1,2	1,3	1,5	1,5	1,0	0,6	1,2	1,0
More og Romsdal	0,9	0,8	1,4	1,0	0,5	0,5	0,8	0,8
Sør-Trøndelag	0,8	0,9	1,0	1,2	0,5	0,4	0,5	0,5
Nord-Trøndelag	0,8	0,6	1,0	0,7	0,6	0,5	0,6	0,5
Nordland	0,6	0,5	0,6	0,9	0,5	0,4	0,6	0,8
Troms	0,6	0,4	1,0	1,1	0,4	0,3	0,4	0,7
Finnmark	4,5	4,7	4,4	4,9	3,7	3,9	3,8	3,8

¹⁾ Tallene er beregnet etter folketallet pr. 1/1 i vedkommende år.

Tabell XXXIV. Drukkenskapsforseelser i riket, byer og bygder i 1937—1939 og 1945—1954.

	Riket		Byer		Fordelt på:				Bygder	
	Tallet på forseelser	Forseelser pr. 1000 innbyggere	Tallet på forseelser	Forseelser pr. 1000 innbyggere	Oslo		Byene utenfor Oslo		Tallet på forseelser	Forseelser pr. 1000 innbyggere
					Tallet på forseelser	Forseelser pr. 1000 innbyggere	Tallet på forseelser	Forseelser pr. 1000 innbyggere		
1937.....	34 799	12,0	30 079	36,3	12 858	47,2	17 221	30,9	4 720	2,3
1938.....	37 362	12,8	31 936	38,3	13 939	50,6	17 997	32,2	5 426	2,6
1939.....	37 844	12,9	32 430	38,6	14 055	51,3	18 375	32,5	5 414	2,6
1945.....	20 202	6,6	18 198	21,2	7 289	27,5	10 909	18,3	2 004	0,9
1946.....	42 515	13,7	38 060	43,8	15 233	54,4	22 827	38,7	4 455	2,0
1947.....	39 421	12,5	34 838	39,6	15 276	53,3	19 562	32,9	4 583	2,0
1948 ¹⁾ ...	40 907	12,9	36 387	35,5	17 101	40,1	19 286	32,3	4 520	2,1
1949.....	37 831	11,8	33 529	32,4	14 766	34,4	18 763	30,9	4 302	2,0
1950.....	32 764	10,1	28 474	27,2	12 009	27,7	16 465	26,9	4 290	1,9
1951.....	31 648	9,6	27 905	26,5	12 504	28,8	15 401	24,8	3 743	1,7
1952.....	33 728	10,2	29 963	28,0	13 730	31,4	16 233	25,7	3 765	1,7
1953.....	34 985	10,5	30 838	28,6	14 753	33,5	16 085	25,2	4 147	1,8
1954.....	33 086	9,8	28 653	26,3	12 672	28,5	15 981	24,8	4 433	1,9

¹⁾ Aker herred ble 1. januar 1948 innlemmet i Oslo. I 1948 ble det begått 500 forseelser i Aker. For å illustrere hvilken betydning denne grensendring fikk for forseelsestallene har en også regnet ut tallet på forseelser pr. 1000 innbyggere med Aker regnet til bygdene. For byene, Oslo og bygdene ble disse tallene henholdsvis 40,3, 57,4 og 2,2.

Tabell XXXV. Drukkenskapsforseelser i byene og bygdene i hver måned 1951—1954.

	Byene				Bygdene			
	1951	1952	1953	1954	1951	1952	1953	1954
Januar.....	1 699	2 091	2 191	1 727	268	283	279	252
Februar.....	1 763	2 071	1 955	1 893	239	278	300	285
Mars.....	2 232	2 381	2 816	2 482	269	315	323	309
April.....	2 202	2 520	2 392	2 528	295	318	281	255
Mai.....	2 524	2 713	2 858	2 872	290	330	440	420
Juni.....	2 387	2 547	2 394	2 570	421	337	436	431
Juli.....	2 558	2 897	2 997	2 998	388	348	379	480
August.....	2 584	3 099	3 049	2 526	374	314	366	474
September.....	2 507	2 593	2 609	2 182	346	387	363	410
Oktober.....	2 508	2 392	2 856	2 383	336	314	337	369
November.....	2 267	2 250	2 209	2 105	242	276	314	365
Desember.....	2 674	2 409	2 512	2 387	275	265	329	383

Tabell XXXVI. Drukkenskapsforsøelser i de enkelte byer i 2-måneders perioder 1953 og 1954.

	1953						1954					
	Jan. Feb.	Mars April	Mai Juni	Juli Aug.	Sept. Okt.	Nov. Des.	Jan. Feb.	Mars April	Mai Juni	Juli Aug.	Sept. Okt.	Nov. Des.
I. Alle byer	4 146	5 208	5 252	6 046	5 465	4 721	3 620	5 010	5 442	5 524	4 565	4 492
II. Byer med lovlig brennevinnsomsetning ..	3 580	4 494	4 595	5 327	4 814	4 067	3 069	4 260	4 664	4 683	3 926	3 883
Fredrikstad	93	104	125	129	135	117	94	135	142	152	128	108
Moss	43	83	91	87	68	79	42	55	72	90	93	57
Oslo	2 051	2 467	2 429	2 996	2 660	2 150	1 635	2 298	2 376	2 336	1 938	2 089
Hamar	45	26	37	42	40	33	14	48	33	38	27	31
Gjøvik	6	10	8	21	18	16	14	14	19	15	29	15
Lillehammer	23	22	22	32	18	34	25	28	24	38	33	18
Drammen	40	103	110	99	107	136	69	91	116	132	73	91
Kongsberg	30	33	22	19	20	20	52	28	30	23	22	22
Sandefjord	26	21	51	47	61	65	27	43	65	89	55	38
Horten	29	56	66	57	59	71	42	71	90	80	61	55
Tønsberg	62	89	82	114	68	75	33	78	109	110	114	76
Larvik	27	19	26	33	51	35	25	33	48	34	67	45
Kristiansand S.	102	136	181	228	137	151	113	169	155	175	159	113
Stavanger	188	260	260	293	264	216	209	179	225	243	242	199
Bergen	481	604	497	509	580	407	336	484	526	516	346	401
Trondheim	161	274	283	301	277	270	180	287	311	322	240	255
Bodø	11	9	17	43	25	15	12	15	33	43	31	28
Narvik	54	70	144	154	110	84	64	75	105	99	112	93
Tromsø	67	68	101	80	73	39	49	81	124	97	97	108
Harstad	41	40	43	43	43	54	34	48	61	51	59	41
III. Byer uten lovlig brennevinnsomsetning ..	566	714	657	719	651	654	551	750	778	841	639	609
Halden	23	33	36	39	17	15	7	21	34	22	29	27
Sarpsborg	68	70	85	71	66	96	60	78	89	90	61	51
Son	—	1	—	—	—	2	—	1	1	1	—	—
Hvitsten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Drøbak	8	15	7	8	1	5	3	3	5	8	3	4
Kongsvinger	4	4	12	10	14	9	7	6	9	20	8	5
Hønefoss	13	14	11	21	10	11	17	15	10	21	13	10
Holmsbu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svelvik	—	—	1	—	1	1	1	—	1	—	—	—
Holmestrand	8	17	17	15	8	7	4	15	7	25	25	7
Åsgårdstrand	—	1	1	2	4	—	—	2	5	5	2	7
Stavern	—	—	2	3	1	—	1	—	2	—	—	1
Kragersø	2	8	4	12	7	10	5	6	7	13	10	4
Langesund	—	1	1	1	2	1	1	5	2	5	3	1
Stathelle	—	3	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—
Brevik	3	2	5	16	2	2	6	6	—	12	—	3
Porsgrunn	25	41	34	39	40	37	15	26	60	40	33	42
Skien	47	66	57	65	67	90	50	70	65	62	54	49
Notodden	22	19	26	20	38	20	16	20	36	34	23	34
Risør	5	2	6	5	4	6	1	2	5	5	1	2
Tvedestrand	1	1	—	3	4	3	1	6	3	10	2	1
Arendal	21	44	50	85	55	39	30	45	53	73	37	49
Grimstad	6	12	6	4	4	10	2	4	6	9	12	4
Lillesand	—	2	4	5	2	—	1	—	2	7	3	—
Mandal	15	16	26	35	10	10	8	9	10	34	5	5

Tabell XXXVI (forts.). Drukkenskapsforseelser i de enkelte byer i 2-måneders perioder 1953 og 1954.

	1953						1954					
	Jan. Feb.	Mars April	Mai Juni	Juli Aug.	Sept. Okt.	Nov. Des.	Jan. Feb.	Mars April	Mai Juni	Juli Aug.	Sept. Okt.	Nov. Des.
Farsund	—	1	1	5	3	4	—	1	3	—	—	—
Flekkelfjord	1	8	10	3	16	7	1	10	4	2	6	9
Egersund	7	11	7	6	7	8	7	9	10	9	8	8
Sandnes	28	38	18	27	33	26	18	28	27	29	38	37
Skudeneshavn	3	21	11	2	2	3	1	6	26	2	3	6
Kopervik	8	8	8	1	3	12	5	19	9	11	6	4
Haugesund	53	63	41	37	41	43	68	59	48	75	37	53
Florø	20	1	1	2	1	17	11	12	7	4	7	3
Ålesund	80	64	45	51	61	39	71	96	69	71	67	50
Molde	3	8	10	8	4	2	11	9	10	4	12	3
Kristiansund N.	44	43	54	47	43	42	63	57	47	64	54	68
Levanger	4	5	1	6	2	1	1	6	4	11	—	1
Steinkjer	2	2	8	9	4	7	12	4	3	3	1	8
Namsos	6	5	7	3	—	8	4	4	13	15	2	10
Brønnøysund	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—
Mosjøen	2	4	5	7	12	8	3	7	14	9	27	10
Mo	6	13	15	10	17	19	13	13	29	10	10	14
Svolvær	7	33	4	20	2	9	7	51	11	12	10	4
Hammerfest	8	4	4	7	28	17	12	8	16	7	22	6
Vadsø	4	3	9	4	7	4	5	3	5	3	4	1
Vardø	9	7	7	5	7	1	2	5	11	4	—	8

Tabell XXXVII. Drukkenskapsforseelser i bygdene i 1953 og 1954. Fylkesvise oppgaver for 2-måneders perioder.

	1953						1954					
	Jan. Feb.	Mars April	Mai Juni	Juli Aug.	Sept. Okt.	Nov. Des.	Jan. Feb.	Mars April	Mai Juni	Juli Aug.	Sept. Okt.	Nov. Des.
Bygdene i alt:.....	579	604	876	745	700	643	537	564	851	954	779	748
Østfold	45	39	88	78	74	77	42	52	86	124	48	68
Akershus	88	103	138	143	126	128	84	98	139	175	129	139
Hedmark	39	49	55	58	47	25	26	35	29	43	51	57
Oppland	23	23	40	32	25	32	29	32	39	51	49	30
Buskerud	19	33	31	30	34	26	13	21	25	32	26	28
Vestfold	14	21	38	34	41	27	17	19	47	59	43	34
Telemark	24	45	49	34	56	41	34	33	67	77	68	46
Aust-Agder	18	13	25	13	10	17	19	21	30	40	20	13
Vest-Agder	26	27	32	15	29	7	10	10	44	27	30	22
Rogaland	47	56	72	62	71	61	32	59	58	58	64	42
Hordaland	42	45	80	33	41	67	46	49	76	74	65	66
Sogn og Fjordane	36	22	31	28	14	16	38	16	17	17	28	28
Møre og Romsdal	33	15	44	59	40	22	19	14	32	26	44	27
Sør-Trøndelag	31	16	25	27	15	24	27	27	35	33	19	29
Nord-Trøndelag	19	17	19	15	13	17	8	9	13	13	8	17
Nordland	18	23	21	20	11	26	35	15	29	28	29	40
Troms	12	6	27	27	16	15	11	15	26	27	22	16
Finnmark	45	51	61	37	37	15	47	39	59	50	36	46

Tabell XXXVIII. Alkoholmisbrukere meldt til edruelighetsnemndene fordelt etter hvem anmodningene om inngrep kom fra 1947—1954.

	Tallet på personer meldt til nemndene	Anmodning om inngrep kom fra:						inngrep etter nemndenes eget tiltak
		den drikkefeldige selv	den drikkefeldiges familie	politiet	forsorgsvesenet	leger og prester	andre nemnder	
Menn								
1947	14 705	70	2 003	11 968	76	130	60	398
1948	16 442	97	1 835	13 710	119	96	92	493
1949	21 263	158	2 003	18 305	118	126	190	363
1950	19 362	244	1 872	16 457	115	134	180	360
1951	16 310	215	1 338	14 116	38	117	173	313
1952	15 796	286	1 313	13 554	36	135	175	297
1953	17 302	384	1 278	15 053	37	115	172	263
1954	17 307	477	1 097	15 174	50	166	116	227
Kvinner								
1947	473	2	70	376	12	3	3	7
1948	1 333	2	68	1 237	5	6	1	14
1949	1 041	9	111	890	6	9	7	9
1950	955	7	86	814	8	5	6	29
1951	888	6	67	788	7	4	7	9
1952	544	20	49	445	7	11	4	8
1953	650	34	67	517	9	8	1	14
1954	938	28	58	807	4	12	8	21

Tabell XXXIX. Tallet på alkoholmisbrukere behandlet av edruelighetsnemndene fordelt etter behandlingsmåten¹⁾ 1947—1954.

	Tallet på behandlede i alt	Gitt advarsel	Satt under tilsyn	Gitt aversanbehandling	Meldt inn i avholds-lag eller -losje	Skaffet arbeid	Fratatt rådighet over lønn		Besluttet innlagt i kursted	
							Frivillig	Tvang	Frivillig	Tvang
Menn										
1947.....	6 841	5 724	572	—	202	62	24	6	221	30
1948.....	6 655	5 592	419	—	152	152	30	8	281	21
1949.....	7 913	6 368	685	—	223	209	30	13	354	31
1950.....	8 556	6 522	484	589	252	161	33	7	481	27
1951.....	8 019	6 108	452	531	233	167	20	12	470	26
1952.....	8 428	6 144	672	797	199	190	27	9	370	20
1953.....	9 143	7 288	600	414	132	157	29	6	488	29
1954.....	8 292	6 049	755	423	154	173	22	6	687	23
Kvinner										
1947.....	203	150	35	—	3	1	—	—	14	—
1948.....	183	138	24	—	13	3	—	—	5	—
1949.....	189	132	21	—	9	—	—	—	25	2
1950.....	252	170	32	17	5	2	—	—	26	—
1951.....	207	121	24	26	6	4	—	—	25	1
1952.....	209	104	37	28	4	5	—	—	31	—
1953.....	229	102	36	33	10	10	1	—	37	—
1954.....	382	197	49	30	16	11	1	—	76	2

¹⁾ De behandlede er ført opp under den viktigste av de forholdsregler som er truffet overfor dem.

Fortegnelse over byer med rusdrikkbevillinger i 1954.

Salg og skjenking av brennevin, vin og alt slags øl:

Oslo, Moss, Hamar, Lillehammer, Drammen, Kongsberg, Tønsberg, Stavanger, Bergen, Trondheim og Narvik.

Salg av brennevin, vin og alt slags øl og skjenking av vin og alt slags øl:

Fredrikstad, Horten, Sandefjord, Larvik, Kristiansand S., Bodø (bryggerisalg), Harstad og Tromsø.

Salg av brennevin, vin og øl unntatt eksportøl og skjenking av brennevin, vin og alt slags øl:

Gjøvik.

Salg og skjenking av vin og alt slags øl:

Kongsvinger, Holmestrand, Skien og Arendal.

Salg av vin og alt slags øl og skjenking av vin og øl unntatt eksportøl:

Hønefoss.

Salg og skjenking av vin og øl unntatt eksportøl:

Drøbak.

Salg av alt slags øl og skjenking av vin og alt slags øl:

Halden, Sarpsborg, Son, Åsgårdstrand, Langesund, Porsgrunn, Levanger, Svolvær og Hammerfest.

Salg av alt slags øl og skjenking av vin og øl unntatt eksportøl:

Brevik og Tvedestrand.

Salg av øl unntatt eksportøl og skjenking av vin og alt slags øl:

Stavern, Grimstad og Molde.

Salg av øl unntatt eksportøl og skjenking av vin og øl unntatt eksportøl:

Kragerø og Steinkjer.

Salg av alkoholsvakt øl og skjenking av vin og alt slags øl:

Kristiansund N.

Skjenking av vin og alt slags øl:

Mosjøen og Mo.

Salg av alt slags øl og skjenking av øl unntatt eksportøl:

Risør.

Salg av alkoholsvakt øl og skjenking av alt slags øl:

Mandal.

Skjenking av alt slags øl:

Namsos.

Salg og skjenking av øl unntatt eksportøl:

Holmsbu og Notodden.

Salg av øl unntatt eksportøl:

Hvitsten og Svelvik.

Salg av alkoholsvakt øl:

Lillesand og Ålesund.

Fortegnelse over herreder med rusdrikkbevillinger i 1954.

Salg og skjenking av vin og alt slags øl:

Nordland: Vågan.

Salg av alt slags øl og skjenking av vin og alt slags øl:

Akershus: Oppegård, Bærum og Asker. *Hedmark:* Elverum og Vang. *Oppland:* Sel. *Vestfold:* Nøtterøy. *Nordland:* Sortland. *Finnmark:* Sør-Varanger.

Salg av alt slags øl og skjenking av vin og øl unntatt eksportøl:

Akershus: Ski. *Oppland:* Nordre Land.

Salg av øl unntatt eksportøl og skjenking av vin og alt slags øl:

Østfold: Onsøy og Rygge. *Akershus:* Nannestad og Vestby. *Hedmark:* Furnes og Ringsaker. *Oppland:* Søndre Land og Fåberg. *Buskerud:* Norderhov, Krødsherad og Hol. *Aust-Agder:* Tromøy. *Hordaland:* Eidfjord. *Sør-Trøndelag:* Tiller og Strinda.

Salg av øl unntatt eksportøl og skjenking av vin og øl unntatt eksportøl:

Østfold: Askim. *Akershus:* Ås. *Hedmark:* Stange og Åmot. *Oppland:* Sør-Aurdal, Nord-Aurdal, Brandbu, Gran og Jevnaker. *Buskerud:* Hurum, Ytre Sandsvær, Lier, Hole, Modum og Gol. *Vestfold:* Tjøme og Sem. *Telemark:* Tinn. *Nordland:* Hadsel.

Salg av alkoholsvakt øl og skjenking av vin og alt slags øl:

Oppland: Dovre, Lesja og Øyer. *Buskerud:* Ål. *Telemark:* Hjartdal. *Hordaland:* Odda og Ulvik. *Sogn og Fjordane:* Kyrkjebø.

Salg av alkoholsvakt øl og skjenking av vin og øl unntatt eksportøl:

Buskerud: Nes.

Skjenking av vin og alt slags øl:

Hedmark: Alvdal. *Oppland:* Vestre Slidre, Vang, Østre Slidre, Skjåk, Lom, Vågå, Nord-Fron, Sør-Fron, Vestre Gausdal, Østre Gausdal, Snertingdal og Biri. *Buskerud:* Uvdal og Flå. *Telemark:* Gransherad, Sauherad og Vinje. *Rogaland:* Sola, Sauda og Suldal. *Hordaland:* Tysnes, Os, Vossestrand, Voss og Kinsarvik. *Sogn og Fjordane:* Borgund. *Møre og Romsdal:* Hjørundfjord. *Sør-Trøndelag:* Oppdal og Røros. *Nord-Trøndelag:* Inderøy. *Nordland:* Hol og Sandnessjøen. *Troms:* Nordreisa, Storfjord og Gratangen.

Skjenking av vin og øl unntatt eksportøl:

Hedmark: Tynset. *Oppland:* Fluberg og Ringebu. *Nordland:* Bodin og Hattfjellidal. *Finnmark:* Alta og Kvalsund.

Salg og skjenking av alt slags øl:

Vestfold: Strømm.

Salg av alt slags øl og skjenking av øl unntatt eksportøl:

Nordland: Fauske. *Troms:* Kvæfjord. *Finnmark:* Lebesby.

Salg av alt slags øl:

Akershus: Nittedal og Enebakk. *Buskerud:* Tyristrand. *Aust-Agder:* Hisøy. *Hordaland:* Laksevåg. *Nordland:* Tysfjord.

Skjenking av alt slags øl:

Hedmark: Sollia, Engerdal og Ytre Rendal. *Aust-Agder:* Fjære og Bykle. *Hordaland:* Samnanger. *Sør-Trøndelag:* Tydal og Haltdalen. *Nordland:* Bjørnskinn, Moskenes, Flakstad og Saltal. *Troms:* Kvænangen, Målselv, Øverbygd, Kåfjord og Lyngen. *Finnmark:* Nordkapp.

Salg og skjenking av øl unntatt eksportøl:

Østfold: Mysen og Rakkestad. *Akershus:* Sørums, Hurdal, Skedsmo, Lillestrøm, Eidsvoll og Nesodden. *Hedmark:* Sør-Odal, Åsnes, Våler, Grue, Eidskog, Vinger, Stor-Elvdal og Løten. *Oppland:* Etnedal og Lunner. *Buskerud:* Øvre Eiker, Nedre Eiker, Røyken, Ådal og Sigdal. *Vestfold:* Våle, Sande, Borre og Skoger. *Nordland:* Buksnes.

Salg av øl unntatt eksportøl:

Østfold: Trøgstad, Rødnes, Hobøl, Våler og Spydeberg. *Akershus:* Setskog, Lørenskog, Aurskog, Rælingen, Nordre Høland, Ullensaker, Gjerdrum, Søndre Høland, Fet, Nes, Blaker, Kråkstad, Frogn og Feiring. *Hedmark:* Nord-Odal, Hof, Brandval og Nes. *Oppland:* Eina. *Buskerud:* Øvre Sandsvær. *Vestfold:* Ramnes, Hof, Botne, Stokke og Andebu. *Aust-Agder:* Flosta og Dypvåg. *Hordaland:* Fana.

Salg av alkoholsvakt øl og skjenking av øl unntatt eksportøl:

Oppland: Vardal og Østre Toten. *Telemark:* Seljord. *Aust-Agder:* Holt. *Sør-Trøndelag:* Orkanger. *Nord-Trøndelag:* Grong.

Skjenking av øl unntatt eksportøl:

Hedmark: Follidal, Tolga, Os og Romedal. *Buskerud:* Nore, Rollag og Hemsedal. *Vestfold:* Lardal. *Telemark:* Rauland. *Sogn og Fjordane:* Aurland. *Sør-Trøndelag:* Glåmos. *Nord-Trøndelag:* Skogn, Snåsa, Verdalen og Namskogan. *Nordland:* Ankenes og Hamarøy. *Troms:* Balsfjord, Salangen, Lavan-gen og Trondenes. *Finnmark:* Karasjok, Polmak, Tana, Kistrand og Kautokeino.

Salg av alkoholsvakt øl:

Østfold: Eidsberg, Rømskog, Skjeberg, Glemmen, Tune, Skiptvet og Hvaler. *Hedmark:* Øvre Rendal. *Oppland:* Vestre Toten, Kolbu og Torpa. *Telemark:* Heddal, Solum og Sannidal. *Aust-Agder:* Vegårshei, Gjerstad, Søndeled, V. Moland, Eide, Stokken og Åmli. *Vest-Agder:* Søgne, Vennesla og Oddernes. *Rogaland:* Vats, Fister, Klepp, Sjernarøy, Bjerkreim, Ognå og Helleland. *Hordaland:* Røldal og Granvin. *Sogn og Fjordane:* Sogndal, Årdal og Luster. *Møre og Romsdal:* Grytten, Tresfjord, Vestnes, Hustad, Norddal, Sunnlyven, Stangvik og Halså. *Sør-Trøndelag:* Geitastrand. *Nord-Trøndelag:* Stjørdal og Egge.

Norges offisielle statistikk, rekke XI

Norway's Official Statistics, series XI

Rekke XI

Trykt 1955 (forts.)

- Nr. 198 Telegrafverket 1953—54 *Télégraphes et téléphones de l'Etat*
- 199 Skattestatistikk 1953—54 *Tax statistics*
- 200 Norges postverk 1954 *Statistique postale*
- 201 Forsikringselskaper 1953 *Sociétés d'assurances*
- 202 Jordbruksstatistikk 1954 *Agricultural statistics*
- 203 Kommunenes gjeld og kontantbeholdning m. v. 1954 *Municipal debt and cash holdings etc.*
- 204 Norges handel 1953 Del I *Foreign trade of Norway. Part I*
- 205 Norges fiskerier 1952 *Fisheries statistics of Norway*
- 206 Norges industri 1953 *Industrial production statistics*
- 207 Kriminalstatistikk 1953 *Criminal statistics*
- 208 Bankstatistikk 1953 *Banking statistics*
- 209 Norges elektrisitetsverker 1952 *Electricity plants*
- 210 Forbruket av trevirke på gårdene 1952—53 *Consumption of wood on farms*
- 211 Norges jernbaner 1951—52 *Chemins de fer norvégiens*
- 212 Statistisk årbok 1955 *Statistical yearbook*
- 213 Alkoholstatistikk 1954 *Alcohol statistics*

Statistisk Sentralbyrå utgir følgende månedshefter: *The Central Bureau of Statistics publishes the following monthly bulletins:*

Statistiske meldinger *Monthly bulletin of statistics*

Månedsoppgaver og vareomsetningen med utlandet *Monthly bulletin of external trade*

Abonnement på begge disse månedshefter tegnes i Statistisk Sentralbyrå. Pris pr. år kr. 10,00, pr. nr. kr. 1,00. *For subscription of the bulletins please write to the Central Bureau of Statistics, Oslo.*

Av følgende publikasjoner er Byråets beholdning meget knapp, og en er takknemlig for å få overlatt enkelte eksemplarer:

Statistisk årbok, alle årganger til og med 1943—45, dessuten 1950.

Norges handel, alle årganger til og med 1918, dessuten 1920—23, 1927—30 og 1934—39.

Norges industri, 1895—1929, 1932—39, 1948 og 1949.

Publikasjonen utgis i kommisjon hos
H. Aschehoug & Co., Oslo, og er til salgs hos alle bokhandlere
Pris kr. 3,00 + oms.avgift.

E. Sem A.s - Halden